

**Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2022 roku.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) i art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 roku stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opinia Nr 69/2023
Do przedłożenia w celu zaopiniowania
pod względem prawnym

RADCA PRAWNY

mgr Mariusz Ludwicki

[Signature]

UZASADNIENIE

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez gminny ośrodek pomocy społecznej, którego kierownik, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Jednocześnie w myśl art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do dnia 31 marca każdego roku wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedkłada radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Biorąc pod uwagę, iż podmiotem wyznaczonym, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do realizacji przedmiotowych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, sprawozdanie z jego działalności obejmuje także sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej swoje cele i zadania realizował zgodnie ze statutem oraz przepisami prawa, co wyraża załączone do uchwały sprawozdanie i w związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały uważam za zasadne.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Ewa Socha
Z-ca PREZYDENTA MIASTA

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Stargardzie
w 2022 roku**

Spis treści

I. ZAKRES ZADAŃ I KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	5
1. Misja, cele i zadania.....	5
2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.....	10
3. Zabezpieczenie pracowników Ośrodka przed zakażeniem COVID-19.....	12
II. STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW.....	12
1. Dochody.....	12
2. Wydatki.....	14
III. POMOC SPOŁECZNA.....	20
1. Informacje ogólne.....	20
2. Rodziny objęte pomocą społeczną.....	20
2.1. Typy rodzin i powody przyznania pomocy.....	20
2.2. Wydatki na pomoc społeczną.....	23
3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.....	25
3.1. Zasiłki stałe.....	25
3.2. Zasiłki okresowe.....	26
3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.....	27
3.4. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki.....	29
4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.....	29
4.1. Posilek.....	29
4.2. Ubranie.....	29
4.3. Schronienie.....	30
4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	34
4.5. Pomoc rzeczowa.....	35
4.6. Sprawienie pogrzebu.....	35
4.7. Poradnictwo specjalistyczne.....	36
4.8. Interwencja kryzysowa.....	43
4.9. Praca socjalna.....	44
4.10. Usługi opiekuńcze.....	46
4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	48
4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.....	49
4.12.1. Domy pomocy społecznej.....	49
4.12.2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.....	53
4.12.3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.....	54
4.12.4. Dzienny Dom „Senior +”.....	54
4.12.5. Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia.....	55
IV. REALIZACJA PROGRAMÓW OSŁONOWYCH.....	56
1. Program „Posilek w szkole i w domu”.....	56
2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.....	57
3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.....	58
4. Realizacja programów wspierających osoby niepełnosprawne i seniorów.....	59
4.1. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022.....	59
4.2. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022.....	60
4.3. Dobre wsparcie dla seniorów.....	60
4.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2022 rok.....	61

V. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW, PROJEKTÓW	
I PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	62
1. Projekt „Przygoda z ceramiką”.....	62
2. Projekt „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu”.....	62
3. Zajęcia edukacyjne w ramach Programu „Szkoła dla Rodziców”.....	63
4. Program Edukacyjny dla Osób Doznających Przemocy.....	64
5. Program Terapeutyczny dla Osób Uwikłanych w Przemoc.....	64
6. Współdziałanie z Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP.....	65
7. Pomoc seniorom w utrzymywaniu czystości w ich mieszkaniach.....	65
8. Pomoc osobom przebywającym w kwarantannie.....	65
VI. INNE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z POMOCĄ SPOŁECZNĄ	65
1. Prace społecznie użyteczne.....	65
2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.....	67
3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.....	67
4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.....	68
5. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.....	69
6. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	70
VII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	77
1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.....	77
2. Potrzeby szkoleniowe.....	77
3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.....	77
4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.....	78
5. Rozbudowa Ośrodka.....	79
VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.....	79
1. Realizacja zadań.....	79
1.1. Działalność profilaktyczna.....	80
1.2. Wsparcie dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.....	84
1.2.1. Asystentura rodzinna, piecza zastępcza i działania na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.....	89
1.3. Placówki wsparcia dziennego.....	97
2. Potrzeby związane z realizacją zadań.....	99
IX. DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE.....	99
1. Dodatki mieszkaniowe.....	99
2. Zryczałtowany dodatek energetyczny.....	102
X. ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE.....	104
1. Świadczenia rodzinne.....	104
2. Pozostałe świadczenia.....	112
3. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.....	114
4. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	116
XI. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.....	124
XII. NOWE ZADANIA.....	126
1. Pomoc obywatelom Ukrainy.....	126
1.1. Działania wspierające i aktywizujące.....	126
1.2. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy.....	127
1.3. Opieka tymczasowa dla dzieci obywateli Ukrainy.....	128
2. Dopłaty do czynszu.....	129
3. Dodatki osłonowe.....	130
4. Rządowa tarcza energetyczna.....	132

4.1. Dodatki węglowe.....	133
4.2. Dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.....	134
4.3. Dodatki elektryczne.....	136
XIII. REMONTY I MODERNIZACJE.....	136
1. Remont dachu.....	136
2. Adaptacja korytarza na pokój do terapii psychologicznej dla dzieci.....	136
Spis tabel.....	137
Spis schematów.....	139

I. ZAKRES ZADAŃ I KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.

1. Misja, cele i zadania.

Misją Ośrodka, określoną w obowiązującym w 2022 r. regulaminie kontroli zarządczej, jest zapewnienie profesjonalnej i przyjaznej obsługi w zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek oraz świadczenie usług mających na celu wspieranie osób i rodzin w zaspokajaniu ich potrzeb, w szczególności w społeczności lokalnej.

Celem działania Ośrodka, zgodnie z obowiązującym statutem, jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, przede wszystkim poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Do podstawowych zadań Ośrodka zgodnie z obowiązującym Statutem należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej i miejskich programów osłonowych.

Obowiązek przedstawienia sprawozdania z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2022 r. Ośrodek realizował przekazane mu zadania wynikające z ustaw oraz krajowych i lokalnych programów. Poniższa tabela zawiera informacje o wszystkich przepisach, na podstawie których realizowane były zadania (opisane szczegółowo w kolejnych częściach niniejszego sprawozdania).

Tabela nr 1. Realizowane ustawy i wynikające z nich programy krajowe i lokalne.

Realizowane ustawy	Realizowane programy krajowe ustanowione na podstawie ustawy	Realizowane strategie i programy lokalne ustanowione na podstawie ustawy
Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	<p>1. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 przyjęty Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. - Moduł I i II.</p> <p>2. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/403/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p>	<p>1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard na lata 2021 – 2027 przyjęta Uchwałą Nr XXIV/275/2021 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 stycznia 2021 r.</p> <p>2. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 przyjęty Uchwałą Nr II/29/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 18 grudnia 2018 r.</p> <p>3. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p>

		<p>4. Program i zasady udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją przyjęty Uchwałą Nr XIX/221/2012 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 czerwca 2012 r., zmieniony Uchwałą NR XLI/483/2014 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 sierpnia 2014 r.</p> <p>5. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 lutego 2009 r., zmieniony Uchwałą Nr XXXVI/389/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 listopada 2009 r.</p> <p>6. Program osłonowy "Korpus Wsparcia Seniorów w Stargardzie w 2022 roku" przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/403/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p>
<p>Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</p>	<p>1. „Program asystent rodziny na rok 2022” Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.</p>	<p>1. Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Stargard na lata 2020 – 2022 przyjęty Uchwałą Nr XIII/158/2019 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 17 grudnia 2019 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p> <p>3. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p>
<p>Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</p>	<p>Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 przyjęty Uchwałą Nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r.</p>	<p>1. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p>

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	-	<p>1. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p>
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii	-	<p>1. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p>
Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych	-	-
Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	-	-
Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	„Program Rodzina 500 plus”.	-
Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	<p>1. Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, przyjęty uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 roku.</p> <p>2. „Program asystent rodziny na rok 2022” Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.</p>	-
Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	-	-

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	-	-
Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	-	-
Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych	-	-
Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania	-	Mieszkanie na Start - program bezzwrotnego finansowego wsparcia osób fizycznych w ponoszeniu wydatków z tytułu najmu mieszkania – realizowany na podstawie zawartej pomiędzy BGK i Gminą Miasto-Stargard umowy Nr 52/MnS/2021 w sprawie stosowania dopłat z dnia 19.07.2021 r.
Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne	-	-
Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty	-	-
Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym	Programy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej: 1. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022. 2. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022.	-
Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym	-	-
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska	Program „Czyste Powietrze”.	
Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym		
Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym		

Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw		
Ustawa z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej		-
Ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa		

Poniższa tabela zawiera informacje o ilości wydanych przez MOPS decyzji administracyjnych i rozstrzygnięć w związku z realizacją zadań wynikających z powyższych przepisów.

Tabela nr 2. Liczba decyzji i rozstrzygnięć wydanych przez MOPS w latach 2022-2020.

Zakres	2022	2021	2020
świadczenia pomocy społecznej	7.089	7.304	8.088
potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	447	483	528
stypendia i zasiłki szkolne	67	64	104
dodatki mieszkaniowe	1619	1.528	1.625
dodatki energetyczne	0*	370	414
świadczenia rodzinne i alimentacyjne	3552	4.361	4.019
świadczenia „Za życiem”	4	3	5
zasiłki dla opiekuna	10	27	9
świadczenia wychowawcze	159**	8.381	1.086
świadczenia „Dobry start”	0**	9	5.360
jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy	1087	x	x
dopłaty do czynszu	5	x	x
dodatki osłonowe	6337	x	x
dodatki węglowe	2345	x	x
dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła	749	x	x
Razem	23.470	22.530	21.238

* zawieszenie możliwości składania wniosków w 2022 r.

** realizację zadania przejął ZUS.

Ponadto w 2022 r. wydano **369 zaświadczeń** (385 w 2021 r.), w tym:

- **75** zaświadczeń stwierdzających korzystanie z różnych form wsparcia z zakresu pomocy społecznej (88 w 2021 r.),
- **68** zaświadczeń dotyczących wypłat dodatków mieszkaniowych (22 w 2021 r.),
- **192** zaświadczenia w różnych celach, m.in.: ubiegania się o zasiłek rodzinny za granicą, otrzymania świadczeń emerytalnych ZUS, rejestracji w PUP, w sprawie alimentacyjnej do Sądu, otrzymania stypendium socjalnego w szkołach wyższych, weryfikacji dochodów do TBS (242 w 2021 r.),
- **34** zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wydawane w związku z Programem „Czyste Powietrze” (33 w 2021 r.).

2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje jako samodzielna jednostka organizacyjna Gminy-Miasto Stargard, dla której organem prowadzącym jest Prezydent Miasta Stargard. Szczegółowe zadania poszczególnych komórek organizacyjnych i struktura organizacyjna Ośrodka określone zostały w zarządzeniu Nr 167/2021 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 9 czerwca 2021 r.

Aktualna struktura MOPS:

- 1) Dział ds. Rodziny i Pomocy Środowiskowej:
 - a) Zespół ds. Bezdomności,
 - b) Zespół ds. Wspierania Rodziny, Pieczy Zastępczej i Pracy Socjalnej,
 - c) Zespół ds. Przemocy i Pomocy Psychologicznej,
- 2) Punkt obsługi klienta pomocy społecznej,
- 3) Dział ds. Seniorów i Osób Niepełnosprawnych:
 - a) Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej,
 - b) Zespół ds. Usług Opiekuńczych i Ośrodków Wsparcia,
- 4) Dział Realizacji Pomocy Społecznej,
- 5) Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych,
- 6) Dział Dodatków Mieszkaniowych,
- 7) Dział Finansowo-Księgowy,
- 8) Dział Administracji i Kadr,
- 9) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 10) Obsługa prawna,
- 11) Stanowisko ds. BHP,
- 12) Inspektor Ochrony Danych,
- 13) Pozyskiwanie środków zewnętrznych i kontroli,
- 14) Sprawozdawczość i analizy.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było **151 pracowników na 147,25 etatu** (w 2021 r. 154 pracowników na 149,75 etatu), z tego:

- 1 osoba zatrudniona w ramach umowy o pracę na zastępstwo,
- 15 osób zatrudnionych w ramach umowy o pracę na czas określony,
- 135 osób zatrudnionych na umowę o pracę na czas nieokreślony, w tym:
 - 12 pracowników socjalnych,
 - 6 starszych pracowników socjalnych,
 - 15 specjalistów pracy socjalnej
 - 3 starszych specjalistów pracy socjalnej,
 - 3 starszych specjalistów pracy socjalnej – koordynatorów,
 - 3 asystentów rodziny,
 - 4 psychologów,
 - 1 terapeuta,
 - 1 konsultant prawny,
 - 1 radca prawny.

W 2022 r. w tutejszym Ośrodku zatrudnione w ramach umowy o pracę były 3 obywatelki Ukrainy (w tym 2 osoby, które opuściły swój kraj w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy) oraz 1 obywatelka Ukrainy w ramach umowy zlecenia, która również opuściła swój kraj z powodu wojny.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach stacjonarnych oraz w szkoleniach online z następujących zakresów:

1) szkolenia dla pracowników socjalnych:

- Nowe kryteria dochodowe w pomocy społecznej od 1 stycznia 2022 r. oraz nowy wywiad środowiskowy;
- Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży - Diagnoza i wsparcie;
- Zarządzanie i organizacja usług społecznych;
- Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów społecznych;
- Organizacja społeczności lokalnej;
- Kurs pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie z wykorzystaniem metody z Duluth;
- Trening umiejętności wychowawczych - szkoła dla rodziców i wychowawców;
- Jak skutecznie pracować z osobami uzależnionymi i ich rodzinami;
- Bezpieczeństwo osobiste pracownika socjalnego – prawne aspekty związane z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych;

2) szkolenia dla pozostałych pracowników Ośrodka:

- Specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy – cudzoziemcy w pomocy społecznej;
- Świadczenia rodzinne, a specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy;
- Dodatek węglowy;
- Nowelizacja dodatku węglowego z uwzględnieniem zakupu preferencyjnego węgla w gminie;
- Dodatek dla gospodarstw domowych (pellet, olej opałowy, Lpg, drewno) – Nowe zadania gmin;
- Dodatek mieszkaniowy;
- Sztuka motywowania w obszarze pomocy i interwencji, podejścia i metody - Dialog motywujący w pracy z osobą uzależnioną i osobą stosującą przemoc;
- Zakres prac Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- Rekomendacje prawno-finansowe i merytoryczne do realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii;
- Egzekucja w OPS - obowiązek stosowania E-Zw;
- Zasady przygotowania projektów współfinansowanych ze środków UE w nowej perspektywie 2021-2027, w tym aktualności z negocjacji z Komisją Europejską;
- Zmiany w prawie pracy, nowelizacja polskiego ładu;
- Kadry 2022 po zmianach;
- Równoważny czas pracy – planowanie i rozliczenie czasu pracy;
- Akta osobowe 2022/2023 – dokumentacja pracownicza;
- Szczegółowe informacje o warunkach zatrudnienia w 2023 r.

3. Zabezpieczenie pracowników Ośrodka przed zakażeniem COVID-19.

Ze względu na nadal istniejące zagrożenia w roku 2022 bezpośrednia obsługa klientów kontynuowana była w wydzielonych w 2021 r. bezpiecznych stanowiskach do obsługi klientów.

W ramach własnych możliwości, na bieżąco pozyskiwano środki ochronne dla pracowników Ośrodka w postaci płynów do dezynfekcji rąk, масечек jednorazowych jak i wielorazowego użytku oraz rękawiczek ochronnych. Wyżej wymienione środki były na bieżąco przekazywane pracownikom Ośrodka.

Na terenie Ośrodka kontynuowana była również akcja informacyjna w zakresie COVID-19 poprzez wywieszenie stosownych informacji dot. sposobów zakażenia, objawów choroby oraz postępowania w przypadku zakażenia – wraz z numerami telefonów do odpowiednich służb.

II. STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW.

1. Dochody.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych i własnych rozliczanych z urzędem administracji państwowej (dotacje na dofinansowanie zadań własnych), które przekazywane są do budżetu państwa.

W 2022 roku pojawiły się po raz pierwszy dochody do rozliczenia z Funduszem Pomocy Ukrainie i Funduszem Covid.

W 2022 r. uzyskano **dochody w łącznej kwocie 2.584.066,43 zł**, w tym:

- dochody własne - **1.137.653,36 zł**,
- dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej - **1.446.379,76 zł**,
- dochody rozliczane z Funduszem Pomocy Ukrainie – **3,10 zł**,
- dochody rozliczane z Funduszem Covid – **30,21 zł**.

Informacje porównawcze za lata 2022-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3. Poziom dochodów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022–2021.

Dochody	2022	2021	Różnica	%
Dochody własne	1.137.653,36	941.592,97	196.060,39	120,82
- w tym z tytułu:				
odpłatności za wykonane usługi opiekuńcze	441.019,59	370.565,35	70.454,24	119,01
odpłatności za pobyt w Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy	21.314,46	16.779,27	4.535,19	127,03
odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Senior+	20.312,72	13.110,74	7.201,98	154,93
odpłatności za pobyt w schroniskach dla bezdomnych	112.021,04	76.107,84	35.913,20	147,19
odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej	306.855,04	277.304,94	29.550,10	110,66

kar umownych za nieterminową realizację umów przez biegłych oraz rozliczenia zaliczek sądowych w sprawach realizowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	439,44	2.379,80	-1.940,36	18,47
odzyskanych kosztów upomnień i kosztów egzekucyjnych	1.538,31	615,84	922,47	249,79
kar i odszkodowań wynikających z zawartych umów	150,00	6.526,80	-6.376,80	2,30
odsetek od środków na rachunkach bankowych	29.598,47	4,30	29.594,17	688.336,51
provizji za rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych oraz zwrotu środków na podnoszenie kwalifikacji pracowników	3.006,00	1.816,00	1.190,00	165,53
refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy prac społecznie użytecznych oraz robót publicznych za poprzedni rok	24.385,05	26.067,42	-1.682,37	93,55
zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz odsetek	167.129,63	139.561,62	27.568,01	119,75
zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej	1.260,26	310,52	949,74	405,85
zwrotu nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych wraz z odsetkami oraz nieodebranych (przedawnionych) ryczałtów mieszkaniowych	3.802,85	7.242,39	-3.439,54	52,51
zwrotu nienależnie pobranych stypendiów	43,00	703,80	-660,80	6,11
zwrotu przez rodziców kosztów pieczy zastępczej	4.777,50	2.496,34	2.281,16	191,38
Dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej - w tym z tytułu:	1.446.379,76	1.500.071,16	-53.691,40	96,42
odpłatności za usługi świadczone w Środowiskowych Domach Samopomocy	0	10.646,49	-10.646,49	0,00
zwrotu przez dłużników alimentacyjnych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od spłaconych nienależnie pobranych świadczeń	1.330.486,69	1.376.154,40	-45.667,71	96,68
zwrotu nienależnie pobranych zasiłków z pomocy społecznej (zasiłki stałe i okresowe, pomoc państwa w zakresie dożywiania), stypendiów, świadczeń wychowawczych, świadczeń „dobry start”, zwrotu składek zdrowotnych i społecznych opłacanych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów oraz kosztów upomnień	115.893,07	113.270,27	2.622,80	102,32
Dochody rozliczane z Funduszem Pomocy Ukrainie - w tym z tytułu:	3,10	0	3,10	X
spłaty odsetek od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy	3,10	0	3,10	X
Dochody rozliczane z Funduszem Covid - w tym z tytułu:	30,21	0	30,21	X
spłaty odsetek od nienależnie pobranego dodatku węglowego	30,21	0	30,21	X
Ogółem dochody MOPS	2.584.066,43	2.441.664,13	142.402,30	105,83

Dochody związane z realizacją zadań ogółem wykazują tendencję wzrostową.

W 2022 roku uzyskano **dochód 2.584.066,43 zł - większy o:**

- **142.402,30 zł, tj. o 5,83 %** w stosunku do roku 2021 kiedy osiągnięto dochód w wysokości 2.441.664,13 zł,
- **556.951,01 zł, tj. o 27,48 %** w stosunku do 2020 r., w którym wyniósł 2.027.115,42 zł.

Tendencja wzrostowa wynika w szczególności ze zwiększonej liczby osób korzystających odpłatnie z usług opiekuńczych, ze wzrostu liczby osób bezdomnych wymagających schronienia (w szczególności w schroniskach z usługami opiekuńczymi) oraz wyższego poziomu osiąganych przez osoby bezdomne dochodów, ze wzrostu średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańców we wszystkich domach pomocy społecznej (średnio o 241,49 zł, tj. 5,31% w stosunku do roku 2021), skutecznej egzekucji administracyjnej zarówno skarbowej jak i sądowej oraz zmiany zasad oprocentowania depozytów zgromadzonych na rachunkach bankowych.

2. Wydatki.

W roku 2022 Ośrodek na realizację zadań **wydatkował łącznie 92.168.712,59 zł**. Źródłem finansowania zadań były:

- środki własne Gminy-Miasta Stargard w wysokości **22.238.234,58 zł**,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań własnych w wysokości **5.061.367,98 zł**,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych w wysokości **55.496.493,49 zł**,
- środki z Funduszu Pomocy Ukrainie **945.567,58 zł**,
- środki z Funduszu COVID **7.896.304,23 zł**,
- środki pozabudżetowe z Funduszu Solidarnościowego **530.744,73 zł**.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wydatków wg zadań i źródeł finansowania.

Tabela nr 4. Zestawienie wydatków MOPS za rok 2022.

Wydatki	Ogółem 2022	Źródło finansowania			
		Środki własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone	Udział procentowy w wydatkach ogółem
Pomoc społeczna	13 313 416,93	9 404 539,55	3 837 708,97	71 168,41	14,44%
Zasiłki celowe	154 386,79	154 386,79	0,00	0,00	
Zasiłki okresowe	541 272,81	0,00	541 272,81	0,00	
Zasiłki stałe	2 578 163,53	0,00	2 578 163,53	0,00	
Pogrzeby	42 041,95	42 041,95	0,00	0,00	
Schronienie	199 638,14	199 638,14	0,00	0,00	
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	0,00	0,00	0,00	0,00	
Program rządowy "Posiłek w szkole i w domu"	595 112,41	119 022,48	476 089,93	0,00	
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnioną	32 538,90	18 896,46	0,00	13 642,44	
Składki zdrowotne	242 182,70	0,00	242 182,70	0,00	
Domy pomocy społecznej	6 186 016,54	6 186 016,54	0,00	0,00	

Usługi opiekuńcze	2 684 537,19	2 684 537,19	0,00	0,00	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	57 525,97	0,00	0,00	57 525,97	
Dodatki mieszkaniowe, dopłaty do czynszów i dodatki energetyczne	2 928 234,32	2 923 123,81	0,00	5 110,51	3,18%
Dodatek osłonowy	3 199 301,76	0,00	0,00	3 199 301,76	3,47%
Świadczenia rodzinne	22 103 126,84	0,00	0,00	22 103 126,84	23,98%
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	19 795 912,36	0,00	0,00	19 795 912,36	
Świadczenia "za życiem"	24 000,00	0,00	0,00	24 000,00	
składki emerytalno-rentowe	1 852 143,58	0,00	0,00	1 852 143,58	
składki zdrowotne	431 070,90	0,00	0,00	431 070,90	
Fundusz alimentacyjny	2 054 673,05	0,00	0,00	2 054 673,05	2,23%
Świadczenia wychowawcze	27 185 517,41	0,00	0,00	27 185 517,41	29,50%
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	622 496,42	622 496,42	0,00	0,00	0,68%
Pozostałe zadania	2 049 899,32	1 940 289,86	84 609,46	25 000,00	2,22%
Stypendia	94 511,86	18 902,37	75 609,49	0,00	
Prace społecznie użyteczne	37 700,50	37 700,50	0,00	0,00	
Pieczna zastępcza	1 891 458,41	1 882 458,44	8 999,97	0,00	
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	25 000,00	0,00	0,00	25 000,00	
Zakup produktów żywnościowych dla osób w kwarantannie	1 228,55	1 228,55	0,00	0,00	
Obsługa administracyjna	9 339 430,00	7 347 784,94	1 139 049,55	852 595,51	10,13%
Ogółem środki budżetowe	82 796 096,05	22 238 234,58	5 061 367,98	55 496 493,49	
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	945 567,58	0,00	120 769,02	824 798,56	1,03%
zasiłki okresowe	40 397,76	0,00	40 397,76	0,00	
zasiłki stałe	25 608,31	0,00	25 608,31	0,00	
posiłki dla dzieci	49 032,09	0,00	49 032,09	0,00	
składki zdrowotne	3 994,86	0,00	3 994,86	0,00	
stypendia szkolne	1 736,00	0,00	1 736,00	0,00	
wypłata jednorazowego świadczenia 300,00 zł	522 797,66	0,00	0,00	522 797,66	
pomoc psychologiczna	55 440,48	0,00	0,00	55 440,48	
świadczenia rodzinne	246 560,42	0,00	0,00	246 560,42	
Środki z funduszu COVID	7 896 304,23	0,00	85 001,21	7 811 303,02	8,57%
Dodatek węglowy	6 802 132,61	0,00	0,00	6 802 132,61	
Dodatek grzewczy	1 009 170,41	0,00	0,00	1 009 170,41	
Program Korpus Wsparcia Seniora	85 001,21	0,00	85 001,21	0,00	
Środki pozabudżetowe - Fundusz Solidarnościowy	530 744,73	0,00	0,00	0,00	0,58%

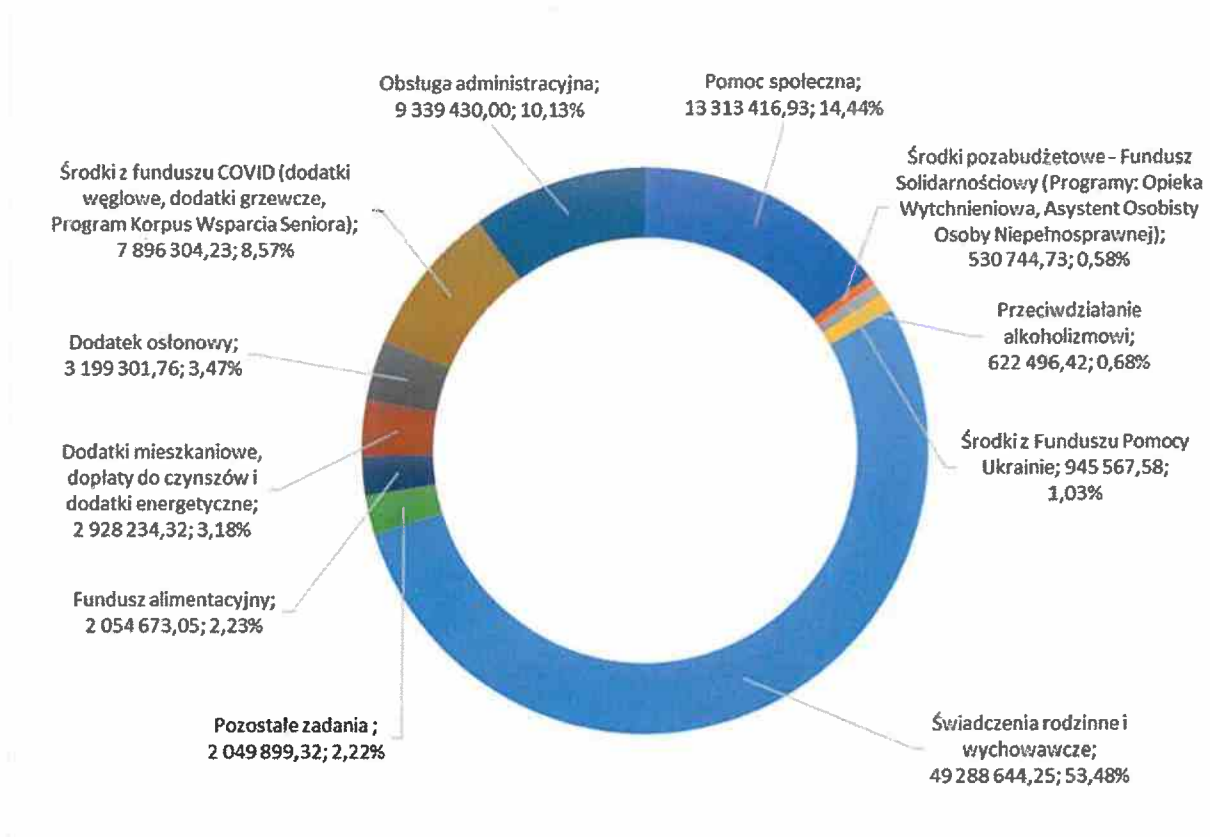
Program „Opieka Wytchnieniowa”	234 491,08	0,00	0,00	0,00	
Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”	296 253,65	0,00	0,00	0,00	
Razem wydatki MOPS	92 168 712,59	22 238 234,58	5 267 138,21	64 132 595,07	100,00%

Jak wynika z powyższej tabeli największą pozycją budżetu jest realizacja wypłat świadczeń wychowawczych - 29,50% wartości środków budżetowych, świadczeń rodzinnych - 23,98%, a także realizacja zadań pomocy społecznej - 14,44%.

Pozostałe zadania stanowią łącznie 21,95%, a koszty obsługi wszystkich zadań stanowią 10,13% wartości środków budżetowych.

Poniższy schemat przedstawia ogólne wydatki MOPS oraz wydatki na poszczególne rodzaje działalności w 2022 r.

Schemat nr 1. Wydatki MOPS.

Analizę porównawczą poziomu wydatków w latach 2022 – 2021 w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 5. Poziom wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022–2021.

Wydatki	2022	2021	Różnica	%
Pomoc społeczna	13 313 416,93	12 091 520,26	1 221 896,67	110,11
Zasiłki celowe	154 386,79	253 573,79	-99 187,00	60,88
Zasiłki okresowe	541 272,81	654 718,21	-113 445,40	82,67
Zasiłki stałe	2 578 163,53	2 410 684,23	167 479,30	106,95
Pogrzeby	42 041,95	45 431,72	-3 389,77	92,54
Schronienie	199 638,14	123 975,77	75 662,37	161,03
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	0,00	180,00	-180,00	x
Program rządowy "Posiłek w szkole i w domu"	595 112,41	606 149,62	-11 037,21	98,18
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnioną	32 538,90	6 682,44	25 856,46	486,93
Składki zdrowotne	242 182,70	222 082,15	20 100,55	109,05
Domy pomocy społecznej	6 186 016,54	5 308 563,77	877 452,77	116,53
Usługi opiekuńcze	2 684 537,19	2 398 760,46	285 776,73	111,91
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	57 525,97	60 718,10	-3 192,13	94,74
Dodatki mieszkaniowe, dopłaty do czynszów i dodatki energetyczne	2 928 234,32	2 412 036,70	516 197,62	121,40
Dodatek osłonowy	3 199 301,76	0,00	3 199 301,76	100,00
Świadczenia rodzinne	22 103 126,84	20 819 429,73	1 283 697,11	106,17
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	19 795 912,36	18 881 254,61	914 657,75	104,84
Świadczenia "za życiem"	24 000,00	12 000,00	12 000,00	200,00
składki emerytalno-rentowe	1 852 143,58	1 569 475,12	282 668,46	118,01
składki zdrowotne	431 070,90	356 700,00	74 370,90	120,85
Fundusz alimentacyjny	2 054 673,05	2 339 448,98	-284 775,93	87,83
Świadczenia wychowawcze	27 185 517,41	65 398 530,98	-38 213 013,57	41,57
Świadczenia "Dobry start"	0,00	1 200,00	-1 200,00	0,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	622 496,42	514 180,32	108 316,10	121,07
Pozostałe zadania	2 049 899,32	1 825 353,12	224 546,20	112,30
Stypendia	94 511,86	99 042,57	-4 530,71	95,43
Prace społecznie użyteczne	37 700,50	43 072,20	-5 371,70	87,53
Pieczna zastępcza	1 891 458,41	1 616 863,35	274 595,06	116,98
Zespół interdyscyplinarny	0,00	202,00	-202,00	x
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	25 000,00	31 395,00	-6 395,00	79,63
Zakup produktów żywnościowych dla osób w kwarantannie	1 228,55	3 223,04	-1 994,49	38,12
Inne programy	0,00	1 622,71	-1 622,71	x
Pomoc seniorom i osobom wymagającym pomocy w związku ze stanem epidemicznym	0,00	4 221,78	-4 221,78	x

Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi	0,00	25 710,47	-25 710,47	x
Obsługa administracyjna	9 339 430,00	7 951 714,58	1 387 715,42	117,45
Ogółem	82 796 096,05	113 353 414,67	-33 756 620,38	73,04
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	945 567,58	0,00	945 567,58	x
zasiłki okresowe	40 397,76	0,00	40 397,76	x
zasiłki stałe	25 608,31	0,00	25 608,31	x
posiłki dla dzieci	49 032,09	0,00	49 032,09	x
składki zdrowotne	3 994,86	0,00	3 994,86	x
stypendia szkolne	1 736,00	0,00	1 736,00	x
wypłata jednorazowego świadczenia 300,00 zł	522 797,66	0,00	522 797,66	x
pomoc psychologiczna	55 440,48	0,00	55 440,48	x
świadczenia rodzinne	246 560,42	0,00	246 560,42	x
Środki z funduszu COVID	7 896 304,23	0,00	7 896 304,23	x
Dodatek węglowy	6 802 132,61	0,00	6 802 132,61	x
Dodatek grzewczy	1 009 170,41	0,00	1 009 170,41	x
Program Korpus Wsparcia Seniora	85 001,21	0,00	85 001,21	x
Środki pozabudżetowe - Fundusz Solidarnościowy	530 744,73	234 538,89	296 205,84	226,29
Program Opieka Wytchnieniowa	234 491,08	167 238,99	67 252,09	140,21
Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	296 253,65	67 299,90	228 953,75	440,20
Razem wydatki MOPS	92 168 712,59	113 587 953,56	-21 419 240,97	81,14

Na podstawie analizy porównawczej poziomu wydatków w latach 2022 – 2021 w ramach poszczególnych zadań stwierdzić należy, że w stosunku do roku 2021 znacznie zmniejszyły się wydatki Ośrodka ogółem. **Wydatki w roku 2022 spadły o 18,86% w stosunku do roku 2021.** Wysokość wydatków zmniejszyła się o kwotę **21.419.240,97 zł.** Główną przyczyną jest przekazanie zadania wypłaty świadczeń wychowawczych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Poniższe poszczególne zadania wykazały wyższe amplitudy zmian wartościowych:

1. Spadek wydatków w stosunku do 2021 roku dotyczył w szczególności n/w zadań:

- Świadczenia wychowawcze 27.185.517,41 zł (65.398.530,98 zł) - spadek o 38.213.013,57 zł, tj. o 41,57% - w związku z przejęciem zadania obsługi programu przez ZUS Ośrodek realizował wnioski złożone przed 1 stycznia 2022 r. i wypłacał świadczenia za okres od 1 czerwca 2021 r. do 31 maja 2022 r.,
- Fundusz alimentacyjny 2.054.673,05 zł (2.339.448,98 zł) - spadek o 284.775,93 zł, tj. o 12,17% - z powodu zmniejszenia ilości świadczeniobiorców i tym samym wysokości wypłaconych świadczeń, które spowodowane jest głównie niskim kryterium dochodowym w stosunku do najniższego wynagrodzenia,

- Zasiłki okresowe 541.272,81 zł (654.718,21 zł) - spadek o 113.445,40 zł, tj. o 17,33%, ale z uwzględnieniem środków z Funduszu Pomocy Ukrainie o 73.047,64 zł, tj. o 11,16% - z powodu spadku ilości osób uprawnionych,
- Zasiłki celowe 154.386,79 zł (253.573,79 zł) - spadek o 99.187,00 zł, tj. o 39,12% - z powodu spadku ilości osób wymagających wsparcia.

2. Wzrost wydatków w stosunku do 2021 roku dotyczył w szczególności n/w zadań:

- Koszty obsługi administracyjnej 9.339.430,00 zł (7.951.714,58 zł) - wzrost o 1.387.715,42 zł, tj. o 17,45% - w związku z przyjęciem do realizacji nowych zadań finansowanych z budżetu państwa (dodatki węglowy, grzewczy, osłonowy), z wzrostem cen materiałów i usług związanych z utrzymaniem Ośrodka, regulacją wynagrodzeń dla pracowników,
- Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna 19.795.912,36 zł (18.881.254,61 zł) - wzrost o 914.657,75 zł, tj. o 4,84% - na skutek zwiększenia zarówno ilości jak i wysokości wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego,
- Domy pomocy społecznej 6.186.016,54 zł (5.308.563,77 zł) - wzrost o 877.452,77 zł, tj. o 16,53% - ze względu na wzrost kosztów utrzymania mieszkańców DPS,
- Dodatki mieszkaniowe, dopłaty do czynszów i dodatki energetyczne 2.928.234,32 zł (2.412.036,70 zł) - wzrost o 516.197,62 zł, tj. o 21,40% - ze względu na wzrost ilości osób i wysokości świadczeń spowodowanych wzrostem czynszów,
- Usługi opiekuńcze 2.684.537,19 zł (2.398.760,46 zł) - wzrost o 285.776,73 zł, tj. o 11,91% - w szczególności z tytułu regulacji płac dla opiekunek,
- Składki emerytalno-rentowe na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych 1.852.143,58 zł (1.569.475,12 zł) - wzrost o 282.668,46 zł, tj. o 18,01% - jako pochodna wzrostu wydatków na świadczenia rodzinne,
- Piecza zastępcza 1.891.458,41 zł (1.616.863,35 zł) - wzrost o 274.595,06 zł, tj. o 16,98% - ze względu na wzrost miesięcznych kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej,
- Zasiłki stałe 2.578.163,53 zł (2.410.684,23 zł) - wzrost o 167.479,30 zł, tj. o 6,95%, ale z uwzględnieniem środków z Funduszu Pomocy Ukrainie o 193.087,61 zł, tj. o 8,01%,
- Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej 296.253,65 zł (67.299,90 zł) - wzrost o 228 953,75 zł, tj. o 440,20% - objęto pomocą większą ilość osób w ramach uzyskanej dotacji,
- Opieka Wytchnieniowa 234.491,08 zł (167.238,99 zł) - wzrost o 67 252,09 zł, tj. o 140,21% - objęto pomocą większą ilość osób w ramach uzyskanej dotacji,
- Przeciwdziałanie alkoholizmowi 622.496,42 zł (514.180,32 zł) - wzrost o 108.316,10 zł, tj. o 21,07% - w szczególności ze względu na powrót do pełnej realizacji zadań w stosunku do czasu pandemii przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Schronienie 199.638,14 zł (123.975,77 zł) - wzrost o 75.662,37 zł, tj. o 61,03% - ze względu na wzrost liczby osób wymagających schronienia (w szczególności w schroniskach z usługami opiekuńczymi) oraz wzrostu kosztów utrzymania w schroniskach w ramach zawartych na 2022 r. umów,
- Składki zdrowotne na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych 431.070,90 zł (356.700,00 zł) - wzrost o 74.370,90 zł, tj. o 20,85% - jako pochodna wzrostu wydatków na świadczenia rodzinne.

Skala zmian w wysokościach wydatków na poszczególne zadania podyktowana jest wysoką dynamiką działań prowadzonych przez Ośrodek. Opisy powyższych zadań, zawierające m.in. rozszerzone uzasadnienia zaistniałych zmian zawarte są w kolejnych częściach sprawozdania.

III. POMOC SPOŁECZNA.

1. Informacje ogólne.

Organizację, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Trudna sytuacja życiowa (m.in. bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.) oraz posiadane dochody nie przekraczające kryteriów dochodowych określonych w oparciu o próg interwencji socjalnej warunkują prawo do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej w 2022 r. był dochód netto nie przekraczający kwoty **776 zł** (701 zł w 2021 i 2020 roku), natomiast dla osoby w rodzinie - kwoty **600 zł** (528 zł w 2021 i 2020 roku).

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, natomiast tymczasowo aresztowanej zawiesza się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w MOPS w 2022 r. zatrudniona była wykwalifikowana kadra, w szczególności **36 pracowników socjalnych i 3 koordynatorów - starszych specjalistów pracy socjalnej** (tak samo jak w roku 2021).

Pracownicy MOPS realizując zadania z zakresu pomocy społecznej w celu udzielenia efektywnego wsparcia, ściśle współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi.

2. Rodziny objęte pomocą społeczną.

2.1. Typy rodzin i powody przyznania pomocy.

Tabela nr 6. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022				2021		2020	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin z Ukrainy	Liczba osób w rodzinie z Ukrainy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem, w tym o liczbie osób:	1.598	2.743	75	200	1.830	3.244	1.897	3.401
1	1.058	1.058	11	11	1.179	1.179	1.247	1.247
2	239	478	22	44	253	506	237	474

3	115	345	28	84	172	516	171	513
4	109	436	10	40	123	492	122	488
5	52	260	3	15	77	385	70	350
6 i więcej	25	166	1	6	26	166	50	329
rodziny z dziećmi	262	952	59	178	343	1.163	367	1.245
rodziny niepełne	140	430	26	71	202	608	228	674
rodziny emerytów i rencistów	309	407	12	24	136	171	201	256

W stosunku do 2021 r. **zmniejszyła się o 232** liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej i liczba osób w tych rodzinach **o 501** (w stosunku do 2020 r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej **zmniejszyła się o 299** i **o 658** liczba osób w rodzinach).

Przeciętna liczba osób w rodzinie: **1,72** w 2022 r. (**1,77** w 2021 r. , **1,79** w 2020 r.).

Z uwagi na trwający konflikt zbrojny w Ukrainie w 2022 roku tut. Ośrodek przyznawał pomoc społeczną także rodzinom pochodzącym z Ukrainy. W roku 2022 z pomocy społecznej skorzystało łącznie **75** takich rodzin (**200** osób w tych rodzinach). Głównymi powodami przyznania pomocy rodzinom pochodzącym z Ukrainy było: ubóstwo, sytuacja kryzysowa, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Ogółem pomocą (włącznie z obywatelami Ukrainy) objęto 1.673 rodziny i 2.943 osoby w tych rodzinach.

Powody przyznania pomocy w zestawieniu z rokiem 2021 i 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 7. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2022-2020.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2022				2021		2020	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin z Ukrainy	Liczba osób w rodzinie z Ukrainy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	767	1.239	28	73	822	1.303	875	1.405
Sieroctwo	2	4	0	0	2	5	2	5
Bezdomność	143	154	0	0	160	172	177	195
Potrzeba ochrony macierzyństwa	35	144	2	8	34	126	28	90
Bezrobocie	217	432	3	9	280	576	300	612

Niepełnosprawność	635	878	2	2	626	852	634	847
Długotrwała lub ciężka choroba	882	1.195	11	26	819	1.111	836	1.118
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	185	621	9	30	200	645	285	888
- rodziny niepełne	126	389	7	20	136	399	145	419
- rodziny wielodzietne	43	226	2	10	45	230	45	223
Przemoc w rodzinie	15	47	0	0	22	62	16	45
Alkoholizm	45	54	0	0	69	86	60	63
Narkomania	8	9	0	0	7	7	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	29	32	0	0	21	25	22	27
Zdarzenia losowe	16	39	2	4	6	7	0	0
Sytuacje kryzysowe	2	7	12	33	4	15	8	8

W stosunku do 2021 r. stwierdza się **spadek** liczby rodzin korzystających z różnych form pomocy z powodu:

- ubóstwa o **55** - (o 108 w porównaniu do 2020 r.),
- bezdomności o **17** - (o 34 w stosunku do roku 2020),
- bezrobocia o **63** - (o 83 w porównaniu do 2020 r.),
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego o **15** - (o 100 w porównaniu do 2020 r.),
- sytuacji kryzysowych o **2** - (o 6 w porównaniu do roku 2020),
- alkoholizmu o **24** - (o 15 w porównaniu do 2020 r.),
- przemocy w rodzinie o **7** - (o 1 w porównaniu do 2020 r.).

W stosunku do 2021 r. stwierdza się **wzrost** liczby rodzin korzystających z powodu:

- niepełnosprawności o **9** - (o 1 w porównaniu do 2020 r.),
- długotrwałej lub ciężkiej choroby o **63** - (o 46 w stosunku do 2020 r.),
- potrzeby ochrony macierzyństwa o **1** - (o 7 w stosunku do 2020 r.),
- narkomanii o **1** - (o 4 w stosunku do 2020 r.),
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego o **8** - (o 7 w stosunku do 2020 r.),
- zdarzeń losowych o **10** - (o 16 w porównaniu do 2020 r.).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie na dzień 31 grudnia 2022 r. zarejestrowane były 2698 osoby (1402 osoby w 2021 r., 1580 osób w 2020 r.).

Wskaźnik bezrobocia wynosił 5,2 % (3,6% w 2021 r., 4,0 % w 2020 r.).

Należy nadmienić, że w powyższych tabelach uwzględnione są rodziny/osoby, które korzystały z pomocy w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i inne działania związane z pomocą społeczną.

Tabele nie uwzględniają rodzin, które nie korzystały z pomocy społecznej, a jedynie z pomocy wynikającej, np. z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych czy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

2.2. Wydatki na pomoc społeczną.

Tabela nr 8. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone w 2022 r. i 2021 r.

Formy pomocy	2022		2021	
	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł
Usługi opiekuńcze	221	2.684.537,19	212	2.398.760,46
Specjalistyczne usługi opiekuńcze*	6	57.525,97	6	60.718,10
Opłaty za domy pomocy społecznej	160	6.186.016,54	161	5.308.563,77
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	466	242.182,70	466	222.082,15
Składki na ubezpieczenia zdrowotne dla obywateli Ukrainy	19	3.994,86	x	x
Sprawienie pogrzebu	14	42.041,95	20	45.431,72
Posiłek w szkole i w domu**, w tym:	1100	595.112,41	1309	606.149,62
- posiłek dla dzieci i młodzieży	110	88.752,81	107	70.067,07
Posiłki dla dzieci – obywateli Ukrainy**	130	49.032,09	x	x
Zasiłki stałe	425	2.578.163,53	454	2.410.684,23
Zasiłki stałe dla obywateli Ukrainy	14	25.608,31	x	x
Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	359	541.272,81	435	654.718,17
- bezrobocia	123	163.720,00	179	260.587,00
- długotrwałej choroby	128	203.211,00	115	168.434,00
- niepełnosprawności	38	58.957,00	55	74.637,00
Zasiłki okresowe dla obywateli Ukrainy	42	40.397,76	x	x
Zasiłki celowe ogółem, w tym :	331	154.386,79	486	253.573,83
- w formie specjalnych zasiłków celowych	50	17.541,15	116	53.140,00
- ubranie	115	7.560,00	150	12.420,00
- leki i leczenie	118	42.573,54	127	49.269,62
- drobne remonty	0	0,00	2	600,00
- opał	149	57.820,00	347	102.980,00
- gaz	13	1.981,70	19	5.027,57
- energia elektryczna	15	2.837,90	35	9.576,62
- sprzęt domowy	2	400,00	4	710,00
- zdarzenia losowe	2	6.200,00	6	19.049,99

- zasiłki na inne cele	142	15.411,10	189	19.701,56
- żywność i posiłki	39	15.865,95	47	34.088,47
- dofinansowanie do schronienia	2	3.736,60	1	150,00
Program osłonowy - szczepienia	0	0,00	1	180,00
Schronienie w schroniskach, w tym:	19	199.638,14	17	123.975,77
- z usługami opiekuńczymi	11	127.914,00	4	35.150,00
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą dorosłą częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolnioną	3	32.538,90	1	6.682,44
Razem	1.165	13.432.449,95	1.234	12.091.520,26
<i>w tym pomoc przyznana dla obywateli Ukrainy ogółem</i>	75	119.033,02	x	x

* W tabeli ujęto specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie.

W ramach zadań zleconych MOPS w Stargardzie uczestniczy również w zadaniu realizowanym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie, w zakresie wydawania decyzji administracyjnych oraz przeprowadzania wywiadów środowiskowych dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych przez ww. Stowarzyszenie w mieszkalnictwie wspomagany. W roku 2022 taką formą pomocy objęto 33 osoby (w 2021 r. również 33 osoby).

** Ze względu na możliwości techniczne wykazano liczbę osób objętych programem.

W 2022 r. w stosunku do 2021 r. nastąpił wzrost o 1.340.929,69 zł, tj. o 11,09% wydatków ogółem na realizację wszystkich zadań wyszczególnionych w tabeli nr 8. Natomiast w stosunku do 2020 r. nastąpił wzrost o 1.291.164,72 zł, tj. 10,63% wydatków ogółem.

W 2022 r. w stosunku do roku 2021 wzrost wydatków wystąpił w najwyższym stopniu w pozycjach:

- usługi opiekuńcze o 285.776,73 zł, tj. o 11,91% (w stosunku do roku 2020 o 404.731,59 zł, tj. o 17,75 %),
- opłaty za domy pomocy społecznej o 877.452,77 zł, tj. 16,53% (w stosunku do roku 2020 o 962.987,01 zł, tj. o 18,44%),
- składki na ubezpieczenie zdrowotne (wraz ze składkami dla o obywateli Ukrainy) o 24.095,41 zł, tj. o 10,85% (w stosunku do roku 2020 o 25.284,32 zł, tj. o 11,45%),
- zasiłki stałe (wraz z zasiłkami dla o obywateli Ukrainy) o 193.087,61 zł, tj. o 8,01% (w stosunku do roku 2020 o 184.590,83 zł, tj. o 7,63%),
- schronienie w schroniskach o 75.662,37 zł, tj. o 61,03% (w stosunku do roku 2020 o 128.812,50 zł, tj. o 181,87%),

- wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą dorosłą ubezwłasnowolnioną (całkowicie lub częściowo) o 25.856,46 zł, tj. o 386,93% (natomiast w stosunku do roku 2020 o 8.496,41 zł, tj. o 35,34%).

Wzrost wydatków związanych z zabezpieczeniem potrzeb mieszkańców miasta w zakresie sprawowania opieki nad osobą starszą, niepełnosprawną, zależną w miejscu jej zamieszkania i instytucjonalnej, potwierdza postępujące starzenie się społeczeństwa. Wskazuje również na zwiększającą się liczbę osób niesamodzielnymi wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu przez osoby drugie lub instytucje. Wzrost wydatków w zakresie kosztów schronienia w schroniskach wynikał ze wzrostu liczby osób bezdomnych wymagających schronienia (w szczególności w schroniskach z usługami opiekuńczymi) oraz ze zwiększenia wysokości opłat pobieranych przez podmioty prowadzące schroniska w ramach umów zawartych przez MOPS w 2022 r.

Spadek wydatków w stosunku do roku 2021 nastąpił w najwyższym stopniu w pozycjach:

- zasiłki celowe (w tym: zasiłki celowe specjalne) o 99.187,04 zł, tj. o 39,12% (w stosunku do roku 2020 o 168.299,58 zł, tj. o 52,16 %),
- zasiłki okresowe (wraz z zasiłkami dla o obywateli Ukrainy) o 73.047,64 zł, tj. o 11,16%, (w stosunku do roku 2020 o 185.530,80 zł, tj. o 24,18 %).

Spadek wydatków w zakresie świadczeń z pomocy społecznej takich jak: zasiłki okresowe, celowe, wskazuje na zwiększenie samodzielności ekonomicznej rodzin, zwłaszcza rodzin z dziećmi, będącej w znaczącym stopniu, podobnie jak w roku ubiegłym, efektem programów rządowych skierowanych do tej grupy odbiorców.

W dalszej części sprawozdania przedstawiono w sposób opisowy poszczególne rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady ich udzielania.

3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.

3.1. Zasiłki stałe.

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776 zł,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 600 zł,
- kwota zasiłku nie mogła być wyższa niż 719 zł miesięcznie i niższa niż 30 zł miesięcznie.

Tabela nr 9. Zasiłki stałe w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Liczba			Kwota wydatków (w zł)			Średnia kwota zasiłku miesięcznie (w zł)		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Rodziny ogółem, w tym:									
osoby samotne	432	454	473	2.578.163,53	2.410.684,23	2.419.181,01	X	x	X
osoby samotne	380	403	407	2.433.873,00	2.238.197,00	2.266.511,00	576,61	550,60	464,07
osoby pozostające w rodzinie	57	66	76	144.291,53	172.487,23	152.670,00	275,36	257,83	167,40
Obywatele Ukrainy, w tym:									
osoby samotne	14	X	x	25.608,31	X	X	x	x	X
osoby samotne	8	x	x	16.684,20	X	X	362,70	x	X
osoby pozostające w rodzinie	6	x	x	8.924,11	X	X	356,96	x	X

Z rodzin ogółem (bez obywateli Ukrainy) w porównaniu do roku 2021 wystąpił **spadek liczby osób otrzymujących zasiłki stałe o 32 osoby, tj. o 6,82%** (o 46 osób, tj. o 9,52 % w stosunku do roku 2020).

Wyższe były natomiast wydatki na zasiłki stałe o 167.479,30 zł, tj. o 6,95 % (w porównaniu do roku 2020 nastąpił wzrost wydatków o 158.982,52 zł, tj. o 6,57 %).

Wzrosła średniomiesięczna kwota zasiłku:

- dla osób samotnych o **26,01 zł, tj. o 4,72 %**,
- dla osób w rodzinie o **17,53 zł, tj. o 6,79 %**.

Zasiłki stałe były finansowane w 100 % z dotacji z budżetu państwa.

Dodatkowo w 2022 roku przyznano i wypłacono zasiłki stałe dla obywateli Ukrainy, które zostały sfinansowane w ramach Funduszu Pomocy Ukrainie. Pomoc tę otrzymało łącznie 14 osób, a wydatki na zasiłki stałe dla obywateli Ukrainy wyniosły łącznie 25.608,31 zł (71 świadczeń).

Łącznie zasiłki stałe w 2022 r. otrzymały osoby w 446 rodzinach, w tym 388 osób samotnych i 63 osoby pozostające w rodzinie. Kwota wydatków łącznie wyniosła 2.603.771,84 zł.

3.2. Zasiłki okresowe.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - 776 zł,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny - 600 zł x liczba członków rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 600 zł miesięcznie,

- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ww. kryteriami nie może być niższa (kwota gwarantowana, wypłacana z budżetu państwa) niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Dotyczy to sytuacji, gdy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Tabela nr 10. Zasiłki okresowe w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020	W stosunku do 2021 r.		W stosunku do 2020 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba rodzin	360	435	521	-75	-17,24	-161	-30,90
Kwota ogółem	541.272,81	654.718,21	767.201,37	-113.445,40	-17,33	-225.928,56	- 29,45
Obywatele Ukrainy – liczba rodzin	42	x	X	x	x	x	X
Obywatele Ukrainy – kwota ogółem	40.397,76	x	X	x	x	x	X

W porównaniu do lat poprzednich spadła zarówno liczba rodzin korzystających z pomocy w formie zasiłków okresowych, jak i kwoty wydatków ogółem.

W 2022 r. na wypłatę zasiłków okresowych wydatkowano kwotę **541.272,81 zł**, która pochodziła w całości z dotacji z budżetu państwa (w 2021 r. 652.213,21 zł z dotacji z budżetu państwa oraz 2.505,00 zł ze środków własnych gminy, w 2020 r. - 763.570,28 zł z dotacji z budżetu państwa oraz 3.631,09 zł ze środków własnych gminy).

Średnia wysokość zasiłku okresowego w 2022 r. wyniosła **377,19 zł**.

Dodatkowo w 2022 roku przyznano i wypłacono zasiłki okresowe dla obywateli Ukrainy, które zostały sfinansowane w ramach Funduszu Pomocy Ukrainie. Pomoc tę otrzymały łącznie **42** rodziny, wydatki na zasiłki okresowe dla obywateli Ukrainy wyniosły łącznie **40.397,76 zł** (64 świadczenia).

Średnia wysokość zasiłku okresowego dla obywateli Ukrainy w 2022 r. wyniosła **631,21 zł**.

Łącznie zasiłki okresowe w 2022 r. otrzymały 402 środowiska rodzinne. Kwota wydatków łącznie wyniosła 581.670,57 zł.

3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia,

opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie / rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie / rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny.

Rodzaje pomocy udzielanej w formie zasiłków celowych określone zostały w tabeli nr 11.

Tabela nr 11. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020	W stosunku do 2021 r.		W stosunku do 2020 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba rodzin korzystających z zasiłków celowych	331	486	514	-155	-31,89	-183	-35,60
w tym: ze specjalnych zasiłków celowych	50	116	134	-66	-56,90	-84	-62,69
Kwota ogółem wydatków na zasiłki celowe	154.386,79	253.573,79	322.686,37	-99.187,00	-39,12	-168.299,58	-52,16
w tym: na specjalne zasiłki celowe	17.541,15	53.140,00	82.544,00	-35.598,85	-66,99	-65.002,85	-78,75

W zakresie wydatków na zasiłki celowe nastąpił spadek w stosunku do 2021 r. :

- ubranie o 4.860 zł tj. o 39,13%,
- leki i leczenie o 6.696,08 zł, tj. 13,59%,
- drobne remonty o 600 zł, tj. 100%,
- opał o 45.160 zł, tj. o 43,85%,
- gaz o 3.045,87 zł, tj. o 60,58%,
- energia elektryczna o 6.738,72 zł, tj. o 70,37%,
- sprzęt domowy o 310 zł, tj. o 43,66%,
- zdarzenia losowe o 12.849,99 zł, tj. o 67,45%,
- zasiłki na inne cele o 4.290,46 zł, tj. o 21,78%,
- żywność i posiłki o 18.222,52 zł, tj. o 53,46%.

Na spadek wydatków na zasiłki celowe w roku 2022 wpływ miało wprowadzenie nowych świadczeń takich jak: dodatek osłonowy (ustawą z dnia 20 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym), dodatek węglowy (ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym), dodatek grzewczy (ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw).

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2022 r. wyniosła **139,29 zł** (średnia wysokość zasiłków celowych nie uwzględnia wydatków na posiłki w szkole przyznawane dla uczniów pochodzących z rodzin, których dochód przekraczał 150% kryterium dochodowego).

3.4. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki.

W oparciu o art. 53a ustawy o pomocy społecznej MOPS wypłacił wynagrodzenie **3 opiekunom** w łącznej kwocie **32.538,90 zł** za sprawowanie opieki nad osobą dorosłą ubezwłasnowolnioną częściowo lub całkowicie (w 2021 r. – 6.682,44 zł dla jednej osoby, a w 2020 r. - 24.042,49 zł również dla jednej osoby).

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia, a jego wysokość ustalana jest przez sąd.

4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.

4.1. Posiłek.

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić (art. 48 b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej). Posiłki przyznane dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole mogą być realizowane w formie ich zakupu.

Dożywianie w szkołach i wypłata zasiłków na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku realizowane były w 2022 r. w oparciu o Uchwałę Nr II/29/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 18 grudnia 2018 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, o którym mowa w pkt. 5.1 niniejszego sprawozdania. Posiłki były również finansowane z Funduszu Pomocy Ukrainie dla dzieci obywateli Ukrainy.

4.2. Ubranie.

Osobie potrzebującej zapewnia się niezbędne ubranie, którego jest pozbawiona. MOPS nie dysponuje magazynem z odzieżą używaną. W Ośrodku znajdują się natomiast pojemniki, do których można przekazywać ubrania, a osoby potrzebujące wybierają asortyment im przydatny. W tym zakresie nie jest prowadzona ewidencja.

W przypadku gdy występuje brak odpowiedniego ubrania, osoby kierowane są do organizacji pozarządowych lub otrzymują pomoc finansową na jego zakup.

Tabela nr 12. Pomoc finansowa na zakup ubrania w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Liczba rodzin	116	150	111
Średnia kwota zasiłku (w zł)	48,77	82,80	76,66
Wydatki ogółem (w zł)	7 560,00	12.420,00	8.510,00

4.3. Schronienie.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Na terenie miasta Stargard pomoc osobom bezdomnym świadczona była przez:

- 1) **Centrum Socjalne Caritas** w Stargardzie w zakresie:
 - a) wydawania posiłków,
 - b) udzielania schronienia w:
 - schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krasińskiego 10 – **36** miejsc,
 - gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przy ul. Krasińskiego 19 – **35** miejsc,
 - ogrzewalni dla osób bezdomnych (także osób będących pod wpływem alkoholu nie wymagających leczenia szpitalnego i nieagresywnych) przy ul. Krasińskiego 10 – **8** miejsc (w przypadku niskich temperatur zwiększa się liczbę miejsc nawet do ponad 20),
 - noclegowni dla osób bezdomnych przy ul. Krasińskiego 10 A – **49** miejsc,
- 2) **Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi** przy ul. Okulickiego 3 w zakresie:
 - a) udzielania posiłków,
 - b) wydawania suchego prowiantu,
 - c) udzielania schronienia dla mężczyzn, kobiet i dzieci – **42** miejsca (w tym 2 interwencyjne),
- 3) **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** w zakresie:
 - a) działalności informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania różnorodnych form pomocy społecznej, w tym schronienia na terenie miasta, województwa oraz poza jego terenem,
 - b) poradnictwa w sprawach, m. in. mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
 - c) pracy socjalnej skierowanej do osób przebywających w schroniskach, noclegowni, altanach ogrodowych i innych miejscach pobytu polegającej, m. in. na:
 - pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności,
 - pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych,
 - reprezentowaniu i pośredniczeniu w załatwianiu spraw urzędowych,
 - aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny osobistej, trzeźwości, ubioru odpowiedniego do pory roku, poszukiwania lub utrzymania pracy,
 - kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, terapeuta, doradca zawodowy, pracownik ds. kadr, przedstawiciel TBS) w celu zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu możliwości poprawy sytuacji osób bezdomnych,
 - d) udzielania pomocy: pieniężnej - zasiłki stałe, okresowe, celowe i niepieniężnej: składki zdrowotne lub objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, kierowanie do schronisk, pomoc w postaci ciepłych posiłków, udzielenie pomocy w formie ubrania.

Tabela nr 13. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą MOPS w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Liczba ogółem			Stargardzianie przebywający na terenie Stargardu			Stargardzianie przebywający poza Stargardem			Osoby bezdomne spoza Stargardu przebywające na terenie Stargardu		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Osoby bezdomne ogółem	364	325	309	216	198	212	35	29	23	113	98	74
w tym:												
• osoby dorosłe	346	307	293	203	189	198	34	28	23	109	90	72
• dzieci	18	18	16	13	9	14	1	1	0	4	8	2
- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn	32*	46	50	30*	41	46	X			2	5	4
- w GOW	43	34	45	40	31	40	X			3	4	5
w tym												
• dzieci	14	12	14	13	9	14	X			1	3	0
- w schronisku SLB	52	56	43	3	8	9	X			49	48	34
tym												
• kobiety	10	9	9	0	0	1	X			10	9	8
• dzieci	3	5	2	0	0	0	X			3	5	2
- w schroniskach na terenie innych gmin	19*	17					19*	17				
tym			bd	X					bd	X		
• kobiety	1	1					1	1				
• dzieci	1	1					1	1				
- w noclegowniach	87	73	bd	55	51	36	2	4		30	18	9
w tym												
• kobiety	4	2		0	0	0	0	0		4	2	1
- w ogrzewalniach				32	17	27				14		
- w hotelach				1	5	7				1		
- w altanach ogrodowych				23	19	28				4		
- w pomieszczeniach niemieszkalnych (komórki, pustostany, ulice)	129	92	bd	32	26	19	12	2	bd	10	23	22
- w szpitalach	3	6	bd	0	0	0	3	6	bd	0	0	0
w tym												
• kobiety	1	1		0	0	0	1	1		0	0	0
%	100	100	100	59	61	69	10	9	7	31	30	24

*W 2022 roku 1 osoba bezdomna została wykazana w 2 miejscach (przebywała w schronisku dla osób bezdomnych na terenie innej gminy i w schronisku CS Caritas) – liczba osób bezdomnych ogółem zawiera rzeczywistą liczbę osób bezdomnych.

W 2022 r. Do Domu Pomocy Społecznej skierowano 1 bezdomnego stargardzianina (w roku 2021 również 1 osobę).

Tabela nr 14. Wydatki na schronienie w schroniskach w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020	Wzrost w stosunku do 2021 r.		Wzrost w stosunku do 2020 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Schronienie w schroniskach,	199.638,14	123.975,77	70.825,64	75.662,37	61,03	128.812,50	181,87
w tym:							
z usługami opiekuńczymi	71.724,00	35.150,00	23.620,00	36.574,00	104,06	48 104,00	203,66

Tabela nr 15. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą finansową MOPS, wydatki i dochody MOPS związane z pobytem osób bezdomnych w schroniskach na terenie innych gmin w 2022 r. i 2021 r.

Wyszczególnienie	2022	2021
Osoby bezdomne korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej w tym:	214	241
• osoby bezdomne spoza Stargardu	69	68
• ogółem osoby bezdomne ze Stargardu, którym MOPS opłacił schronienie na podstawie umów zawartych z podmiotami prowadzącymi schroniska na terenie innych gmin	19	17
w tym		
• w schroniskach z usługami opiekuńczymi	8	4
Wydatki ogółem na pokrycie kosztów schronienia dla osób bezdomnych ze Stargardu w schroniskach na terenie innych gmin (w zł) w tym	199.638,14	123.975,77
• w schroniskach z usługami opiekuńczymi	71.724,00	35.150,00
Dochód z tytułu opłat za pobyt w schroniskach	112.021,04	76.107,84

Wzrost wydatków i dochodów w tym zakresie wynikał ze wzrostu liczby osób bezdomnych wymagających schronienia (w szczególności w schroniskach z usługami opiekuńczymi) oraz ze zwiększenia wysokości opłat pobieranych przez podmioty prowadzące schroniska w ramach umów zawartych przez MOPS w 2022 r.

Większość osób pokrywała wydatki związane z pobytem w schroniskach w ramach posiadanych zasobów, tj. z emerytur, rent, zasiłków stałych i okresowych.

W 2022 roku **39 osób to środowiska nowe**, dotychczas nienotowane w Ośrodku jako osoby bezdomne (w 2021 roku 61 osób).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej współpracę z osobami bezdomnymi prowadziło **4 pracowników socjalnych** (tak jak w roku 2021).

Tabela nr 16. Przeprowadzane wywiady środowiskowe i zawierane kontrakty socjalne z osobami bezdomnymi w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Liczba		
	2022	2021	2020
Wywiady środowiskowe, w tym:	886	749	829
- w sprawie udzielenia pomocy	654	599	706
- na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	133	84	68
- inne wywiady	99	66	55
Kontrakty socjalne	124	92	93
Osoby bezdomne, z którymi zawarto kontrakt socjalny,	122	85	81

w tym efekty:			
- uczestniczenie w różnych formach aktywizacji zawodowej, tj. CIS, prace społecznie użyteczne, poszukiwanie zatrudnienia we własnym zakresie	26	20	25
- podjęcie terapii odwykowej (z różnym skutkiem)	7	10	11
- podjęcie zatrudnienia	3	3	4
- zrealizowanie uzgodnień kontraktu mających na celu poprawę sytuacji materialno-bytowej np. poszukiwanie pracy, złożenie wniosek o lokal socjalny	76	27	21
- wynajęcie mieszkania	0	3	3
- otrzymanie mieszkania z zasobów STBS	0	2	1
- zerwanie kontraktu socjalnego	10	20	16

Pracownicy socjalni przy wykonywaniu swoich zadań na rzecz bezdomnych, na co dzień współpracują z Policją, Strażą Miejską i streetworkerami.

We współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej, Centrum Socjalnym Caritas oraz Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował opracowane procedury zabezpieczenia osób bezdomnych na terenie miasta Stargard w warunkach panującej pandemii. Wdrożona procedura określa organizację udzielenia tymczasowego schronienia i innej pomocy osobom bezdomnym, zasady i tryb postępowania w zakresie udzielenia tymczasowego schronienia osobom bezdomnym, które opuszczają podmioty lecznicze, a także osobom, które nie korzystały ze wsparcia w formie schronienia.

Systematycznie, we współpracy ze Strażą Miejską i Policją, w **okresie od 04.01.2022 r. do 25.03.2022 r. oraz od 03.11.2022 r. do 28.12.2022 r.** prowadzone były raz w tygodniu monitoringi sytuacji osób bezdomnych znajdujących się w miejscach niemieszkalnych takich jak altany ogrodowe lub znajdujących się na ulicach, którzy odmawiają pomocy w formie uzyskania schronienia w placówkach dla osób bezdomnych. W razie konieczności podejmowane były, adekwatne do sytuacji, działania wspierające osoby bezdomne.

W okresie **od 03.01.2022 r. do 04.03.2022 r. oraz od 18.11.2022 r. do 31.12.2022 r.** osobom bezdomnym dowożone były przez Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi we współpracy z Zakładem Aktywności Zawodowej Centralna Kuchnia gorące posiłki do miejsc przebywania. W I półroczu zadanie było finansowane ze środków budżetu miasta, natomiast w II półroczu ze środków pozyskanych przez Stowarzyszenie z budżetu państwa. Ponadto w razie konieczności osoby bezdomne zaopatrywane były w niezbędną odzież i obuwie. Monitoringiem w 2022 roku łącznie objęto 70 osób bezdomnych (w 2021 roku 61 osób bezdomnych).

W ramach działań prewencyjnych w okresie jesienno-zimowym osobom bezdomnym przekazywane były informacje o możliwych formach pomocy. Ponadto MOPS opracował plakaty i ulotki z informacją o dostępnych usługach i formach pomocy osobom bezdomnym, które zostały rozwieszone w miejscach użyteczności publicznej takich jak: przychodnie, dworzec PKP, Starostwo Powiatowe, szpital, STBS, Urząd Miasta. Powyższe informacje umieszczone również zostały na stronie internetowej MOPS oraz wyświetlane były w formie informacji multimedialnej w środkach komunikacji miejskiej.

4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Oплаcanie składek zdrowotnych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 2561 z późn. zm.).

Tabela nr 17. Składki zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Liczba świadczeniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu z innego tytułu, za których opłacono składki zdrowotne	466	466	469
Wydatki ogółem (w zł)	242.182,70	222.082,15	220.893,24

Tabela nr 18. Liczba osób i wydatki poniesione na opłacenie składek zdrowotnych w latach 2022-2020.

Opłacone składki zdrowotne za:	Liczba osób			Wydatki (w zł)		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
- dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego	1	1	1	55,80	446,00	167,00
- osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	67	51	46	25.236,90	17.473,00	16.597,00
- obywatele Ukrainy objęci indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	6	x	x	1.811,88	x	x
- osoby pobierające zasiłek stały	397	413	420	216.566,45	203.873,15	203.432,24
- obywatele Ukrainy pobierający zasiłek stały	13	x	x	2.182,98	x	x
- osoby bezdomne realizujące program wychodzenia z bezdomności	1	1	1	323,55	290,00	58,00
- osoby realizujące kontrakt socjalny	0	0	1	0	0	639,00
OGÓŁEM	485	466	469	246.177,56	222.082,15	220.893,24
<i>w tym ogółem za obywateli Ukrainy</i>	<i>19</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>3.994,86</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Liczba świadczeniobiorców, za których MOPS opłacił składki zdrowotne utrzymała się na zbliżonym poziomie w stosunku do lat poprzednich, jednak z uwagi na konflikt zbrojny w Ukrainie doszedł nowy rodzaj świadczeniobiorców – obywatele Ukrainy (19 osób w 2022 r.).

Natomiast systematycznie wzrasta **średnia wysokość opłacanej składki**, która w 2022 r. wyniosła **52,62 zł** (w roku 2021 r. średnia wysokość składki wynosiła 48,77 zł, a w 2020 r. 39,25 zł).

4.5. Pomoc rzeczowa.

Pracownicy socjalni w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi pozyskali, zorganizowali lub wytypowali rodziny do uzyskania wsparcia niepieniężnego, w postaci:

- paczek żywnościowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia przekazanych przez Prezydenta Miasta Stargard – 6 rodzin wielodzietnych,
- paczek w ramach projektu „Szlachetna paczka” – 19 rodzin,
- przekazanych do Ośrodka odzieży, obuwia, zabawek, które osoby zainteresowane mogły pobierać wg indywidualnych potrzeb, poza systemem ewidencji,
- wytypowania dzieci do wypoczynku letniego (kolonia) w miejscowości Gliczarów Górny. Wyjazd został zorganizowany przez „Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty” – 15 dzieci z 9 rodzin,
- żywności ze Stowarzyszenia Misja Dobra Nowina w Stargardzie dla 479 osób (w sierpniu 2022 r. wydano 207 skierowań do otrzymania żywności przez te osoby),
- żywności ze Stowarzyszenia Misja Dobra Nowina w Stargardzie dla 71 osób narodowości ukraińskiej (w sierpniu 2022 r. wydano 25 skierowań do otrzymania żywności przez te osoby),
- pozyskania z Klubu „Senior +” prowadzonego przez Stowarzyszenie „Potrzebny Dom” i mieszczącego się przy ul. Śniadeckiego 11 w Stargardzie 10 par rękawiczek i 30 czapek, które zostały przekazane 40 osobom bezdomnym z terenu miasta Stargard,
- pozyskania ze Spójni Stargard kartonów do Groty Solnej dla 3 osób uczestniczących w Programie Terapeutycznym dla Osób Uwikłanych w Przemoc Domową,
- pozyskania z Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Stargardzie 40 plecaków wraz z artykułami papierniczo – plastycznymi, które zostały przekazane dla 40 dzieci z 17 rodzin współpracujących z asystentem rodziny i korzystających z pomocy finansowej,
- pozyskania od pracowników MOPS Stargard art. chemicznych (proszki do prania, płyny do prania), higienicznych (szampony do włosów, żele pod prysznic, mydło w płynie, pasta do zębów, szczoteczki do zębów, pianki do golenia, balsamy do ciała, kremy do twarzy) odzieży (bielizna, skarpety, rajstopy dla dzieci, koszulki, swetry, bluzy, spodnie) oraz zabawek dla dzieci (maskotki, puzzle, książeczki), które zostały przekazane obywatelom Ukrainy przebywającym w punktach zbiorowego pobytu przy ul. Limanowskiego 24, Bogusława IV 25, Tańskiego 10B/12, Hotel 104, Zespół Szkół Nr 2 w Stargardzie.

4.6. Sprawienie pogrzebu.

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2022 r. MOPS zlecił sprawienie **pogrzebów** Zakładowi Usług Pogrzebowych HADES w Stargardzie w oparciu o podpisaną umowę, w tym jednego pochówku zbiorowego dzieci nienarodzonych, którego koszt wyniósł **450 zł**.

Tabela nr 19. Pogrzeby indywidualne w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020	Spadek w stosunku do 2021 r.		Wzrost w stosunku do 2020 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba pogrzebów	13	19	7	-6	-31,58	6	85,71
Wydatki ogółem (w zł)	41.591,95	45.111,72	17.831,32	-3.519,77	-7,80	23.760,63	133,25

Osoby zmarłe nie były ubezpieczone i nie pozostawiły masy spadkowej, nie miały rodziny lub rodzina nie była w stanie sprawić pochówku z uwagi na trudną sytuację finansową.

Średni koszt pogrzebu wyniósł **3.485,58 zł** (w 2021 r. - 2.949,53 zł).

W przypadku 1 pochówku uzyskano refundację kosztów pogrzebu z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

4.7. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów oraz poprzez pomoc w sporządzaniu pism urzędowych i pozwów do sądów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki, konsultacji i terapii.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone było w MOPS w 2022 r. przez konsultanta prawnego, psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Zespół psychologów i terapeutów w ramach realizowanego w Stargardzie programu „Szkoła-Rodzina-Środowisko” udzielał wsparcia dzieciom i rodzinom, przede wszystkim w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

W ramach pracy Zespołu Psychologiczno-Terapeutycznego w 2022 roku było zatrudnionych **8 osób**. **7 terapeutów/psychologów** było zatrudnionych w ramach programu Szkoła-Rodzina-Środowisko, **6** z nich oddelegowywano do pracy w **9** stargardzkich szkołach.

Terapeuci/psycholodzy na terenie szkół prowadzili konsultacje z uczniami, rodzicami, nauczycielami. Do 31 grudnia 2022 roku przeprowadzili łącznie **2291** konsultacji, (1709 w 2021 r., 822 w 2020 r.), w tym **1422** porad dla uczniów (951 w 2021 r.), **425** porad dla rodziców (400 w 2021 r.) i **444** dla nauczycieli (358 w 2021 r.).

Poradami objęto: **225 rodzin** (199 w 2021 r., 186 w 2020 r.), **257 uczniów** (239 w 2021 r., 185 w 2020 r.) i **208 rodziców uczniów** (160 w 2021 r., 128 w 2020 r.) oraz **88 nauczycieli** (71 w 2021 r., 54 w 2020 r.).

Obecność terapeuty/psychologa na terenie szkoły pozwala na bieżąco konsultować problemowe przypadki i posilkować się wiedzą psychologa. Gdy uczeń lub rodzice uczniów wymagają terapii pedagodzy kierują zgłoszenia na konsultacje do Zespołu i przesyłają do

MOPS. Terapia odbywa się na terenie szkoły, do której uczęszcza dziecko lub na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (w zależności od woli osób zgłoszonych). Taka wersja wydaje się być optymalna dla skutecznego wspierania uczniów i rodzin z problemami, a także nauczycieli.

Poniższe tabele obrazują powody zgłoszeń oraz efekty pracy z dziećmi zgłoszonymi na konsultacje psychologiczne/terapeutyczne na terenie szkół podstawowych.

Tabela nr 20. Powody zgłoszeń dzieci do konsultacji z psychologiem w szkole w 2022 r.

Lp.	Powody zgłoszeń na konsultację	Liczba osób
1.	Problemy w domu rodzinnym (m.in. konflikty wewnątrzrodzinne, uzależnienia, przemoc)	59
2.	Trudności emocjonalne	125
3.	Zachowania agresywne, opozycyjne – buntownicze, aspołeczne	57
4.	Trudności w nauce, nierealizowanie obowiązku szkolnego, zaległości szkolne, brak motywacji do nauki	47
5.	Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z zaburzeniami koncentracji uwagi (ADHD)	18
6.	Zachowania ryzykowne, autodestrukcyjne	11
7.	Zachowania autoagresywne, samookaleczenia	21
8.	Trudności w relacjach rówieśniczych	57
9.	Problemy w zakresie trzymywania odpowiednich granic dorosły – dziecko. Nieodpowiednie zachowanie na lekcji np. wchodzenie w dyskusje z nauczycielami	36
10.	Konflikty w klasie, wykluczenie z zespołu klasowego	27
11.	Obniżony nastrój, reakcja nerwicowa	41
12.	Depresja	13
13.	Zaburzenia lękowe	18
14.	Sytuacja kryzysowa np. po stracie opiekuna, poważna choroba w rodzinie	29
15.	Problemy w zakresie adaptacji i / lub zaburzenia procesu adaptacji	18
16.	Myśli samobójcze, epizod suicydalny	14
17.	Uzależnienia behawioralne, np. od komputera, telefonu	16
18.	Nadużywanie środków psychoaktywnych	2
19.	Brak akceptacji siebie, obniżona samoocena, niska wiara we własne możliwości	43
20.	Nieprawidłowości opiekuńczo wychowawcze	28
21.	Nieprawidłowe zachowanie na tle seksualnym	6
22.	Objawy demoralizacji	15
23.	Objawy Zespołu stanu pourazowego	7
24.	Ofiary agresji/przemocy	9
25.	Sprawcy zachowania agresywnego/ używanie przemocy	14
26.	Zaburzenia psychiczne	4

Tabela nr 21. Efekty udzielonej pomocy psychologicznej w 2022 r.

Lp.	Efekty udzielonej pomocy	Liczba osób
1.	Wyrównanie funkcjonowania emocjonalnego	112
2.	Nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością	43
3.	Obniżenie napięcia psychofizycznego	60
4.	Redukcja zachowań autodestrukcyjnych (np. poprzez wprowadzenie zachowań zastępczych)	19
5.	Nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami w sytuacjach trudnych	56
6.	Nabycie umiejętności nawiązywania relacji z rówieśnikami	47
7.	Wzmacnianie zdolności komunikacyjnych w relacjach rówieśniczych	51
8.	Poprawa funkcjonowania poznawczego	46
9.	Wzrost motywacji do nauki	29
10.	Nabywanie umiejętności efektywnego uczenia się	16
11.	Poprawa relacji funkcjonowania rodzinnego i psychospołecznego (m.in. poprawa komunikacji wewnątrzrodzinnej)	48
12.	Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich (np. stawianie granic dziecku, zaangażowanie rodziców w życie dziecka)	43
13.	Redukcja zachowań agresywnych w grupie	30
14.	Wzrost samopoczucia	77
15.	Wzrost samooceny	41
16.	Przepracowanie traumatycznego wydarzenia/traumy	14
17.	Przepracowanie innego rodzaju zaburzeń adaptacyjnych	19
18.	Wypracowanie adaptacyjnej strategii radzenia sobie w sytuacji trudnej	29
19.	Zmotywowanie do podjęcia terapii specjalistycznej (np. uzależnienia od substancji psychoaktywnych)	7
20.	Zniwelowanie/zmniejszenie nasilenia myśli samobójczych	11
21.	Wzrost samoświadomości, akceptacji siebie	41
22.	Redukcja objawów depresyjnych, lękowych, nerwicznych	26
23.	Poprawa funkcjonowania dzieci z ADHD	14
24.	Poprawa integracji sensorycznej	10
25.	Umiejętność samoregulacji	31
26.	Redukcja nieodpowiednich zachowań na lekcji	55
27.	Wzrost umiejętności komunikacyjnych	18
28.	Wzrost zaangażowania rodziców w problemy dziecka i jego wewnętrzny świat	26
29.	Wzrost świadomości rodzica w zakresie problemów dziecka	16
30.	Rezygnacja podjęcia terapii przez/ nieuczestniczenie w terapii	6
31.	Rezygnacja z terapii w trakcie	11
32.	Redukcja uzależnień behawioralnych	18
33.	Zniwelowanie zachowań opozycyjno – buntowniczych	24

W okresie od stycznia do grudnia 2022 roku do Zespołu ds. Przemocy i Pomocy Psychologicznej w MOPS w Stargardzie wpłynęło **137 zgłoszeń** (173 w 2021 r.), które zostały dokonane przez:

- 1) pracowników socjalnych MOPS **131** zgłoszeń (159 w 2021 r.), w tym:
 - a) 56 zgłoszeń (62 w 2021 r.) dotyczyło rodzin z dziećmi ze szkół podstawowych - 31 zgłoszeń dotyczyło dzieci, 25 zgłoszeń dotyczyło dorosłych członków ich rodzin,
 - b) 75 zgłoszeń (97 w 2021 r.) dotyczyło osób, które nie posiadają dzieci w wieku obejmującym naukę w szkole podstawowej,
- 2) pedagogów szkół podstawowych z terenu Miasta Stargard - **6** zgłoszeń nadesłano do MOPS (14 w 2021 r.).

Z ogólnej liczby 137 zgłoszeń **133** zostały przekazane terapeutom/psychologom, 4 zgłoszenia oczekiwały na wolny termin - zostały przekazane do terapii w styczniu 2023 roku.

Ponadto w 2022 r. z poprzednich lat kontynuowano w formie stałej terapii **82** zgłoszenia (78 w 2021 r.).

W związku z powyższym w okresie od stycznia do grudnia 2022 roku łącznie pomocą psychologiczną objęto **215** środowisk rodzinnych (240 środowisk w 2021 r. - w tym w 173 zgłoszonych w 2021r), w tym 9 zgłoszeń dotyczyło terapii małżeńskiej lub rodzinnej (1 zgłoszenie w zakresie terapii małżeńskiej w 2021 r.).

Pomocą psychologiczno-terapeutyczną w 2022 r. łącznie objęto **225 osób** (241 osób w 2021 r.):

- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży – **58** osób (88 w 2021 roku),
- prowadzenie terapii dorosłych – **167** osób (153 w 2021 r.).

W związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy i przybyciem na teren Polski obywateli tego kraju, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach umowy zlecenie zatrudnił w 2022 roku psychologa narodowości ukraińskiej.

Wsparcie psychologiczne w sytuacji kryzysowej w jakiej znaleźli się obywatele Ukrainy było bardzo istotne. Rozmowa ze specjalistą pomagała odzyskać równowagę psychiczną osób uciekających przed wojną.

Od kwietnia 2022 roku pomoc psychologiczna udzielana była w punktach zbiorowego pobytu - skorzystało z niej **341 osób** (dorosłych, młodzieży i dzieci).

Z indywidualnego wsparcia psychologicznego w okresie od czerwca do grudnia 2022 roku w MOPS skorzystało **18** obywateli Ukrainy, w tym 10 dorosłych i 8 dzieci.

Poniższe tabele obrazują powody zgłoszeń na konsultacje psychologiczne/ terapeutyczne oraz efekty pracy z osobami objętymi terapią na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Tabela nr 22. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS w 2022 r. i 2021 r.

Lp.	Powody zgłoszeń	2022	2021
1.	Nieprawidłowe funkcjonowanie rodzin bądź członków rodzin spowodowane nadużywaniem alkoholu w rodzinie.	52	66
2.	Konflikty wewnątrzrodzinne.	85	130
3.	Zachowania agresywne, opozycyjne, buntownicze zwłaszcza dzieci i młodzieży.	15	36
4.	Zachowania ryzykowne, autodestrukcyjne.	25	41
5.	Myśli samobójcze, epizod suicydalny.	19	21
6.	Nieprawidłowe funkcjonowanie dzieci i młodzieży np.: nadużywanie alkoholu i innych środków odurzających.	5	7
7.	Depresyjność, zaburzenia lękowe, reakcje nerwicowe, traumatyczne przeżycia.	82	107
8.	Zaburzone relacje w rodzinach np. odwrócenie ról, nieumiejętność rodziców w pełnieniu ról rodzicielskich, problemy wychowawcze.	28	51
9.	Zaburzone granice wychowawcze, brak granic.	19	46
10.	Sytuacja kryzysowa związana z odejściem jednego z opiekunów.	34	25
11.	Nadpobudliwość psychoruchowa.	5	6
12.	Niezrealizowanie obowiązku szkolnego, zaległości szkolne, brak motywacji do nauki.	9	18
13.	Kryzys tożsamości, problemy osobowościowe, problemy egzystencjalne.	27	34
14.	Konflikty z rówieśnikami.	7	14
15.	Upośledzenie umysłowe/nieppełnosprawność intelektualna.	4	2
16.	Zaburzenia odżywiania.	0	4
17.	Przemoc domowa.	59	72
18.	Zaburzenia procesu adaptacyjnego.	20	17
19.	Niskie kompetencje interpersonalne.	49	15
20.	Niskie umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami.	76	17
21.	Niskie umiejętności społeczne.	45	15
22.	Rozwód rodziców.	23	8
23.	Trudności z adaptacją do nowej sytuacji życiowej, w tym do nowego środowiska, Państwa.	24	2
24.	Trudności związane z niepełnosprawnością (proces adaptacji do niepełnosprawności – nabytej bądź wrodzonej).	1	1
25.	Niskie poczucie własnej wartości.	12	6
26.	Choroby somatyczne.	4	4
27.	Zaburzenia zachowania seksualnego.	2	2
28.	Problemy emocjonalne.	0	6
29.	Konflikty małżeńskie.	0	12
30.	Zaburzenia psychiczne.	7	5
31.	Uzależnienie od alkoholu lub substancji psychoaktywnych u osób dorosłych.	3	4
32.	Uzależnienie od hazardu/gier komputerowych u dzieci i młodzieży.	1	4
33.	Żałoba.	7	0
34.	Samookaleczenia.	5	0
35.	Objawy zespołu pourazowego.	3	0

Tabela nr 23. Efekty pracy terapeutycznej – liczba osób w 2022 r. i 2021 r.

Lp.	Efekty pracy	2022	2021
1.	Poprawa relacji z rodziną i funkcjonowania psychospołecznego.	48	76
2.	Nabycie umiejętności pełnienia ról.	34	34
3.	Zwiększenie samoświadomości.	96	123
4.	Zmniejszenie zachowań agresywnych.	15	22
5.	Nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością.	22	49
6.	Podjęcie terapii odwykowej.	10	23
7.	Zaangażowanie rodziców w życie dziecka.	28	30
8.	Poprawa wyników w nauce.	3	14
9.	Wzrost umiejętności interpersonalnych.	40	50
10.	Niwelowanie zachowań destrukcyjnych (nieokałaczenie się).	6	6
11.	Odkrycie własnych zasobów.	55	58
12.	Wzmocnienie umiejętności interpersonalnych w relacji z dziećmi.	25	26
13.	Wzrost poziomu wglądu opiekunów dziecka w relacje rodzinne.	24	32
14.	Ustalenie zasad, praw i obowiązków rodziny.	27	39
15.	Nabycie umiejętności wyznaczania granic, wyrażania uczuć, określenia potrzeb.	47	52
16.	Poprawa zachowania w szkole.	8	16
17.	Zniwelowanie zachowań opozycyjno-buntowniczych.	5	13
18.	Zmotywowanie do utrzymania abstynencji.	10	9
19.	Wyrównywanie funkcjonowania emocjonalnego.	123	87
20.	Wzrost zachowań autokorekcyjnych, poczucia sprawczości.	46	50
21.	Zmniejszenie natężenia lęku.	0	8
22.	Wzrost świadomości w sytuacji kryzysowej	11	0
23.	Redukcja myśli samobójczych.	2	0
24.	Poprawa funkcjonowania, w tym rozwojowego i psychicznego.	14	0
25.	Poprawa radzenia sobie z problemami.	9	0

Powody zgłoszeń obywateli Ukrainy do konsultacji z psychologiem oraz osiągnięte efekty pracy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 24. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci narodowości ukraińskiej do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS Stargard w 2022 r.

Lp.	Powody zgłoszeń	Liczba osób
1.	Nieprawidłowe funkcjonowanie rodzin bądź członków rodzin spowodowane nadużywaniem alkoholu w rodzinie.	2
2.	Konflikty wewnątrzrodzinne.	6
3.	Zachowania agresywne, opozycyjne, buntownicze zwłaszcza dzieci i młodzieży.	1
4.	Depresyjność, zaburzenia lękowe, reakcje nerwicowe, traumatyczne przeżycia.	2
5.	Kryzys tożsamości, problemy osobowościowe, problemy egzystencjalne.	2
6.	Konflikty z rówieśnikami.	1
7.	Upośledzenie umysłowe/niepełnosprawność intelektualna.	1
8.	Przemoc domowa.	1
9.	Trudności z adaptacją do nowej sytuacji życiowej, w tym do nowego środowiska.	3
10.	Trudności w zakresie umiejętności interpersonalnych i intrapersonalnych.	2
11.	Niskie poczucie własnej wartości.	1
12.	Trudności z radzeniem sobie ze stresem i emocjami.	1
13.	Zaburzenia procesu adaptacyjnego.	6
14.	Trudności związane z umiejętnościami społecznymi.	3

Tabela nr 25. Efekty pracy psychologa narodowości ukraińskiej w 2022 r.

Lp.	Tematyka	Liczba osób
1.	Nabywanie umiejętności pełnienia ról.	1
2.	Zwiększenie samoświadomości.	8
3.	Zmniejszenie zachowań agresywnych.	1
4.	Nieokaleczanie się.	1
5.	Zaangażowanie rodziców w życie dziecka.	2
6.	Wzrost umiejętności interpersonalnych.	4
7.	Odkrycie własnych zasobów.	3
8.	Wzrost poziomu wglądu opiekunów dziecka w relacje rodzinne.	1
9.	Ustalenie zasad, praw i obowiązków rodziny.	1
10.	Nabywanie umiejętności wyznaczania granic, wyrażania uczuć, określenia potrzeb.	1
11.	Poprawa zachowania w szkole.	1
12.	Wyrównywanie funkcjonowania emocjonalnego.	2
13.	Wzrost zachowań autokorekcyjnych, poczucia sprawczości.	4

Poradnictwo prawne w 2022 r. realizowane było poprzez:

- udzielanie konsultacji i porad – **740** (879 w 2021, 1.117 w 2020 r.), w tym dla:
 - klientów MOPS - 435 (529 w 2021 r., 816 w 2020 r.),
 - pracowników Ośrodka - 305 (350 w 2021 r., 301 w 2020 r.),
- pomoc w sporządzaniu wniosków i pism procesowych – **414** (618 w 2021 r., 350 w 2020 r.),
- reprezentowanie w sądzie – **14** spraw (15 spraw w 2021 r., 9 spraw w 2020 r.).

Terapeuci i konsultant – prawnik na bieżąco współpracowali w ramach konsultacji z pracownikami socjalnymi.

W 2022 r. kontynuowano funkcjonowanie „**Białej Linii**” - czyli udzielanie konsultacji psychologicznych przez telefon dla osób będących w kryzysie emocjonalnym (seniorów, dorosłych, młodzieży i dzieci). Pod telefonem dyżurowali psycholodzy/terapeuci z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie i udzielali porad mieszkańcom miasta Stargard lub kierowali dzwoniące osoby do odpowiedniej placówki pomocowej. Dyżury odbywały się od wtorku do czwartku w godzinach 19:00 - 21:00. Z „Białej Linii” skorzystało anonimowo **5** osób (20 osób w 2021 r.).

4.8. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Pracownicy MOPS podejmowali działania w ramach interwencji kryzysowej i zdarzenia losowego w **21 przypadkach** (w 14 przypadkach w 2021 roku, w 11 przypadkach w roku 2020).

Podejmowane interwencje dotyczyły:

- udzielania wsparcia w formie umieszczenia osób dotkniętych przemocą w GOW, SOW - **2**,
- udzielenia wsparcia dla rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej – **16**,
- odebrania dzieci z rodzin, w których pobyt stanowił zagrożenie zdrowia lub życia dla małoletnich – **2**,
- pożaru – **1**.

4.9. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy dokonują diagnozy sytuacji osób/rodzin planując pomoc finansową, rzeczową, pracę socjalną i terapeutyczną.

Pracownicy socjalni w 2022 r. objęli pracą socjalną ogółem **1.094 rodzin** (1076 rodzin w 2021 r.), realizując różnego rodzaju pomoc, usługi i poradnictwo, w zależności od problemów występujących w rodzinach.

Wyłącznie pracą socjalną (bez udzielania pomocy finansowej) były objęte **433 rodziny** (o 163 rodziny mniej niż w roku 2021).

W roku 2022 **2** osoby samotne i **13** rodzin (**15 środowisk**) objętych pracą socjalną nabyło umiejętności samodzielnego funkcjonowania w środowisku i ich funkcjonowanie nie wymaga dalszego wsparcia w ramach pomocy społecznej. Realizacja pracy socjalnej w tych środowiskach była niezbędna w związku z występowaniem:

- w 7 rodzinach problemów opiekuńczo-wychowawczych i bezrobocia (ponadto w 2 z powyższych rodzin dochodził problem uzależnień - alkohol lub narkotyki),
- w 1 rodzinie problemu opiekuńczo-wychowawczego,
- w 1 rodzinie problemu przemocy oraz problemów wychowawczych,
- u 1 osoby problemu bezdomności i bezrobocia,
- u 1 osoby problemu bezrobocia,
- w 2 rodzinach problemów opiekuńczo-wychowawczych i uzależnienia,
- w 2 rodzinach niepełnosprawność i trudna sytuacja materialno-bytowa.

W związku z tym przez pracowników socjalnych przy wsparciu specjalistów z różnych dziedzin zostały zrealizowane różnorodne działania, w tym:

- wszystkie rodziny zostały prawidłowo zdiagnozowane,
- zastosowano adekwatne do diagnoz działania:
- wszystkie rodziny zostały objęte wsparciem polegającym na wzmocnieniu, wydobyciu sił i zasobów członków rodziny oraz wsparciem polegającym na wskazywaniu problemu wraz z możliwymi rozwiązaniami;
- 12 rodzin zostało objętych działaniami wychowawczymi, co znacznie poprawiło funkcjonowanie tych rodzin w sferze opiekuńczo-wychowawczej;
- w 14 rodzinach prowadzono działania polegające na rzecznictwie, poradnictwie, towarzyszeniu i budowaniu sieci wsparcia;
- w 7 rodzinach wprowadzono wsparcie specjalisty – psychologa / terapeuty;
- w 10 rodzinach wprowadzono wsparcie specjalisty – asystenta rodziny;
- w 12 rodzinach prowadzono działania ewaluacyjne, które potwierdziły prawidłowe funkcjonowanie tych rodzin w obszarach gdzie występował deficyt.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną.

Pracownicy socjalni w 2022 r. sporządzili z **209 osobami 207 kontraktów socjalnych** (w 2021 z 188 osobami 179 kontraktów socjalnych, w roku 2020 z 312 osobami 237 kontraktów socjalnych), w tym dotyczących głównie:

- 1) bezrobocia - 67,
- 2) bezdomności - 102,
- 3) uzależnienia - 19,
- 5) innych problemów - 19.

Ze względu na pandemię i następnie ogłoszony 16 maja 2022 roku stan zagrożenia epidemicznego utrudnione było realizowanie ewentualnych założeń, które powinny znajdować się w kontraktach socjalnych (w szczególności w zakresie uczestnictwa w stacjonarnych terapiach lub podejmowania zatrudnienia).

Tabela nr 26. Wywiady środowiskowe przeprowadzane przez pracowników socjalnych w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020	w stosunku do 2021 r.		w stosunku do 2020 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba wywiadów ogółem w tym:	5.753	5.257	4.907	496	9,44	846	17,24
1) w sprawie pomocy społecznej	3.577	4.175	3.687	-598	-14,32	-110	-2,98
2) w sprawie dodatków mieszkaniowych	18	7	15	11	157,14	3	20,00
3) w sprawie osób kierowanych i umieszczonych w domu pomocy społecznej	379	243	348	136	55,97	31	8,91
4) w sprawie świadczeń rodzinnych	101	114	88	-13	-11,40	13	14,77
5) w sprawie oddłużenia czynszowego	14	36	94	-22	-61,11	-80	-85,11
6) w sprawie potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego	249	256	261	-7	-2,73	-12	-4,60
7) w sprawie przemocy	5	5	0	0	0,00	5	X
8) w sprawie wydania opinii o rodzinę zastępczą	17	12	7	5	41,67	10	142,86
9) na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	243	143	119	100	69,93	124	104,20
10) w sprawie umorzenia świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	3	0	4	3	X	-1	-25,00
11) wywiady alimentacyjne na potrzeby tut. Ośrodka	512	213	151	299	140,38	361	239,07
12) w sprawie przyznania asystenta rodziny	10	18	17	-8	-44,44	-7	-41,18
13) w innych sprawach	34	35	116	-1	-2,86	-82	-70,69
14) w sprawie pomocy społecznej obywatelom Ukrainy	228	x	x	x	x	x	X
15) w sprawie dodatku węglowego i innych źródeł ciepła	363	x	x	x	x	x	X

W porównaniu do lat ubiegłych wystąpił znaczny **wzrost liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych ogółem – o 496 wywiadów, tj. o 9,44%** w stosunku do 2021 r. (o 846 wywiadów, tj. o 17,24% w stosunku do roku 2020). Powyższe było w szczególności spowodowane koniecznością realizacji nowych dodatkowych zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych i ustawy z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

Wśród wszystkich przeprowadzonych wywiadów widoczny jest znaczący **wzrost** ilości wywiadów przeprowadzanych w sprawach:

- dotyczących alimentacji na potrzeby tutejszego Ośrodka (**o 299 wywiadów, tj. o 140,38%** w stosunku do roku 2021 i o 361 wywiadów, tj. o 239,07% w stosunku do roku 2020),
- dotyczących kierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej (**o 136 wywiadów, tj. o 55,97%** w stosunku do roku 2021 r. i o 31 wywiadów, tj. o 8,97% w stosunku do roku 2020),
- na potrzeby innych ośrodków (**o 100 wywiadów, tj. o 69,93%** w stosunku do roku 2021 i o 124 wywiady, tj. o 104,20% w stosunku do roku 2022).

Znaczny wzrost wywiadów dotyczących alimentacji na potrzeby tutejszego Ośrodka wynika z faktu, iż w 2021 r. z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego powyższe wywiady były przeprowadzane tylko w razie takiej konieczności np. przy kierowaniu osób do domów pomocy społecznej.

Kolejny widoczny wzrost wywiadów dotyczy kierowania do domów pomocy społecznej. Powyższe związane jest z procesem starzejącego się społeczeństwa, osłabienia lub rozpadu więzi rodzinnych i braku lub niewystarczającego wsparcia dla osób zależnych przez członków ich rodzin.

Nastąpił **spadek** wywiadów sporządzanych w różnych sprawach z zakresu pomocy społecznej **o 598 wywiadów, tj. o 14,32%** w stosunku do roku 2021 (o 110 wywiadów, tj. o 2,98% w stosunku do roku 2020) - jest to spowodowane spadkiem liczby osób i rodzin korzystających z pomocy oraz niskim poziomem kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej (pomimo wzrostu jego wysokości w 2022 r.).

Ponadto pracownicy socjalni sporządzili **6.993 pism** (6.085 w 2021 r., 8.061 w 2020 r.) do różnych instytucji dotyczących sytuacji świadczeniobiorców.

4.10. Usługi opiekuńcze.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej opieki zapewnić.

Wydatki na usługi opiekuńcze obejmują koszty związane z funkcjonowaniem Działu ds. Seniorów i Osób Niepełnosprawnych, m. in. koszty osobowe i pochodne, badania lekarskie, świadczenia pracownicze wynikające z przepisów bhp i funduszu świadczeń socjalnych, bilety komunikacji miejskiej, ekwiwalent za odzież roboczą, środki higieny, zakup materiałów biurowych.

Realizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w kolejnym punkcie, jest zadaniem obowiązkowym gminy.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. usługi opiekuńcze świadczone były przez **38 opiekunek** (39 opiekunek na dzień 31.12.2021 r. i na dzień 31.12.2020 r.) zatrudnionych w MOPS w wymiarze **38 etatów** (spadek o 1,00 etat w stosunku do roku 2021), które okresowo wspomagane były przez 4 osoby zatrudnione w ramach robót publicznych – na 44 etaty przewidziane w strukturze organizacyjnej MOPS w Zespole ds. Usług Opiekuńczych i Ośrodków Wsparcia (zawierające 5 etatów pracowników socjalnych).

Część usług Prezydent Miasta Stargard zlecał do realizacji Centrum Integracji Społecznej w Stargardzie przy ul. Krasieńskiego 19 w ramach realizowanego przez CIS programu reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych. Usługi świadczyło **14 opiekunek z CIS**.

Tabela nr 27. Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki MOPS i CIS w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Liczba osób			Liczba godzin		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w MOPS	183	165	159	46.912	43.839	38.208
Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w CIS	47	48	57	7.874	9.715	8.960
OGÓŁEM	230	213	216	54.786	53.554	47.168

W roku 2022 usługami opiekuńczymi objęto **105 osób**, które w poprzednich latach nie korzystały z tej formy pomocy (również 105 takich osób w roku 2021, a 89 osób takich osób w 2020 r.).

Tabela nr 28. Sytuacja rodzinna osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2022-2020.

Osoby korzystające z usług opiekuńczych	Liczba osób		
	2022	2021	2020
Osoby samotne	53	36	37
Osoby zamieszkujące samotnie, ale posiadające rodziny	160	121	105
Osoby zamieszkujące z rodziną	21	56	74
OGÓŁEM	230	213	216

W roku 2022, podobnie jak w latach ubiegłych występowały sytuacje powodujące zaprzestanie świadczenia przez MOPS usług opiekuńczych. Powody te i liczbę osób, wobec których zaprzestano świadczenia usług opiekuńczych w latach 2022-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 29. Powody zaprzestania realizacji usług opiekuńczych w latach 2022-2020.

Powody zaprzestania realizacji usług	Liczba osób		
	2022	2021	2020
- śmierć podopiecznych	42	41	36
- rezygnacja / brak potrzeby w związku ze zmianą sytuacji podopiecznych	41	36	51
- umieszczenie podopiecznych w DPS	10	8	14
- umieszczenie podopiecznych w ZOL	3	4	0
- umieszczenie podopiecznych w hospicjum	0	1	0
OGÓŁEM	96	90	101

Tabela nr 30. Wydatki i dochody z tytułu świadczenia usług opiekuńczych w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020	Wzrost w stosunku do 2021 r.		Wzrost w stosunku do 2020 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Wydatki (w zł)	2.684.537,19	2.398.760,46	2.279.805,60	285.776,73	11,91	404.731,59	17,75
Dochód z tytułu odpłatności (w zł)	442.217,69	370.565,35	298.770,35	71.652,34	19,34	143.447,34	48,01

Odpłatność za godzinę usług opiekuńczych nie zmieniła się i wynosiła **23 zł** zgodnie z Uchwałą Nr V/80/2019 r. Rady Miejskiej w Stargardzie z 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w sprawie szczegółowych warunków zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

Tabela nr 31. Odpłatność za usługi opiekuńcze w latach 2022-2020.

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych:	2022	2021	2020
• odpłatnie	221	197	196
• nieodpłatnie	9	16	20
w tym:			
- z uwagi na niski dochód	5	8	11
- w wymiarze 1 godziny dziennie z uwagi na przekroczenie 85 roku życia	3	7	8
- w wymiarze 1 godziny dziennie jako kombatant	1	1	1

4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były przez MOPS w ramach zadań zleconych i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr 32. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w MOPS w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Liczba opiekunek	2	2	2
Liczba osób objętych usługami	6	6	5
Liczba godzin zrealizowanych usług	1.517	1.755	1.295
Cena 1 godziny usług (w zł)	34,59*	37,81	31,62
Koszt realizacji zadania (w zł)	57.525,97	60.718,10	48.963,76
Dochód z tytułu odpłatności (w zł)	9.745,54	7.677,07	6.021,26

* Niższa cena 1 godziny usługi ustalonej na 2022 r. wynika ze wzrostu liczby osób objętych usługami i liczby godzin świadczonych usług w roku 2021 w ramach zatrudnienia tej samej ilości opiekunek świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2 osoby).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były także przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Koszt **1 godziny usług** wyniósł **12,18 zł** (tyle samo w 2021 r. i 9,44 zł w 2020 r.).

Usługi świadczone były dla **34 osób** zamieszkujących w mieszkalnictwie wspomagany (tyle samo osób w 2021 i 2020 r.).

4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

4.12.1. Domy pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2022 r. **162 stargardzian** (161 w 2021 r., 173 w 2020 r.) przebywało w **35 domach pomocy społecznej** (w 35 w 2021 r., w 36 w roku 2020 r.), w tym w:

- 16 placówkach dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku,
- w 19 domach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych.

W 2022 r. w domach pomocy społecznej umieszczono **27 osób** (21 osób w 2021 r., 33 osoby w roku 2020). Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. na umieszczenie oczekiwało

6 kolejnych osób (na dzień 31 grudnia 2021 r. 3 osoby, a na dzień 31 grudnia 2020 r. 2 osoby).

Poniższa tabela zawiera dane porównawcze ilości osób umieszczonych w poszczególnych placówkach i ich typach wraz ze wskazaniem płci mieszkańców DPS pochodzących ze Stargardu.

Tabela nr 33. Pobyt osób w domach pomocy społecznej w 2022 r.

L.p.	Placówka	LICZBA OSÓB OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
I. Dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku		106	64	42
1.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dolicach	29	17	12
2.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Pyrzycach	19	12	7
3.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych we Włosziborzu	1	-	1
4.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Olsztynie	1	1	-
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Myśliborzu	3	2	1
6.	Dom Pomocy dla osób przewlekle somatycznie chorych w Białogardzie	2	1	1
7.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Ziębicach	1	-	1
8.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Śniatowie	4	2	2
9.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Bornym Sulinowie	1	1	-
10.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dobiegniewie	2	2	-
11.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Kałków Godów	1	-	1
12.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dębcach	1	1	-
13.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Kamieniu Wielkim	1	1	-
14.	Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Szczecinie	5	4	1

15.	Dom Pomocy dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych w Żabowie	25	15	10
16.	Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Krzecku	10	5	5
II. Dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych		56	23	33
1.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Woli Chruścińskiej	1	1	-
2.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Nowych Bielicach	1	1	-
3.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu	2	2	-
4.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Modrzewcu	4	-	4
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Brzezinach	2	2	-
6.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Przetocku	2	-	2
7.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Bobolicach	2	2	-
8.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Parchowie	1	-	1
9.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych w Nowogardzie	6	-	6
10.	Dom Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w Resku	4	-	4
11.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Darskowie	4	1	3
12.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Żydowie	2	1	1
13.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Piotrowicach	10	6	4
14.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Jarominie	1	-	1
15.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Szczecinie	4	3	1

16.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Karsznicach	1	-	1
17.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Psarach	1	-	1
18.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Kolsku	7	4	3
19.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Mościskach	1	-	1
RAZEM		162	87	75

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, w zależności od zasięgu domu, ustala wójt/burmistrz/prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Tabela nr 34. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022 (w zł)	Różnica – rok 2022 w stosunku do 2021 r. (%)	2021 (w zł)	Różnica – rok 2021 w stosunku do 2020 r. (%)	2020 (w zł)
Najniższy koszt utrzymania *	4.119,93	6,40	3.872,10	5,46	3.671,55
Najwyższy koszt utrzymania **	5.900,00	9,43	5.391,52	12,28	4.802,00
Przybliżony średni wzrost kosztów utrzymania mieszkańca w DPS w stosunku do roku poprzedniego	241,00	- 46,44	450,00	80,00	250,00

* W 2022 r. koszt utrzymania mieszkańca był najniższy w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Żydowie.

** W 2022 r. koszt utrzymania mieszkańca był najwyższy w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych przy ul. Lubomirskiego w Szczecinie.

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniiec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniiec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu.

Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni).

W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300 % kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Tabela nr 35. Umieszczenia i odpłatność za pobyt w DPS w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020	W stosunku do 2021 r.		W stosunku do 2020 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba osób przebywających w DPS	162	161	173	1	0,62	-11	-6,36
w tym:							
- liczba osób, za których pobyt opłaty wnoszone były przez mieszkańca domu i rodzinę	34	28	36	6	21,43	-2	-5,56
- liczba osób, za których pobyt opłaty wnoszone były przez mieszkańca domu i MOPS	128	133	137	-5	-3,76	-9	-6,57
Liczba osób nowo umieszczonych w DPS	27	21	33	6	28,57	-6	-18,18
Liczba osób oczekujących na umieszczenie na dzień 31 grudnia	6	3	2	3	x	4	X
Liczba DPS	35	35	36	0	x	-1	X

Tabela nr 36. Wydatki i dochody z tytułu pobytu osób w DPS w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022 r.	2021 r.	2020 r.	W stosunku do 2021 r.		W stosunku do 2020 r.	
				Wzrost	%	Wzrost	%
Całkowity koszt realizacji zadania (w zł)	6.186.016,54	5.308.563,77	5.223.029,53	877.452,77	16,53	962.987,01	18,44
Dochód z tytułu odpłatności rodzin (w zł)	306.855,04	277.304,94	295.504,35	29.550,10	10,66	11.350,69	3,84
Średnia miesięczna dopłata MOPS do pobytu mieszkańców (w zł)	3.024,26	2.747,70	2.373,57	276,56	10,07	650,69	27,41

4.12.2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu B mieści się przy ul. Brzozowej 26 w Stargardzie, który w 2022 r. dysponował 40 miejscami.

Świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, nabywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom z deficytem intelektualnym.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. Natomiast Miasto zleca jego prowadzenie Kołu Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wydaje decyzje administracyjne.

W 2022 r. z usług ŚDS korzystało 41 osób (tyle samo w 2021 r. i 2020 r.).

W związku z wejściem w życie od dnia 30 maja 2021 r. przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2021 r. poz. 803) osoby korzystające z ww. wsparcia nie wносиły opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia.

4.12.3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC mieści się przy ul. Limanowskiego 24 w Stargardzie - w 2022 r. dysponował **30** miejscami.

Dom ten świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, nabywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom przewlekle chorych psychicznie oraz osobom wykazującym inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. Natomiast Miasto zleca jego prowadzenie Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i wydaje w tym zakresie decyzje administracyjne.

W związku z wejściem w życie od dnia 30 maja 2021 r. przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2021 r. poz. 803) osoby korzystające z ww. wsparcia nie wносиły opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia.

Tabela nr 37. Liczba osób korzystających z usług ŚDS w latach 2022-2020.

Liczba osób	2022	2021	2020
- ogółem	29	25	23
- mieszkańców Stargardu	29	23	22
- mieszkańców Gminy Stargard	0	2	1

4.12.4. Dzienny Dom „Senior +”.

Dzienny Dom „Senior +” mieści się w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża w Stargardzie przy ul. Limanowskiego 24. Prowadzony jest w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard organizacji pozarządowej - Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu PCK w Szczecinie.

MOPS kieruje uczestników na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej.

Dzienny Dom Senior+ przeznaczony jest dla **20** osób.

Tabela nr 38. Liczba osób korzystających z usług Dziennego Domu „Senior +” i odpłatność za pobyt w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Liczba osób uczestniczących w zajęciach	25	28	22
Liczba osób które przestały uczestniczyć w zajęciach ogółem	8	7	2
w tym z powodu:			
- pogarszającego się stanu zdrowia	8	5	1
- zmiany miejsca zamieszkania	0	0	1
- śmierci	0	2	0
Liczba osób ponoszących 100 % odpłatności (300,00 zł)	6	6	5
Liczba osób ponoszących niepełną odpłatność zgodnie z ustaloną tabelą odpłatności	19	21	17
Dochód z tytułu odpłatności (w zł)	20.312,72	13.110,74	14.071,88

Podstawą odpłatności jest dochód osób kierowanych. Odpłatności nie ponoszą osoby, jeżeli dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego (w 2022 r. 776 zł lub 600 zł x liczba osób w rodzinie, a w 2021 r. 701 zł lub 528 zł x liczba osób w rodzinie).

Odpłatność w placówce reguluje uchwała Nr XXIII/241/16 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia, w Dziennym Domu „Senior+” oraz w Klubie „Senior+”.

4.12.5. Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia.

Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przeznaczony jest dla **35 osób**.

W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. w GOW przebywało **40 osób** (38 osób w 2021 r., 40 osób w 2020 r.).

Na koniec grudnia 2022 r. w GOW przebywało **19 osób**, w tym **15 kobiet i 4 dzieci** (na koniec grudnia 2021 r. 16 osób, w tym 12 kobiet i 4 dzieci, a na koniec grudnia 2020 r. 19 osób, w tym 12 kobiet i 7 dzieci).

MOPS wydał skierowania do GOW **40 osobom** z powodu bezdomności lub z powodu przemocy (35 osobom w 2021 r., 37 osobom w 2020 r.). Ośrodek zapewnia całodobowy pobyt i wyżywienie, ochronę przed przemocą, wsparcie terapeutyczne i doradcze w poszukiwaniu pracy, opiekę nad dziećmi w przypadku podjęcia pracy i porady w zakresie praw obywatelskich.

Odpłatność w placówce reguluje Uchwała Nr XXIII/241/16 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia, w Dziennym Domu „Senior+” oraz w Klubie „Senior+”, która kwotę bazową ustaliła na **500 zł**.

Tabela nr 39. Dochody z tytułu opłat za pobyt w GOW w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Liczba osób, które poniosły opłatę za pobyt w GOW	15	12	13
Dochód z tytułu opłat za pobyt w GOW (w zł)	21.314,46	16.779,27	23.422,05

IV. REALIZACJA PROGRAMÓW OSŁONOWYCH.

1. Program „Posiłek w szkole i w domu”.

Od 1 stycznia 2019 r. realizowany jest program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program został utworzony i przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Uchwałą Nr II/29/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach Programu udzielane było wsparcie osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe do 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Rada Miejska w Stargardzie Uchwałą Nr II/31/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności do 200 %.

Pomoc przyznana osobom, których dochód przekracza 150 % kryterium, lecz nie przekracza 200 % kryterium dochodowego, jest finansowana wyłącznie ze środków własnych gminy. Pomoc do 150 % kryterium jest finansowana z budżetu gminy w nie mniej niż 40 %, a z budżetu państwa w nie więcej niż 60 %.

Wymagany procentowy udział środków własnych Gminy-Miasto Stargard w ramach realizacji Programu, podobnie jak w latach ubiegłych wynosił 20%.

W 2022 r. Program był finansowany:

- ze środków własnych gminy w kwocie **119.022,48 zł** (w 2021 r. w kwocie 121.229,92 zł, w 2020 r. w kwocie 149.266,60 zł)
- z dotacji z budżetu państwa w kwocie **470.089,93 zł** (w 2021 r. w kwocie 484.919,70 zł, w 2020 r. w kwocie 597.066,40 zł).

Wydatki na realizację Programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 40. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu „Posilek w szkole i w domu” w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Osoby, rodziny i koszt (w zł)			Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej			Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej			Pozostałe osoby		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Liczba osób objętych Programem w tym:	1100	1309	1499	141	157	186	150	286	323	717	877	1014
- liczba osób korzystających z posiłku	110	107	130	14	9	15	98	99	119	0	0	1
koszt posiłków	88.752,81	70.067,07	48.421,00	11.802,00	6.596,00	5.793,00	76.901,00	63.412,00	42.323,00	0	0	305,00
koszt 1 posiłku	11,85	9,82	8,95	11,70	9,83	9,00	11,87	9,82	8,95	0	0	8,71
- liczba osób korzystających z zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku	1.035	1.263	1447	136	155	181	205	248	288	717	877	1013
- liczba rodzin korzystających z zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku	623	743	849									
średnia kwota zasiłku celowego	163,39	118,87	131,11									
Koszt Programu ogółem, w tym:	589.112,41	606.149,62	746.333,00									
- ze środków własnych gminy (20%)	119.022,48	121.229,92	149.266,60									
- dotacji z budżetu państwa (80%)	470.089,93	484.919,70	597.066,40									

Gorące posiłki wydawane były w 2022 r. w jadalni w CS Caritas, w 12 stargardzkich szkołach, gdzie dzieci pobierały naukę oraz w schronisku SLB.

2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.

Program realizowany był w oparciu o uchwałę Nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu osłonowego z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób (tj. grypę, wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz rak szyjki macicy) zmienionej uchwałą Nr XXXVI/389/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 listopada 2009 r.

Informacje na temat szczepień podane są na stronie internetowej MOPS. Zainteresowanie tą formą pomocy w latach poprzednich było znikome - w roku 2021 skorzystała 1 osoba, w roku 2020 - 2 osoby. W 2022 roku nikt nie skorzystał z oferowanej formy pomocy.

3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

W celu utrzymania osób i rodzin w środowisku zamieszkania oraz zapobiegania eksmisjom i bezdomności Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim przyjęła Uchwałę Nr XIX/221/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

Realizatorami Programu są:

- 1) Prezydent Miasta Stargard,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie,
- 3) Stargardzkie TBS Sp. z o.o. w zakresie określonym w umowach z Miastem o zarządzanie i na administrowanie mieszkaniowym zasobem Miasta.

W 2022 r. Program realizowało **7 rodzin** (w 2021 r. 17 rodzin, w 2020 r. 40 rodzin).

Kontrakt socjalny zrealizowało **6** rodzin, uzyskując prawo do pomocy oddłużeniowej (w 2021 r. 4 rodziny, w 2020 r. 12 rodzin).

Z 2022 r. żadna rodzina nie została wykluczona z Programu (w 2021 r. wykluczone zostały 3 rodziny, 9 rodzin w 2020 r.). Również żadna rodzina nie zrezygnowała z uczestnictwa w Programie (3 rodziny w 2021 r.).

W oparciu o uchwałę Nr XXXV/373/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 31 października 2017 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacaniu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskazania organów lub osób do tego uprawnionych straciła moc uchwała Nr XIX/221/2012 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją. Uchwała weszła w życie 22 listopada 2017 r. i zmieniła zasady korzystania z ulg odnośnie zaległości. Zgodnie z § 13 tejże uchwały do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszej uchwały stosuje się przepisy dotychczasowe, zatem uczestnictwo w Programie na dzień 31 grudnia 2022 r. kontynuuje **1** rodzina na wcześniej ustalonych zasadach (na dzień 31 grudnia 2021 r. kontynuowało 7 rodzin, na dzień 31 grudnia 2020 r. kontynuowało 19 rodzin).

Wśród osób zakwalifikowanych do Programu **3** rodziny korzystały z różnych form wsparcia w ramach pomocy społecznej (w 2021 r. 5 rodzin, w 2020 r. 24 rodziny), a **3** rodziny z dodatków mieszkaniowych (w 2021 r. 7 rodzin, w 2020 r. 21 rodzin).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w dniu 05.08.2021 r. zawarł porozumienie o współpracy ze Stargardzkim Towarzystwem Budownictwa Społecznego w celu podejmowania wspólnych przedsięwzięć organizacyjnych i merytorycznych skierowanych do mieszkańców Stargardu mających problemy w opłacaniu czynszu i spłaty powstałego z tego tytułu zadłużenia w opłatach za zajmowane lokale mieszkalne.

Pracownicy socjalni w ramach zawartego porozumienia podejmowali działania mające na celu zmotywowanie klientów do podjęcia współpracy z STBS w kierunku zniwelowania powstałego zadłużenia, jego spłaty oraz zapobieżenia utracie przez klientów zajmowanego lokalu mieszkalnego.

W ramach współpracy w dniu 23.09.2021 r. powołany został zespół doradczy, którego zadaniem było wypracowanie właściwych praktyk postępowania w sprawach indywidualnych wobec klientów mających problemy z opłacaniem czynszu.

W styczniu 2022 r. odbyło się spotkanie zespołu doradczego z udziałem przedstawicieli MOPS. MOPS otrzymał listę dłużników - 26 rodzin, celem nawiązania kontaktu z tymi osobami przez pracowników socjalnych tut. Ośrodka. Pracownicy socjalni podejmowali próbę nawiązania kontaktu ze wskazanymi rodzinami. W wyniku podjętych działań nawiązali kontakt z 15 rodzinami, z których 4 rodziny podpisały porozumienie w zakresie zniwelowania powstałego zadłużenia, jego spłaty oraz zapobieżenia utraty zajmowanego lokalu socjalnego zgodnie z Uchwałą nr XXXV/373/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 31.10.2021 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłaceniu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskazania organów lub osób do tego uprawnionych. Jedna rodzina nawiązała kontakt z STBS i zobowiązała się do regularnego opłacania czynszu przez 6 miesięcy, po czym będzie mogła przystąpić do porozumienia, 10 rodzin pracownicy socjalni poinformowali o możliwościach spłaty zadłużenia, jednakże rodziny te nie nawiązały dalszego kontaktu z STBS. W przypadku 11 rodzin pracownikom socjalnym nie udało się nawiązać kontaktu.

We wrześniu 2022 r. odbyło się kolejne spotkanie, na którym omówiono sytuację mieszkaniową 2 rodzin. Jedna z rodzin podpisała porozumienie dotyczące spłaty zadłużenia, druga rodzina nie przystąpiła do porozumienia i została eksmitowana z zajmowanego lokalu.

4. Realizacja programów wspierających osoby niepełnosprawne i seniorów.

4.1. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022.

Gmina Miasto Stargard w roku 2022 ponownie przystąpiła do resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022. W związku z wnioskiem przygotowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie na realizację programu w 2022 r. przyznano kwotę **385.139,00 zł** ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Celem programu było świadczenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych przy wykonywaniu czynności dnia codziennego, poprawie funkcjonowania w życiu społecznym, ograniczaniu skutków niepełnosprawności, stymulacji do podejmowania aktywności na różnych szczeblach życia codziennego. Program miał również na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Uczestnicy Programu mieli możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. podczas załatwiania spraw urzędowych, wyjść, dojazdów lub powrotów do wybranych przez uczestników miejsc, uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych i sportowych.

Wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej objętych zostało **17 mieszkańców** Miasta Stargard (8 mieszkańców w roku 2021), w tym:

- **13 osób dorosłych** ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (5 osób dorosłych w 2021 r.),
- **4 dzieci** do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (3 dzieci w 2021 r.).

Na realizację programu w okresie od 01.02.2022 r. do 31.12.2022 r. wydatkowano kwotę **296.253,65 zł** – więcej niż w 2021 r. o **228.953,75 zł (wzrost o 340,20%)**, w którym wykorzystano kwotę 67.299,90 zł w okresie od 01.04.2021 r. do 31.12.2021 r.

Udział osób w programie był całkowicie nieodpłatny.

4.2. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022.

Gmina Miasto Stargard w roku 2022 ponownie przystąpiła do resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022. W związku z wnioskiem przygotowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie na realizację programu w 2022 r. przyznano kwotę **293.760,00 zł** ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Program miał również na celu czasowe odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację, zadbanie o własne sprawy zdrowotne.

Usługa opieki wytchnieniowej była świadczona w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Wsparciem objętych zostało **34 mieszkańców** Miasta Stargard (25 mieszkańców w 2021 r.), w tym:

- **29 opiekunów osób dorosłych** ze znacznym stopniem niepełnosprawności (19 opiekunów osób dorosłych w 2021 r.),
- **5 opiekunów dzieci** z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (6 opiekunów dzieci w 2021 r.).

Na realizację programu w okresie od 01.02.2022 r. do 31.12.2022 r. wydatkowano kwotę **234.491,08 zł** – więcej niż w 2021 r. o **67.252,09 zł (wzrost o 40,21%)**, w którym wykorzystano kwotę 167.238,99 zł w okresie od 01.04.2021 r. do 31.12.2021 r.

Udział w programie osób był całkowicie nieodpłatny.

4.3. Dobre wsparcie dla seniorów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w dniu 19.03.2021 r. przystąpił do projektu „Region Dobrego Wsparcia” dofinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 w ramach, którego przewidziano innowacyjne formy wsparcia, których celem było m.in.: wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych dla rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym na terenie naszego miasta. Udział w projekcie był bezpłatny.

W ramach projektu Ośrodek otrzymał do bezpłatnego testowania ogółem **20 mobilnych opasek** z funkcją zegarka oraz przyciskiem SOS do wezwania pomocy w okresie do 31.03.2023 r.

W roku 2022 ogółem z tego systemu wsparcia skorzystało **21 osób starszych i niepełnosprawnych** - podopieczni Ośrodka objęci usługami opiekuńczymi i członkowie Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Stargardzie (23 osoby w roku 2021).

Dodatkowym elementem działań był moduł „Dobra opieka” dedykowany w szczególności jednostkom zarządzającym usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania oraz innymi usługami i wsparciem prowadzonym w miejscu zamieszkania odbiorcy. Narzędzie to wspomagało i ułatwiało pracę opiekunów i koordynatorów m.in. poprzez: planowanie pracy opiekunów na podstawie wydanych decyzji dla podopiecznych, ustalanie godzin wizyt z uwzględnieniem określonego dla nich decyzją wymiaru czasu oraz okresem trwania decyzji, informowanie o wykonanych zadaniach przez opiekuna w czasie rzeczywistym, podgląd zadań bieżących, przyszłych oraz historii zadań z podziałem na wykonane, niewykonane i trwające. Wszystko przy pomocy intuicyjnego panelu oraz aplikacji na urządzenia mobilne.

4.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2022 rok.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów w Stargardzie w 2022 roku” był programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) Program przyjęty został Uchwałą Nr XXXVII/403/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.

Program skierowany był do zamieszkujących w Mieście Stargard seniorów w wieku 65 lat i więcej, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Program miał na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania, jak również był odpowiedzią na potrzeby seniorów w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, które nie były w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć występujących potrzeb, wskazane było podejmowanie działań, mających na celu:

- 1) zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie Gminy Miasto Stargard,
- 2) poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

W ramach programu zrealizowane zostały dwa Moduły:

Moduł I – który miał na celu zapewnienie wysokiego poziomu wsparcia seniorom poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie naszego Miasta tj. wsparcie społeczne, psychologiczne. W ramach ww. modułu funkcjonowała infolinia pn. „Biała Linia” w ramach, której seniorzy mieli możliwość uzyskania wsparcia psychologicznego. Z pomocy psychologa skorzystały **2 osoby**.

W ramach realizacji Programu nawiązano współpracę z **2 wolontariuszami**, z którymi podpisane zostały porozumienia. Wolontariusze współpracowali z **3 seniorami**.

Wolontariusze spędzali z seniorami czas, asystowali przy wizytach lekarskich oraz wspólnie dokonywali zakupów. Seniorzy otrzymali paczki w formie żywności i środków czystości.

Zgodnie z Programem „Korpus Wsparcia Seniorów” 2022 na platformie CAS w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. załogowały się **2** osoby, w tym jedna w wieku 61 lat a druga w wieku 65 lat. Osobom tym nie udzielono pomocy, gdyż ich oczekiwania wykraczały poza warunki programowe (w zakresie otrzymania darmowej żywności i leków).

Na realizację Modułu I Programu przyznano środki z Funduszu Przeciwdziałania Covid -19 w kwocie **85.000,00 zł**, natomiast wydatkowano kwotę **11.778,25 zł**.

Moduł II – miał na celu poprawę bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania seniorów poprzez używanie „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji: przycisk bezpieczeństwa - sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe. W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia życia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwia połączenie się z dyspozytorem (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarz), który podejmie decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi.

W ramach tego modułu zakupiono **100 opasek** (użyczanych dla seniorów) i sfinansowano **610 usług miesięcznych abonamentowych** całodobowego monitoringu świadczonego przez wybranego operatora. W okresie od czerwca do końca 2022 r. z opasek skorzystało 161 seniorów, w tym 59 seniorów użyło przycisku SOS w związku z własnym stanem zdrowia, a 123 seniorów uzyskało techniczne wsparcie telefoniczne od pracowników centrum obsługi.

Na realizację ww. modułu przyznano kwotę **107.000,00 zł**, a wydatkowano **73.222,96 zł**.

V. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW, PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ.

1. Projekt „Przygoda z ceramiką”.

Pracownicy socjalni Zespołu ds. Wspierania Rodziny, Pieczy Zastępczej i Pracy Socjalnej w dniu 22 czerwca 2022 r. zorganizowali dla **10 dzieci z 9 rodzin** objętych wsparciem asystenta rodziny zajęcia z ceramiki, w ramach których dzieci wraz z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej w Stargardzie podczas zabawy z gliną miały możliwość integracji. Wspólne zajęcia miały na celu promowanie wśród dzieci integracji społecznej, uwrażliwienie ich na potrzeby innych osób, zrozumienie pojęcia integracji, tolerancji, akceptacji jak również pokazanie dzieciom, że osoby z niepełnosprawnością aktywnie uczestniczą w życiu społecznym. Podczas zabawy z gliną dzieci nie tylko miały możliwość poznania etapu produkcji ceramiki ale co najważniejsze miały możliwość tworzenia małych dzieł sztuki. Po twórczej pracy, dzieci zostały oprowadzone przez samych uczestników warsztatów wraz z instruktorami po różnych pracowniach znajdujących się w siedzibie Warsztatów Terapii Zajęciowej. Uwieńczeniem spotkania był słodki poczęstunek.

2. Projekt „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie we współpracy z Fundacją Samodzielni Robinsonowie w Warszawie w miesiącu październiku 2022 r. rozpoczął realizację projektu

„Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu” trwającego do marca 2023 r. Realizacja projektu możliwa jest dzięki dofinansowaniu pozyskanemu ze środków Fundacji BGK (Projekt dofinansowany przez Fundację Empiria i Wiedza w programie „Kierunek Sukces”- I Edycja) w ramach wygranego konkursu grantowego przez UM Stargard.

Projekt dedykowany jest do **20 uczniów** szkół ponadpodstawowych Miasta Stargard i obejmuje młodzież pochodzącą z rodzin objętych wsparciem MOPS, zagrożoną wykluczeniem społecznym lub umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej. Głównym celem Projektu jest budowanie świadomości i samodzielności ekonomicznej młodzieży zagrożonej wykluczeniem.

3. Zajęcia edukacyjne w ramach Programu „Szkoła dla Rodziców”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. przeprowadził dwie edycje warsztatów „Szkoły dla Rodziców”. Każda z edycji obejmowała po dziesięć dwugodzinnych spotkań z psychologiem. W zajęciach uczestniczyli rodzice, których dzieci odbywają edukację w szkołach podstawowych. Rekrutację przeprowadzili pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i pedagodzy szkolni wśród osób, które ich zdaniem mają problemy natury wychowawczej z dziećmi, posiadają niskie kompetencje wychowawcze lub chciały pogłębić swoją wiedzę i umiejętności wychowawcze. Zajęcia obejmowały zagadnienia dotyczące budowania dobrych relacji z dzieckiem, prawidłowego procesu komunikacji w rodzinie, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji oraz rozpoznawania i opisywania różnych stanów emocjonalnych, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze złością.

Szkoła dla Rodziców to cykl warsztatów dla osób szukających sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie z trudnościami wychowawczymi. To zbiór komunikacyjnych narzędzi, które znacząco poprawiają jakość kontaktu rodzica z dzieckiem. Głównym celem jest wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, a także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku.

Aby ukończyć warsztaty i uzyskać zaświadczenie ukończenia „Szkoły dla Rodziców” należy uczestniczyć w 80% zajęć – wymaga to zmobilizowania się przez uczestników do systematycznego uczestniczenia w warsztatach. Nie wszyscy zgłoszeni uczestnicy gotowi są na zdobywanie umiejętności lepszego porozumiewania się z dzieckiem, nie są gotowi na refleksję nad własną postawą wychowawczą, wymianę doświadczeń z innymi uczestnikami - dlatego też rezygnują z uczestnictwa po zapoznaniu się na pierwszych zajęciach z programem warsztatów. Stąd występuje znacząca różnica pomiędzy zgłoszonymi, a tymi którzy ukończyli warsztaty i otrzymali zaświadczenia.

Do każdej z edycji „szkoły dla rodziców” zgłoszonych było **po 16 osób**, a zajęcia ukończyło **8 osób** (do edycji rozpoczętej w roku 2021 zgłoszonych było 12 osób, zajęcia ukończyły 4 osoby). Z oceny prowadzących oraz samych uczestników wynika, że rodzice zdobyli dużą wiedzę na temat funkcjonowania rodziny, co z kolei może zaowocować zmianą ich funkcjonowania w środowisku rodzinnym, wzrostem samoświadomości i poczucia sprawstwa oraz zmianą postaw wobec dziecka.

W roku 2022 jeden pracownik w ramach środków własnych MOPS ukończył kurs „Trening umiejętności wychowawczych - szkoła dla rodziców i wychowawców” i dzięki temu zdobył kwalifikacje niezbędne do prowadzenia zajęć z rodzicami w ramach tzw. „Szkoły dla rodziców”. Pozwala to na samodzielne organizowanie i prowadzenie zajęć w Ośrodku – bez konieczności zatrudniania posiadających wymagane uprawnienia osób z zewnątrz.

4. Program Edukacyjny dla Osób Doznających Przemocy.

Psycholodzy wraz z konsultantem prawnym i pracownikami socjalnymi Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Pomocy Psychologicznej od marca do kwietnia 2022 roku oraz od listopada do grudnia 2022 roku realizowali dwie edycje Programu Edukacyjnego dla Osób Doznających Przemocy. W ramach programu odbyło się po 6 spotkań w każdej edycji, w spotkaniach ze specjalistami wzięły udział łącznie **2 osoby doznające przemocy** (w 2021 r. w jednej edycji 6 spotkań wzięły udział 2 osoby na 33 osoby zaproszone do udziału w programie).

Do udziału w programach zaproszono łącznie **35 osób** doznających przemocy, które były objęte procedurą „Niebieskie Karty”. Ponadto zaproszenie do udziału w programie umieszczono na stronie internetowej MOPS, wysłano informacje o prowadzonym programie do wszystkich instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (przedszkola, szkoły podstawowe, licea, technika, przychodnie działające na terenie miasta Stargard, Sąd Rejonowy II Wydział Karny i III Wydział Rodziny i Nieletnich, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Prokuratura Rejonowa w Stargardzie).

Program obejmował działania profilaktyczne związane z edukacją i poradnictwem dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, które miały na celu zwiększenie świadomości i wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, możliwości kompleksowej pomocy instytucjonalnej oraz wzmocnienia poczucia wartości osób doznających przemocy w rodzinie.

5. Program Terapeutyczny dla Osób Uwikłanych w Przemoc.

Psycholodzy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w styczniu 2022 r. zakończyli rozpoczęty w X 2021 roku „Program dla Osób Uwikłanych w Przemoc”, którego celem było przerwanie cyklu przemocy w rodzinie. Do grupy terapeutycznej dla ofiar przemocy zgłoszono **12 kobiet**, z których **3** zdecydowały się uczestniczyć w 10 spotkaniach grupy terapeutycznej i pozytywnie zakończyły uczestnictwo.

Od października do grudnia 2022 roku przeprowadzono drugą edycję powyższego programu. Do programu zgłoszono **10 kobiet**. Program terapeutyczny ukończyły również **3 osoby**. W ramach edycji programu także odbyło się dziesięć spotkań dwugodzinnych. Na zakończenie uczestniczki otrzymały karnety do Groty Solnej w Stargardzie.

Nie zebrano natomiast grupy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc. Mimo, iż pracownicy socjalni motywowali osoby stosujące przemoc w rodzinie do udziału w programie, ostatecznie nie uzyskano od nich zgody na uczestnictwo w grupie terapeutycznej w MOPS.

Program skierowany był do ofiar przemocy w celu poprawy samooceny i uporania się z rolą ofiary oraz do sprawców przemocy w celu powstrzymania osób stosujących przemoc przed dalszymi atakami agresji. Dodatkowym elementem powyższego programu była możliwość uczestnictwa par w terapii w celu przepracowania obszarów wspólnego funkcjonowania, które były dla nich niesatysfakcjonujące.

Informacja o powyższym programie udostępniona była na stronie internetowej MOPS. Ponadto w celu informowania i kierowania osób uwikłanych w przemoc do udziału w programie zostały wysłane pisma do instytucji takich jak.: Komenda Powiatowa Policji w Stargardzie, Sąd Rejonowy II Wydział Karny w Stargardzie, Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Stargardzie oraz Prokuratura Rejonowa w Stargardzie.

6. Współdziałanie z Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP.

W ramach zawartego w dniu 14 czerwca 2021 r. porozumienia o współpracy pomiędzy MOPS w Stargardzie, a Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP, młodzież z OHP w Stargardzie kontynuowała w 2022 r. działania pomocowe dla stargardzkich seniorów. Młodzież wraz z wychowawcami odwiedzała osoby starsze w miejscu ich zamieszkania świadcząc pomoc w sprzątaniu mieszkania (np. mycie okien) oraz towarzyszeniu seniorowi w jego czasie wolnym.

Koło wolontariackie OHP wsparło w 2022 roku **9 osób starszych** (12 osób w 2021 r.).

7. Pomoc seniorom w utrzymywaniu czystości w ich mieszkaniach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw potrzebom osób starszych zatrudnił w okresie od 16.05.2022 r. do 02.07.2022 r. w ramach robót publicznych osobę, która wsparła pracę opiekunek w zakresie generalnych porządków w miejscu zamieszkania podopiecznych, tj.: odkurzanie, mycie podłóg, sanitariatów itp.

Osoba ta w ramach swojej pracy wsparła w tym okresie **23 seniorów** z czego u **18 osób** ww. czynności wykonywała dwukrotnie.

8. Pomoc osobom przebywającym w kwarantannie.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działania w zakresie udzielenia pomocy osobom i rodzinom pozostającym w kwarantannie poprzez dokonywanie zakupów podstawowych artykułów żywnościowych, leków, środków chemicznych, które były dostarczane do miejsca odbywania kwarantanny lub izolacji przez pracowników socjalnych Ośrodka.

W powyższym okresie odebrano **16 zgłoszeń** (np. z sanepidu, telefonicznych od osób objętych kwarantanną lub izolacją, z platformy internetowej) z prośbą o udzielenie pomocy w formie dostarczenia zakupów. Pomocy udzielono na **8 zgłoszeń**, **7** pozostałych osób zrezygnowało ze wsparcia (zakupów dokonała rodzina, znajomi, wynik testu na COVID był negatywny). Na **1 zgłoszenie** udzielono pomocy celowej zwrotnej na zakup leków i środków chemicznych oraz bezzwrotnej na zakup pomocy żywnościowej (w 2021 roku odebrano 31 zgłoszeń, na 25 zgłoszeń udzielono pomocy w formie zakupu art. żywnościowych, 6 osób zrezygnowało, na 4 zgłoszenia udzielono pomocy celowej bezzwrotnej, w okresie od marca do końca 2020 r. udzielono pomocy 22 osobom, w tym 3 osobom zakupiono ciepły posiłek i 19 osobom zakupiono produkty żywnościowe).

VI. INNE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z POMOCĄ SPOŁECZNĄ.

1. Prace społecznie użyteczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2022 r. był organizatorem prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Stargard.

Prace społecznie użyteczne organizowane były na zasadach określonych w :

- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
- porozumieniu Nr 8/2022 w sprawie sposobu organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych z dnia 3 lutego 2022 r. . pomiędzy Powiatem Stargardzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie a Gminą-Miastem Stargard.

Do prac społecznie użytecznych wytypowane były osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie (bez prawa do zasiłku), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Wskazanych było **15 Podmiotów** zainteresowanych zatrudnieniem pracownika w ramach prac społecznie-użytecznych (w 2021 r. skierowano osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych do 21 podmiotów, w 2020 r. do 19 podmiotów). Dla każdego Podmiotu było przewidziane 1 miejsce.

Wyznaczone przez MOPS osoby bezrobotne kierowane były przez Powiatowy Urząd Pracy do **15 Podmiotów**, na rzecz których wykonywano następujące rodzaje prac, tj.:

- prace porządkowe,
- prace konserwatorskie,
- prace remontowe,
- prace gospodarcze
- pomoc przy opiece nad dziećmi,

Prace społecznie – użyteczne wykonywane były w następujących Podmiotach:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Żłobek Miejski Leśna Polana,
- Przedszkole Miejskie Nr 2,
- Przedszkole Miejskie Nr 4,
- Przedszkole Miejskie Nr 6,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 1,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego,
- Szkoła Podstawowa Nr 4,
- Szkoła Podstawowa Nr 7,
- Zespół Szkół,
- Szkoła Podstawowa nr 10,
- Szkoła Podstawowa Nr 11 z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego,
- SCK,
- MDK.

W okresie objętym sprawozdaniem od marca do grudnia 2022 r. uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych było **25 osób** (24 osoby w 2021 r., 21 osób w 2020 r.), łącznie skierowanych do prac (uwzględniając rotację) zostało **20 osób** (28 osób w 2021 r., 24 osoby w 2020 r.).

Prace przerwało **11 osób** (12 osób w 2021 r., 14 osób w 2020 r.), w tym: 7 osób bez usprawiedliwienia, 1 osoba ze względów zdrowotnych, 2 osoby podjęły zatrudnienie, 1 osoba nabyła prawo do emerytury.

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie. Wynagrodzenie za godzinę pracy wynosiło **9,00 zł** do maja 2022 r. (także 9,00 zł w 2021 r., 8,70 zł w 2020 r.) oraz **9,50 zł** od czerwca 2022 r. i wypłacane było przez MOPS wszystkim osobom wykonującym prace na terenie miasta.

Uczestnicy w 2022 r. przepracowali łącznie **3900,5 godzin** (5317,5 godzin w 2021 r. i 3884 godziny w 2020 r.).

Wydatki w 2022 r. wyniosły **37.700,50 zł** i **spadły o 12,47%** w stosunku do 2021 r. (43.072,70 zł w 2021 r.) i o 4,25% w stosunku do 2020 r. (39.376,70 zł w 2020 r.).

Wartość otrzymanej z Powiatowego Urzędu Pracy refundacji świadczeń w 2022 r. wyniosła **22.587,90 zł** (w 2021 r. 26.067,42, w 2020 r. 23.536,32 zł). Wystąpił **spadek o 13,35%** w stosunku do roku 2021 r. i o 4,03% w stosunku do roku 2020.

2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

MOPS wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 z późn. zm.) oraz w oparciu o zarządzenie Nr 294/2017 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora i Zastępców Dyrektora MOPS w Stargardzie do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej zmienionego Zarządzeniem Nr 224/2020 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 2 września 2020 r. Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać osoby:

- nieubezpieczone,
- posiadające obywatelstwo polskie lub status uchodźcy, lub objęte ochroną uzupełniającą, lub posiadające zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- spełniające kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej,
- co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

Tabela nr 41. Decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2022-2020.

Decyzje administracyjne	2022	2021	2020
Liczba wydanych decyzji ogółem	447	483	528
w tym:			
- potwierdzające prawo do ubezpieczenia	219	248	275
- odmawiające potwierdzenia prawa	92	95	84
- wygaszające potwierdzenie prawa	38	42	43
- umarzające postępowanie	95	90	110
w tym anulowanych przez szpital	75	67	bd
- uchylające prawo do ubezpieczenia	3	8	16

Nastąpił **spadek** liczby wydanych decyzji administracyjnych w powyższym zakresie ogółem o **36 decyzji** w stosunku do roku 2021 (o 81 w stosunku do roku 2020).

3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie organizacji pomocy dla osób zwalnianych z zakładów karnych i ich rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy

Społecznej w 2022 r. udzielił pomocy **29 osobom** po opuszczeniu zakładu karnego (w 2021 r. 21 osobom, w 2020 r. 22 osobom).

W celu poprawy sytuacji materialnej i życiowej osadzonych i ich rodzin, osobom, które opuściły zakład karny udzielano różnorodnej pomocy, której obraz w porównaniu do roku 2021 i 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 42. Pomoc udzielana osobom po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2022-2020.

Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie:	2022	2021	2020
- zasiłków celowych	6	8	7
- zasiłków okresowych	20	13	15
- zasiłków stałych	7	5	6
- potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych	6	5	5
- tymczasowego schronienia w schronisku	3	2	2
- wyżywienia w Centrum Socjalnym Caritas	4	2	2
- zasiłku na zakup posiłku lub żywności	23	15	19
- zawarcia kontraktu socjalnego	3	3	4
- pracy socjalnej	18	12	6
OGÓŁEM	29	21	22

Spośród osób, które opuściły w 2022 r. zakłady karne i zwróciły się o pomoc społeczną, **16 osób** powróciło do własnych rodzin posiadających lokale mieszkalne (12 osób w 2021 r., 16 osób w 2020 r.). Pozostałe osoby przebywały:

- w schronisku dla osób bezdomnych (3 osoby),
- u znajomych lub w wynajętych lokalach (10 osób).

4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Centrum Integracji Społecznej przy ul. Krasińskiego 19 w Stargardzie w zakresie kierowania osób do zajęć w CIS wydając w tej sprawie decyzje, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

W zajęciach Centrum mogą brać udział osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone społecznie, które własnym staraniem, wykorzystując posiadane możliwości i zasoby, nie są w stanie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie.

Działalność CIS uregulowana jest w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2241).

W 2022 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano **49 osób** (43 osoby w 2021 r., 53 osoby w 2020 r.). CIS prowadził **2 grupy warsztatowe** (remontowo-porządkową i opiekunek osób zależnych), w których szkoliły się i pracowały **74 osoby**, w tym 49 osób przyjętych w roku 2022, 22 osoby z roku 2021 i 3 osoby z roku 2020 (w roku 2021 r. ogółem **69 osób**, w roku 2020 ogółem 79 osób).

W zawiązku ze zmianą ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym od stycznia 2022 r. osoby uczestniczące w szkoleniu zarówno w okresie próbnym, a także po zakwalifikowaniu do dalszego uczestnictwa otrzymały świadczenie integracyjne w wysokości 120 % zasiłku dla bezrobotnych.

Ubezpieczeniem zdrowotnym zostało objętych **67 osób** (51 osób w 2021 r., 46 osób w 2020 r.). Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne wyniósł **25.236,90 zł** (17.473 zł w 2021 r., 16.597 zł w 2020 r.).

Ponadto w 2022 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano **6 kobiet** narodowości ukraińskiej. Wszystkie uczestniczki zostały objęte ubezpieczeniem zdrowotnym. Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne wyniósł dodatkowo **1.811,88 zł**.

5. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 1249) i przepisy wykonawcze.

Zarządzeniem Nr 77/2012 z dnia 29 lutego 2012 r. z późniejszymi zmianami Prezydent Miasta Stargard powołał Zespół Interdyscyplinarny, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS.

Przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za wszczęcie procedury „Niebieskich Kart” (pomoc społeczna, oświata, policja, służba zdrowia, MKRPA) po wypełnieniu formularza, przekazują go do Zespołu Interdyscyplinarnego, którego siedziba znajduje się w MOPS. Zespół Interdyscyplinarny w 2022 r. odbył 21 posiedzeń (w 2021 r. odbył 19 posiedzeń, w 2020 r. odbyło się 8 posiedzeń), podczas których realizował zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W 2022 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **270 formularzy Niebieska Karta A**, z czego **67** to kolejne zdarzenia przemocy w rodzinie (w 2021 r. wpłynęło 261 formularzy Niebieska Karta A, z czego 54 jako kolejne zdarzenie w rodzinie, a w 2020 r. 249 formularzy, w tym 58 jako kolejne zdarzenie w rodzinie).

Zespół Interdyscyplinarny w 2022 r. powołał **203 grupy robocze** (206 w 2021 r., 190 w 2020 r.). Z poprzednich lat kontynuowano 190 procedur.

Łącznie w 2022 roku prowadzono **393 procedury Niebieskie Karty** (w 2021 r. - 376, w 2020 r. - 321).

Z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania osób doznających przemocy poza miasto Stargard 20 Niebieskich Kart A zostało przesłanych do właściwych Zespołów Interdyscyplinarnych.

Podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego **zakończono 164 procedury** (182 procedury w 2021 r.), w tym:

- **143** z powodu ustania przemocy w rodzinie (153 w 2021 r.),
- **21** z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań w rodzinie (29 w 2021 r.).

Na dzień 31 grudnia 2022 r. Zespół ds. Przemocy prowadził **209** procedur NK.

W 2022 r. pracownicy socjalni w przypadku **8** rodzin złożyli wnioski do sądu o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ze względu na zagrożenie przemocą (9 rodzin w 2021 r., 11 rodzin w 2020 r.).

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie, pracownicy socjalni przeprowadzili **4** interwencje domowe współpracując z funkcjonariuszami policji, kuratorami sądowymi i pedagogami szkolnymi (16 w 2021 r., 23 w 2020 r.). Czworo dzieci z dwóch rodzin zostało umieszczonych w pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni wypełnili **45** formularzy „Niebieska Karta” część A i przekazali do Zespołu Interdyscyplinarnego (36 w 2021 r., 21 w 2020 r.).

Ponadto w 3 przypadkach skierowali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie o zastosowanie leczenia odwykowego (w 23 w 2021 r., w 6 w 2020 r.).

Z pomocy finansowej i w naturze korzystało 27 rodzin dotkniętych przemocą (36 w 2021 r., 39 w 2020 r.).

Na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego nie poniesiono wydatków (202 zł w 2021 r., 300 zł w 2020 r.).

6. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie realizuje zadania w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi. Wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi obejmują działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie.

• Wydatki.

Tabela nr 43. Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem MKRPA w latach 2022-2020.

Finansowane zadania	Koszt		
	2022	2021	2020
1. Wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	71.280,11	108.758,16	63.581,63
2. Wynagrodzenia biegłych psychiatrów i psychologów	13.416,00	720,00	4.980,00
3. Zaliczki sądowe dla biegłych, koszty postępowania sądowego, prokuratorskie	8.303,94	2.858,20	84,20
4. Wynagrodzenia członków Komisji	118.154,62	86.061,00	65.754,00
5. Inne (ZFŚS, szkolenia, itd.)	13.346,95	3.562,96	1.550,26
6. Ogółem	224.501,62	201.960,32	135.950,09

Na działalność Komisji w 2022 r. wydatkowano kwotę **224.501,62 zł** (wzrost o 22.541,30 zł, tj. o 11,16% w stosunku do 2021 r. i o 88.551,53 zł, tj. o 65,14% w stosunku do roku 2020). Wzrost kosztów poniesionych na realizację zadania w 2022 r. w stosunku do 2021 r. wynika z kilku przyczyn.

Wzrost kosztów wynagrodzenia biegłych sądowych w 2022 r. (umowa o dzieło), wynika ze wznowienia współpracy z biegłymi sądowymi i możliwości kierowania w 2022 r. uczestników postępowań do biegłych w celu przeprowadzenia badania i wydania opinii psychiatryczno-psychologicznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Koszt badań i wydania opinii w 2022 r. wyniósł 13 416,00 zł., w tym: koszt 360 zł za opinię biegłych sądowych (lekarza psychiatry i psychologa klinicznego) zleconą w 2021 r. W przypadku 6 opinii zleconych do wykonania biegłym w 2022 r. przedmiot realizacji umowy został rozliczony w 2023 r. (koszt wynagrodzenia biegłych sądowych w 2021 r. 720 zł wynika z rozliczenia opinii zleconej w 2020 r.).

Wzrost kosztów dot. zaliczek sądowych na poczet wynagrodzenia biegłych, kosztów postępowań sądowych i prokuratorskich (komorniczych) w 2022 r. wynika z tego, iż Sąd Rejonowy w Stargardzie III Wydział Rodzinny i Nieletnich wezwał w 2022 r. Komisję do uiszczenia zaliczek do wniosków złożonych w 2021 i w 2022 r. – wniosków, które nie posiadały opinii biegłych sądowych z powodu nie stawienia się na badanie przez uczestnika postępowania (w 2021 r. 3 osoby i w 2022 r. 20 osób) oraz w związku z wnioskami, które ze względu na brak możliwości współpracy z biegłymi w 2021 r. skierowane zostały do sądu bez opinii psychiatryczno-psychologicznej.

Wzrost kosztów wynagrodzeń członków Komisji wynika ze zmiany stawek określonych w Miejskim programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2025, przyjętym Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r. Na dzień 31 grudnia 2022 roku Komisja liczyła 16 członków. W 2020 i 2021 roku wynagrodzenie członków Komisji pomimo wzrostu minimalnego wynagrodzenia pozostawało na niezmiennym poziomie (zmniejszono wartość procentową, by wysokość wynagrodzenia pozostała na poziomie roku 2020).

Zwiększenie wydatków wynika z kosztów poniesionych za udział w szkoleniu 4 nowo powołanych członków Komisji w 2022 r. Ponadto w celu podnoszenia kwalifikacji członków Komisji w 2022 r., 15 osób uczestniczyło w 4 szkoleniach o tematyce rekomendowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w roku objętym sprawozdaniem sfinansował wynagrodzenie jednego pracownika obsługującego Komisję, co wpłynęło na zmniejszenie kosztów poniesionych w 2022 r. w stosunku do 2021 r.

• **Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Stargardzie.**

Tabela nr 44. Wnioski złożone do Komisji i prowadzone sprawy w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Liczba wniosków złożonych do Komisji	123	130	88
Liczba spraw prowadzonych przez Komisję	287	221	144

Liczba wniosków złożonych do Komisji w 2022 r. zmniejszyła się w stosunku do roku 2021. Jednak na przestrzeni 2020-2022 roku wzrosła liczba spraw prowadzonych przez Komisję: **w 2022 r. Komisja prowadziła o 66 spraw więcej (29,86%) w stosunku do 2021 r. i 143 sprawy (99,31 %) więcej w stosunku do 2020 r.**

Tabela nr 45. Wnioski złożone do Komisji z uwzględnieniem płci osób zgłoszonych w 2022 r.

Wnioski złożone do Komisji	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
- w 2022 r.	97	26
- w 2021 r.	103	27
- w 2020 r.	65	23

Na przestrzeni lat 2020-2022 proporcja udziału płci osób zgłoszonych do Komisji utrzymuje się na podobnym poziomie. Wśród osób nadużywających alkohol większość stanowią mężczyźni.

Tabela nr 46. Posiedzenia Komisji w latach 2022-2020.

Wskaźnik realizacji działania	2022	2021	2020
Liczba posiedzeń Komisji	57 w tym 6 plenarnych	50 w tym 5 plenarnych	40 w tym 4 plenarne

Ze względu na ilość prowadzonych spraw (dane w tabeli dotyczącej liczby złożonych wniosków powyżej), Komisja w roku objętym sprawozdaniem obradowała w każdą środę, również w okresie wakacyjnym, co zwiększyło liczbę posiedzeń Komisji w stosunku do roku 2021 r. i 2020).

- **Działalność Komisji w zakresie podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.**

Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny oraz które nie zgłaszają się na zaproszenia Komisji lub nie wyrażają zgody na dobrowolne leczenie lub je przerwały, Komisja kieruje na badania do biegłych sądowych (lek. psychiatry i psychologa klinicznego), w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju placówki leczenia odwykowego.

Tabela nr 47. Opinie biegłych sądowych w latach 2022-2020.

Wskaźnik realizacji działania	2022 r.	2021 r.	2020 r.
Liczba umów z biegłym sądowym - lekarz psychiatra	60	5	28
Liczba umów z biegłym sądowym - psycholog kliniczny	60	5	28
Liczba osób skierowanych do biegłych	60*	5	28
Liczba opinii wydanych przez biegłych	34 opinie, w tym: - u 30 osób zdiagnozowano Zespół Zależności Alkoholowej, - w czterech przypadkach nie rozpoznano choroby alkoholowej	2 opinie - zdiagnozowano Zespół Zależności Alkoholowej	12 opinii, w tym: - u 11 osób zdiagnozowano Zespół Zależności Alkoholowej. - w dwóch przypadkach nie rozpoznano choroby alkoholowej
Liczba osób, które nie zgłosiły się na badania do biegłych	20	3	16

*W przypadku 6 osób skierowanych do biegłych w 2022 r., opinie/informacje wydano w 2023 r.

Wzrost liczby osób skierowanych do biegłych oraz zawartych umów z biegłymi w 2022 r. wynika ze wznowienia współpracy z biegłymi sądowymi i możliwości kierowania uczestników postępowań do biegłych w celu przeprowadzenia badania i wydania opinii psychiatryczno-psychologicznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Biegły sądowy, lekarz psychiatra współpracujący z Komisją w 2020 r. od początku 2021 roku do końca listopada 2021 roku oczekiwał na wpis na listę biegłych województwa zachodniopomorskiego. Z uwagi na powyższą sytuację oraz konieczność realizacji zadań Komisja postanowiła w 2021 r. kierować do sądu wnioski bez opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W tym trybie skierowano 25 wniosków. Dwa wnioski do sądu, posiadały opinie psychiatryczno-psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu zlecone do wykonania w roku 2020.

Tabela nr 48. Wnioski skierowane do Sądu w latach 2022-2020.

Wnioski skierowane do Sądu	Liczba wniosków
- w 2022 r.	22
- w 2021 r.	27
- w 2020 r.	13

W przypadku wystąpienia Zespołu Zależności Alkoholowej (ZZA) i nie podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną od alkoholu Komisja kieruje do Sądu Rejonowego w Stargardzie III Wydział Rodzinny i Nieletnich wniosek o zobowiązanie do leczenia odwykowego przeciwalkoholowego.

Spadek liczby wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego przeciwalkoholowego w 2022 r. w stosunku do 2021 r. wynika z braku okoliczności uzasadniających wszczęcie postępowania sądowego. W przypadku 4 osób biegli sądowi nie stwierdzili choroby alkoholowej (ZZA). Do wniosków, którym Sąd nadał sygnaturę akt przygotowano 16 zleceń dla członków Komisji do reprezentacji Komisji w Sądzie. Ponadto w toku są postępowania sądowe, wszczęte w latach 2016-2021.

Tabela nr 49. Reprezentowanie Komisji przed Sądem w latach 2022-2020.

Wskaźnik realizacji działania	2022	2021	2020
Liczba rozliczonych reprezentacji Komisji przed sądem	19	14	18

W 2022 r. Sąd Rejonowy w Stargardzie III Wydział Rodzinny i Nieletnich wydał orzeczenia w 19 postępowaniach z wniosku Komisji, w tym w: 2 sprawach wszczętych w 2022 r., 6 sprawach wszczętych w 2021 r., 8 sprawach wszczętych w 2020 roku oraz po jednej sprawie wszczętej w 2019 r., 2018 r. i 2017 r. W związku z tym Komisja w 2022 r. rozliczyła 19 zleceń dot. reprezentacji spraw w Sądzie. Reprezentacje spraw niezakończonych w 2022 roku zostaną rozliczone w kolejnych latach (po wydaniu przez Sąd postanowienia).

Tabela nr 50. Zaliczki sądowe dla biegłych, koszty postępowania sądowego, prokuratorskiego w latach 2022-2020.

Liczba zaliczek	2022	2021	2020
- na wynagrodzenie biegłych sądowych	23	7	0
- dla komornika sądowego	5	1	2

Na zobowiązanie Sądu Rejonowego w Stargardzie III Wydział Rodzinny i Nieletnich Komisja wpłaciła 23 zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - do spraw z wniosku Komisji, które nie posiadały opinii biegłych sądowych z powodu nie stawienia się na badanie przez uczestnika postępowania (w 2021 r. 3 osoby i w 2022 r. 20 osób) oraz w związku z wnioskami, które ze względu na brak możliwości współpracy z biegłymi w 2021 r. skierowane zostały do sądu bez opinii psychiatryczno-psychologicznej. Dla komornika przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Komisja wpłaciła 5 zaliczek, tytułem doręczenia pism sądowych uczestnikom postępowania.

Tabela nr 51. Wywiady przeprowadzone w środowisku osób nadużywających alkohol w latach 2022-2020.

Wskaźnik realizacji działania	2022	2021	2020
Liczba rozliczonych wywiadów	18	9	8

Wywiady zlecane są do przeprowadzenia w środowisku osoby zgłoszonej do Komisji w szczególności, gdy w rodzinie z problemem alkoholowym wychowują się dzieci, lub/i w przypadku, gdy Komisja posiada niewystarczające informacje dot. osoby zgłoszonej (osoba zgłoszona, świadkowie nie stawiają się na posiedzenia Komisji). W 2021 r. zmniejszona ilość zleconych wywiadów w środowisku osób nadużywających alkohol wynika z obostrzeń w związku z pandemią Covid-19.

• **Działalność Komisji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

W 2022 r. Komisja podejmowała działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m. in. poprzez udział w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZI), działającego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stargardzie. Członkowie Komisji aktywnie uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych ZI. W przypadku, kiedy w rodzinie, w której wystąpiła przemoc znajdowała się osoba nadużywająca alkohol, kierowana była do Komisji. W myśl Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie członkiem ZI był przedstawiciel Komisji (Sekretarz Komisji), który uczestniczył w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Członkowie Komisji uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach Procedury Niebieskie Karty, w tym również w grupach roboczych, gdzie nie występowała problematyka alkoholowa. Ww. uczestnictwo wynikało z literalnej interpretacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożonej na Zespół Interdyscyplinarny w Stargardzie przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2022 r., w ramach prowadzonych działań złożono do Prokuratury Rejonowej w Stargardzie zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. W 5 przypadkach Komisja wniosła do MOPS w/m. o wgląd w sytuację rodziny. Czterokrotnie występowała z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka.

Tabela nr 52. Liczba spraw zakończonych przez Komisję w latach 2022-2020.

Wskaźnik realizacji działania	2022	2021	2020
Sprawy zakończone przez Komisję	135	78	37

W 2022 roku Komisja zakończyła 135 spraw - procedura zobowiązania do leczenia odwykowego przeciwalkoholowego.

- w przypadku 88 spraw w trakcie prowadzonego postępowania ustały okoliczności określone w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- w przypadku 3 spraw z powodu braku współdziałania osób zgłaszających, a tym samym braku podstaw do prowadzenia postępowania (brak dowodów na szkodliwość w zachowaniu osób zgłoszonych);
- w przypadku 19 spraw, w których Sąd Rejonowy w Stargardzie III Wydział Nieletnich i Rodzinnych zobowiązał uczestników postępowania do podjęcia leczenia odwykowego przeciwalkoholowego;
- w przypadku 14 osób uzależnionych od alkoholu, które ukończyły psychoterapię uzależnienia od alkoholu w placówce leczenia odwykowego;
- w przypadku 4 spraw biegli sądowi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu nie stwierdzili Zespołu Zależności Alkoholowej u badanych osób;
- w przypadku 5 spraw, z powodu śmierci uczestnika postępowania;
- w przypadku 2 spraw ze względu na zmianę miejsca zamieszkania uczestników postępowania przekazano do właściwych Komisji (Suchań, Dobiegniew).

• **Działalność Komisji w zakresie prowadzenia kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.**

Tabela nr 53. Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w latach 2022-2020.

Wskaźnik realizacji działania	2022	2021	2020
Liczba kontroli w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Stargard	10	9	5

Kontrole przeprowadza się zgodnie z rocznym harmonogramem kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zgodnie z § 2 Zarządzenia nr 155/2020 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie ustalenia procedury przeprowadzania kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy – Miasta Stargard - zatwierdzanym na posiedzeniu plenarnym Komisji do 31 stycznia roku kalendarzowego.

Komisja podczas kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy – Miasta Stargard ustala:

1) czy przedsiębiorca:

- posiada ważne zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- posiada dowód wniesienia opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- posiada tytuł prawny do lokalu (np. akt notarialny, umowę najmu, umowę użyczenia),
- prowadzi sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zgodnie z posiadanym zezwoleniem,

2) czy w punkcie handlowym:

- sprzedaje się napoje alkoholowe osobom nieletnim,
- sprzedaje się napoje alkoholowe osobom nietrzeźwym,
- dokonuje się sprzedaży napojów alkoholowych na kredyt lub pod zastaw,
- spożywa się napoje alkoholowe w punkcie handlowym, w najbliższej okolicy punktu sprzedaży lub w samym punkcie,
- umieszczono informację o szkodliwości spożywania alkoholu dla zdrowia (obowiązek ustawowy).

Kontrole są jednym z działań związanych z ograniczaniem dostępności alkoholu dla małoletnich. Członkowie Komisji prowadzą ze sprzedawcami rozmowy profilaktyczne na temat obowiązujących przepisów prawa. Uwrażliwiają na konieczność zabezpieczenia

dzieci i młodzieży przed skutkami uzależnień. Informują, że jednym z elementów profilaktyki uzależnień jest rygorystyczne stosowanie się sprzedawców do zapisów zawartych m.in. w Ustawie z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- **Działalność Komisji dot. opiniowania wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Stargardzie.**

Poniższa tabela przedstawia porównanie liczby wydanych opinii, które wskazuje nieznacznąwyżkę opinii w stosunku do roku 2021 i niewielki spadek wydanych opinii w stosunku do roku 2020.

Tabela nr 54. Liczba wydanych opinii w latach 2022-2020.

Wskaźnik realizacji działania	Liczba opinii		
	2022 r.	2021 r.	2020 r.
Postanowienia Komisji opiniujące zgodność lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Stargard.	57	56	59

- **Szkolenia.**

W opinii Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, członkowie komisji, niezależnie od tego, jakie posiadają wykształcenie kierunkowe i ukończone specjalizacje, powinni legitymować się tym samym poziomem interdyscyplinarnego przygotowania, biorąc pod uwagę kolegalny sposób podejmowania decyzji przez Komisję i wspólne prace nad kształtem miejskiego programu.

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zwraca uwagę na konieczność systematycznego uczestnictwa w szkoleniach członków MKRPA w celu poszerzania ich wiedzy dot. metod pracy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. W miarę potrzeb i możliwości finansowych członkowie Komisji uczestniczą w szkoleniach, dzięki którym zdobywają nowe wiadomości i doświadczenie.

Tabela nr 55. Podnoszenie wiedzy z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień w 2022 r.

Liczba przeszkolonych członków Komisji w 2022 r.	Tematyka szkoleń
15 osób	1) „Rekomendacje prawno-finansowe i merytoryczne do realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych”: 4 osoby. 2) „Sztuka motywowania w obszarze pomocy i interwencji, podejścia i metody. Dialog Motywujący w pracy z osobą uzależnioną i osobą stosującą przemoc: 11 osób. 3) Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych: 5 osób. 4) Szkolenie podstawowe dla nowo powołanych członków Komisji: 4 osoby.

VII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat.

W przypadku wsparcia finansowego i usług, potrzeby są uzależnione najczęściej od: wzrostu lub spadku bezrobocia, ilości osób niepełnosprawnych lub długotrwale i ciężko chorych, wzrostu kosztów utrzymania (zakup żywności, wysokość opłat mieszkaniowych, itd.), postępującego rozpadu więzi rodzinnych (brak opieki nad osobami starszymi i opieki obojga rodziców nad dziećmi), bezdomności, ilości osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i hazardu, przemocy w rodzinie, posiadania przez osoby wykształcenia nieodpowiadającego potrzebom rynku pracy lub braku wykształcenia, ilości przestępstw i osób osadzonych w zakładach karnych, itd.

1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.

Jak co roku w budżecie Ośrodka zapewniono środki finansowe na realizację różnych świadczeń w zakresie pomocy społecznej.

Nadal najpoważniejszym wyzwaniem finansowym Ośrodka jest realizacja opłat za domy pomocy społecznej. Plan na rok 2023 zakłada wydatki rzędu 8.102.360,00 zł. Mimo stale wzrastającej liczby zarówno osób wymagających tej formy opieki jak i kosztów utrzymania tych osób w placówkach, kwota ta powinna okazać się wystarczająca.

Kolejne duże wydatki dotyczą zasiłków stałych (plan 2.634.776,00 zł) i okresowych (plan 680.192,00 zł) oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne (plan 259.609,00 zł) – środki na te zadania zabezpieczane są z dotacji z budżetu państwa.

Wydatki na zasiłki celowe (plan 306.700,00 zł), schronienie (plan 240.000,00 zł), pogrzeby (plan 45.000,00 zł) oraz ewentualne inne świadczenia powinny zabezpieczyć potrzeby w tym względzie.

2. Potrzeby szkoleniowe.

Z uwagi na interdyscyplinarność zagadnień, którymi zajmują się pracownicy pomocy społecznej oraz częstą zmianę przepisów prawnych, zachodzi konieczność ciągłego samokształcenia i brania udziału w szkoleniach. Ustawa o pomocy społecznej zobligowała pracowników socjalnych do uczestnictwa w superwizjach oraz szkoleniach podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego.

W budżecie MOPS na szkolenia zaplanowane są środki w kwocie 49.441,00 zł. W przypadku pojawienia się na rynku szkoleń bezpłatnych lub dotowanych, pracownicy MOPS korzystają będą również z tej oferty.

3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.

Potrzeby związane z utrzymaniem Ośrodka, z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych oszacowano na 1.454.234,00 zł. Przewidziana w budżecie MOPS kwota powinna zapewnić regulowanie opłat, zakup usług i materiałów biurowych, wykonywanie drobnych remontów i napraw w stopniu niezbędnym oraz konieczną wymianę sprzętu elektronicznego czy wyposażenia w związku z ich zużyciem.

4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Z analizy danych zawartych w sprawozdaniu wynika, że usługi świadczone na rzecz mieszkańców powinny być w szczególności ukierunkowane na osoby chore, niepełnosprawne, zależne, starsze. Zachodzi zatem konieczność zapewnienia bądź zwiększenia ilości usług w zakresie opieki, asystentury i wsparcia w codziennych czynnościach dla tej grupy mieszkańców. Z uwagi na to, że wiele osób sprawując opiekę nad osobą zależną (dziecko lub rodzic) nie może liczyć na pomoc rodziny, konieczne jest zapewnienie ze strony władzy samorządowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej i asystentury. Dotychczasowe doświadczenie w zakresie prowadzonych programów pokazuje, że cieszą się one ogromnym zainteresowaniem i zasadnym jest kontynuowanie tego wsparcia w latach kolejnych.

Ośrodek od 2021 roku realizuje te zadania w ramach Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Programy zostały pozytywnie przyjęte przez środowisko. Przewiduje się, że w roku 2023 oraz w latach następnych z tej formy pomocy będzie korzystać coraz więcej osób.

Program „Opieka wytchnieniowa” adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Natomiast Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” kierowany jest do osób niepełnosprawnych i ma na celu wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Pod koniec 2022 roku MOPS kolejny raz przygotował wnioski w ramach konkursów dotyczących realizacji Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej tj. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 oraz „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 w formie całodobowej.

Całodobowa opieka wytchnieniowa będzie realizowana w wydzielonym z zasobów mieszkaniowego Gminy Miasto Stargard lokalu mieszkalnym spełniającym kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych i posiadającym pozytywną opinię Gminy – w tzw. mieszkaniu wytchnieniowym.

W 2023 r. MOPS opracuje program osłonowy „Opieka wytchnieniowa” w formie dziennego wsparcia i po przyjęciu w formie uchwały przez Radę Miejską w Stargardzie będzie go realizował.

MOPS w Stargardzie kontynuuje w roku 2023 realizację Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” wobec osób w wieku 65 lat i więcej mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Wsparcie to będzie realizowane w formie tzw. opieki na odległość z wykorzystaniem 100 „opasek bezpieczeństwa” w ramach przyjętego przez Radę Miejską w Stargardzie programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” w Stargardzie w 2023 r.

Ze względu na zauważalny i przewidywany wzrost liczby osób wymagających schronienia wraz z usługami opiekuńczymi zasadnym wydaje się utworzenie na terenie miasta schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, które przeznaczone byłoby dla osób wymagających częściowej opieki innych osób w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych z uwagi na wiek, chorobę lub niepełnosprawność. Dzięki powyższemu osoby bezdomne wymagające częściowej opieki mogłyby nadal przebywać na terenie miasta, nie występowałaby konieczność poszukiwania wolnych miejsc dla takich osób na terenie kraju,

a gmina nie musiałaby z tego tytułu ponosić kosztów wobec podmiotów prowadzących tego typu schroniska na terenie innych miejscowości w oparciu o zawierane w przypadku występowania takiej potrzeby umowy na dany rok. Stworzenie schroniska z usługami opiekuńczymi będzie również służyć wyeliminowaniu luki w zbudowanym w Stargardzie systemie pomocy osobom bezdomnym w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez osoby, które z powodu bezdomności nie mają możliwości otrzymania świadczenia w postaci usług opiekuńczych świadczonych przez MOPS.

5. Rozbudowa Ośrodka.

Ze względu na coraz bardziej powiększającą się ilość realizowanych zadań występuje konieczność rozbudowy Ośrodka. Potrzeba ta uzasadniona jest w szczególności postępującym rozwojem działalności Ośrodka i planowanym aktywnym pozyskiwaniem środków zewnętrznych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej na realizację projektów w obszarze wspierania rodziny oraz deinstytucjonalizacji różnorodnych świadczeń i usług skierowanych do seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.

1. Realizacja zadań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.).

W oparciu o art. 176 pkt 1 ww. ustawy Rada Miejska w Stargardzie dnia 17 grudnia 2019 r. podjęła Uchwałę Nr XIII/158/2019 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Stargard na lata 2020 – 2022.

Powyższy Program realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie oraz przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny. Program uwzględnia kierunki działań w trzyletniej perspektywie i jest spójny w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard na lata 2021-2027. Nadrzędnym celem Programu jest przede wszystkim rozwijanie systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

1.1. Działalność profilaktyczna.**Tabela nr 56. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej w 2022 r. i 2021 r.**

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik 2022	Wskaźnik/Miernik 2021
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Szkoła dla Rodziców)	Dwie edycje zajęć w ramach Szkoły dla Rodziców. Pierwsza edycja w okresie od V.2022 r. do VII.2022 r. - do udziału przystąpiło 16 osób, a ukończyło 6. Druga edycja w okresie od X.2022 r. do XII.2022 r. - do udziału przystąpiło 16 osób, a ukończyły 2. W pierwszej połowie I.2022 r. zakończyła się również rozpoczęta w X.2021 r. edycja „Szkoły dla Rodziców”, do udziału w której przystąpiło 12 osób, a ukończyły 4.	Jedna edycja zajęć w ramach Szkoły dla Rodziców, która zakończy się w pierwszej połowie stycznia 2022 r. - do udziału przystąpiło 12 osób.
2.	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Placówki opiekuńcze i wychowawcze (żłobki i kluby dziecięce, przedszkola)	Liczba dzieci – łącznie 2.914 dzieci tj.: żłobek miejski - 193 żłobki prywatne – 252 klub dziecięcy - 38 przedszkola miejskie – 1.535 przedszkola niepubliczne - 934	Liczba dzieci – łącznie 2.897 dzieci tj.: żłobek miejski - 193 żłobki prywatne – 243 klub dziecięcy - 38 przedszkola miejskie – 1.497 przedszkola niepubliczne - 926
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zajęcia prowadzone w ramach projektów)	MOPS w czerwcu 2022 r. w ramach projektu: „Przygoda z ceramiką” zorganizował warsztaty ceramiczne dla 10 dzieci z 9 rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w przedziale wiekowym od 6 lat do 12 lat. Warsztaty odbyły się wspólnie z niepełnosprawnymi uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej w Stargardzie. MOPS w Stargardzie we współpracy z Fundacją Samodzielni Robinsonowie w Warszawie w miesiącu październiku 2022 r. rozpoczął realizację projektu „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu” trwającego do marca 2023 r. Realizacja projektu możliwa jest dzięki dofinansowaniu ze środków Fundacji BGK (Projekt dofinansowany przez Fundację Empiria i Wiedza w programie „Kierunek Sukces”- I Edycja) w ramach wygranego konkursu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 r. nie realizował dla dzieci żadnych projektów z uwagi na COVID - 19

		grantowego przez Gminę-Miasto Stargard. Celem głównym projektu jest budowanie świadomości i samodzielności ekonomicznej młodzieży zagrożonej pozbawieniem opieki i wychowania w rodzinie, przebywającej w pieczy zastępczej i usamodzielnianej z rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Projekt dedykowany jest dla 20 uczestników.	
	Placówki kulturalno-oświatowo-sportowe (Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury, OSiR, kluby sportowe)	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – 813, w tym: MDK – 732, SCK – 81. Ogółem 1. 409 dzieci i młodzieży objętych zajęciami prowadzonymi w klubach sportowych, w tym: KP Błękitni – 406 LKS „FENIKS Pesta” – 133 Klub sportowy ATS – 33 Szkółka Kolarska STC – 20 WMLKS „POMORZE” – 15 KS „SPÓJNIA” – 238 KS MOTOBOYZPL – 12 VALIANT GOLD TEAM – 26 ZKS „KLUCZEWIA” – 81 SPÓJNIA S.A. – 300 MUKS BSS – 40 LLKS „POMORZE” – 35 Akademia Siatkówki - 70	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – 3.938, w tym: MDK – 1.689 SCK – 89 OSiR – 2.160 Ogółem 745 dzieci i młodzieży objętych zajęciami prowadzonymi w klubach sportowych, w tym: KP Błękitni - 361 LKS „FENIKS PESTA”-56 Klub Sportowy ATS - 12 Szkółka kolarska STC - 15 WMLKS „POMORZE” - 15 KS „SPÓJNIA” – 12 KS MOTOBOYZ PL - 18 VALIANT GOLD TEAM -49 MKS „NEPTUN” - 119 SKK Kamikaze - 20 ZKS „KLUCZEWIA” - 68
	Szkoły (zajęcia prowadzone w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”)	Na terenie 6 szkół odbyło się 38 zajęć psychoedukacyjnych	Na terenie 5 szkół odbyło się 29 zajęć psychoedukacyjnych.
	Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty łącznie – 663 tj.: Związek Harcerstwa Polskiego - 135, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – 75, Stowarzyszenie Potrzebny Dom – 127. SSKA „ALA” – 326.	Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty łącznie – 260 tj.: Związek Harcerstwa Polskiego – 87, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – 85, Stowarzyszenie Potrzebny Dom – 88.
3.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej.	Urząd Miejski, miejskie spółki oraz jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne	Liczba podmiotów publicznych i prywatnych udzielających ulgi – 38, w tym: publicznych -10 prywatnych - 28

4.	Wspieranie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin -7126 Liczba dzieci -10.970 Od stycznia 2022r. obsługę programu prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tut. Ośrodek wypłacał świadczenia w ramach wniosków złożonych przed styczniem 2022 r. i obowiązujących na okres od 1 czerwca 2021r. do 31 maja 2022 r.	Liczba rodzin – 7.657 Liczba dzieci – 11.840
5.	Wspieranie finansowe kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin - 6 Liczba dzieci – 6	Liczba rodzin - 3 Liczba dzieci – 3
6.	Wspieranie finansowe zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie realizacji szczegółowych warunków realizacji Rządowego Programu „Dobry start”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin – 0 Liczba dzieci – 0	Liczba rodzin -3 Liczba dzieci – 4 W 2021 r. wypłata świadczeń została przekazana do ZUS.

W celu umocnienia rodziny i wypełniania przez nią prawidłowo funkcji opiekuńczo-wychowawczej realizowanych jest w mieście wiele działań, które ujęto w powyższej tabeli. Działania te skierowane są do wszystkich rodzin, a w szczególności do rodzin wielodzietnych i wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Osiągnięcie efektów powyższego Programu uzależnione jest od zaangażowania w jego realizację nie tylko instytucji i organizacji działających na terenie Miasta Stargard, ale przede wszystkim od samych beneficjentów, do których ten Program jest kierowany.

Program „Szkoła dla Rodziców” prowadzony był przez psychologów i terapeutów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach Programu Miejskiego „Szkoła-Rodzina-Środowisko”.

W roku 2022 r. odbyły się **dwie edycje** „ Szkoły dla Rodziców” . Ponadto jedna edycja, która rozpoczęła się w 2021 r. została zakończona w styczniu 2022 r.

Kolejnym zadaniem w ramach działań profilaktycznych było wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Działania obejmowały wsparcie w procesie opieki i wychowania od najmłodszych lat dziecka.

Realizatorami zadań były żłobki miejskie, przedszkola, szkoły, placówki kulturalno-oświatowe, organizacje pozarządowe, MOPS. Instytucje i organizacje w ramach swych działań zapewniały opiekę, proces edukacyjny oraz wspierały proces wychowawczy dziecka.

Ich działania obejmowały też organizację czasu wolnego – jako alternatywę dla tzw. ulicy.

W ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” na terenie 6 szkół podstawowych odbyło się **38 zajęć psychoedukacyjnych** w zakresie:

- dystansu interpersonalnego, akceptacji, tolerancji, agresji i cyberprzemocy,
- sposobów porozumiewania się bez przemocy, rodzaj komunikacji, błędów w komunikacji, wzajemnych granic, empatii,
- zachowań rasistowskich wśród rówieśników i tolerancji,

- poprawy komunikacji wewnątrzklasowej, aspektów zachowań agresywnych, sposobów reagowania na przemoc,
- adaptacyjnych sposobów radzenia sobie ze stresem i złością, i skuteczne metody przyswajania wiedzy szkolnej i efektywne metody uczenia się,
- pogadanka na temat przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej (dręczenie i jej rodzaje),
- pogadanka na temat komunikacji wewnątrzklasowej, sposobów reagowania na przemoc,
- pogadanka na temat zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży.

Ze wsparcia w wychowaniu dzieci w formach przedszkolnych i żłobkowych skorzystało w roku 2022 – **2.914** dzieci, czyli o 17 więcej niż w roku 2021 (2.897 dzieci), tj. o 1,01 % i o 48 dzieci więcej w stosunku do 2020 r. (2.866 dzieci), tj. o 1,67%.

Realizatorem zadania z zakresu rozwijania systemu ulg skierowanych do rodziny wielodzietnej był Urząd Miejski w Stargardzie, miejskie spółki, jednostki organizacyjne oraz podmioty niepubliczne. W 2022 r. nowy podmiot prywatny dołączył do programu i ulgi udzielało łącznie 39 podmiotów (w 2021 roku - 38 podmiotów, w 2020 r. 37 podmiotów).

Stargardzka Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Rodziny i Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny wydawane są w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Stargardzie przy ul. Czarnieckiego 17. Karty wydawane są bezpłatnie.

Wskaźnikiem dla osiągnięcia celu była liczba rodzaju ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych. Od 2020 roku następuje wzrost liczby podmiotów i rodzajów ulg.

Do korzystania ze wsparcia w postaci ulg i zniżek uprawnieni są członkowie rodzin zamieszkujący na terenie Stargardu i składających się z rodziców/jednego rodzica mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do ukończenia 24 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje. Aby skorzystać z SKM „Duża Rodzina” osoba chcąc skorzystać z ulg musi wykazać, że rozliczyła podatek dochodowy wskazując miejsce zamieszkania Stargard.

Do tych rodzin zalicza się także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uprawnień do Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny mogą korzystać rodzice, jeżeli sąd nie odebrał im władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Od 1 stycznia 2019 r. upoważniająca do wielu zniżek karta przysługuje tym rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

Kolejnym wsparciem dla rodzin i ich dzieci było świadczenie wychowawcze, czyli „Program Rodzina 500 plus” realizowany na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W 2022 r. ze wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego skorzystało 7.126 rodzin, a w nich 10.970 dzieci (w 2021 r. 7.657 rodzin -11.840 dzieci).

Od stycznia 2022 r. obsługę programu prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tut. Ośrodek wypłacał świadczenia w ramach wniosków złożonych **przed 1 stycznia 2022 r. i obowiązujących na okres od 1 czerwca 2021r. do 31 maja 2022 r.**

Od dnia 1 lipca 2021 r. zakończyła się realizacja zadania 6 ujętego w powyższej tabeli, gdyż od tego momentu realizatorem Programu „Dobry Start” (300+) jest Zakład Ubezpieczeń

Społecznych. Od roku szkolnego 2021/2022 świadczenie w ramach programu przyznaje i wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Następnym wsparciem skierowanym do rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” jest świadczenie wypłacane z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł. W roku 2022 świadczenia zostały wypłacone 6 osobom (w roku 2021 świadczenie wypłacono 3 osobom, w roku 2020 powyższe świadczenia zostały wypłacone 5 osobom.).

W ramach realizacji zadania 5 z powyższej tabeli MOPS zapewnia mieszkańcom dostęp do informacji w zakresie zadań wynikających z ustawy i programu kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” m. in. poprzez udostępnienie ww. informacji na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie ponadto na stronie internetowej opublikowany jest lokalny informator w tym zakresie jak również poradnik dla rodziców, których dziecko zmarło przed urodzeniem.

Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte zostały w rozdziale IX. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne, w punkcie 2. Pozostałe świadczenia.

1.2. Wsparcie dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował działania skierowane do rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności w zakresie:

- rozpoznawanie i ocena sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- rozmowy interwencyjno-edukacyjne motywujące rodziców do działań na rzecz zmiany funkcjonowania rodziny,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny, monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, systematyczny kontakt z rodziną i pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań aktywizujących i poprawiających sytuację rodziny, motywowanie do zmiany postaw rodziców,
 - informowanie i proponowanie rodzinie objęcia pomocą asystenta rodziny, wnioskowanie o przydzielenie rodzinie asystenta,
- objęcie świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi z pomocy społecznej, w tym w formie opłacania posiłków w szkołach, przedszkolach,
- informowanie oraz pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- wydawanie opinii do stowarzyszeń i fundacji w celu uzyskania wsparcia przez osobę/rodzinę,
- informowanie o przysługujących uprawnieniach i motywowanie do korzystania z tych uprawnień,
- wskazywanie, zachęcanie i motywowanie rodziców/opiekunów do uzyskania pomocy specjalistycznej dziecku/dzieciom mającym problemy w sferze psychicznej i emocjonalnej (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży),
- wskazywanie możliwości, kierowanie i motywowanie do zgłaszania się i korzystania z konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego,
- udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny,
- kierowanie na warsztaty zwiększające umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego,

- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, występowanie z pismem zawiadamiającym o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- kierowanie do sądów wniosków o wgląd w sytuację dzieci i rodzin, sprawdzanie prawidłowości wykonywania władzy rodzicielskiej,
- informowanie o możliwości złożenia wniosku o lokal socjalny,
- podejmowanie interdyscyplinarnej współpracy z podmiotami zajmującymi się wsparciem rodzin i dzieci,
- pozostawianie pracowników socjalnych w kontakcie m.in. z asystentami, pedagogami szkolnymi, wychowawcami dzieci, pracownikami placówek wsparcia dziennego (światlic), kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami Policji, pracownikami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi.

Tabela nr 57. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych w 2022 r. i 2021 r.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik 2022	Wskaźnik/Miernik 2021
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomagane (prace społecznie użyteczne, Centrum Integracji Społecznej).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 1.673 (w tym 75 z Ukrainy) Liczba rodzin z dziećmi – 262 (w tym 59 z Ukrainy) Liczba rodzin z dziećmi, w których zdefiniowano problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – 67 świadczeń rodzinnych – 2.962 świadczeń rodzinnych przyznanych obywatelom Ukrainy - 130 świadczeń alimentacyjnych – 332 świadczeń wychowawczych – 7.126 dodatków mieszkaniowych – 919 stypendium szkolnego – 148, Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomagane: PSU – 20, CIS – 49 Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych – 67	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 1.830 Liczba rodzin z dziećmi – 343 Liczba rodzin z dziećmi, w których zdefiniowano problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - 57 świadczeń rodzinnych – 3.243 świadczeń alimentacyjnych – 373 świadczeń wychowawczych – 7.657 dodatków mieszkaniowych – 833 stypendium szkolnego – 169 Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomagane: PSU – 30, CIS – 69 Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych – 57
		Organizacje pozarządowe	Liczba świadczeniobiorców: Stowarzyszenie Misja Dobra Nowina - 550 (w tym 71 obywateli Ukrainy) Centrum Socjalne Caritas - 74	Liczba świadczeniobiorców: Chrześcijańska Służba Charytatywna – 820 Centrum Socjalne Caritas - 74
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół ds. przemocy i pomocy psychologiczno-terapeutycznej)	Liczba dorosłych objętych terapią - 102 Liczba dzieci objętych terapią – 31 Liczba porad: - psychologicznych – 2291 - prawnych – 740 - socjalnych/rodzinnych – 1.094	Liczba dorosłych objętych terapią - 97 Liczba dzieci objętych terapią - 76 Liczba porad: - psychologicznych – 1709 - prawnych – 529 - socjalnych/rodzinnych – 1076

		Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Liczba osób objętych terapią – 41 (finansowane przez Miasto)	Liczba osób objętych terapią – 55 (finansowane przez Miasto)
		Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych postępowaniem – 287, w tym 123 zgłoszone w 2022, w tym 41 rodzin z dziećmi.	Liczba osób objętych postępowaniem – 221, w tym 130 zgłoszone w 2021, w tym 53 rodziny z dziećmi.
		Organizacje pozarządowe	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy – 709 Stowarzyszenie MONAR – 286, Gminny Ośrodek Wsparcia – 54, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy- 47, Klub Abstynenta ALA – 263, Stow. Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi- 59.	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy – 592 Stowarzyszenie MONAR - 236 Gminny Ośrodek Wsparcia - 35 Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy- 45 Klub Abstynenta ALA -250 Stow. Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi – 26
3.	Zapewnienie możliwości szybszego dostępu do lokali komunalnych niezbędnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.	Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – 0	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – 0
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - 43 Liczba rodzin wspierających - 0 Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej – 0 Liczba zespołów dotyczących zasadności udzielenia rodzinie wsparcia asystenta rodziny - 3 Liczba zespołów multispecjalistów - 1	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - 50 Liczba rodzin wspierających - 0 Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej – 0
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych monitoringiem – 4	Liczba rodzin objętych monitoringiem – 11
6.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba formularzy NK, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego: 270 (w tym kolejne zdarzenie w rodzinie 67) Liczba prowadzonych	Liczba formularzy NK, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego: 261 (w tym kolejne zdarzenie w rodzinie 54) Liczba prowadzonych

			procedur NK: 393 Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karta – 355 w tym rodzin z dziećmi – 198	procedur NK : 395 Liczba rodzin objętych procedurą Niebieska Karta – 376 w tym rodzin z dziećmi – 196
		Szkolne Grupy Konsultacyjne działające w ramach Programu „Szkoła Rodzina, Środowisko”	1 spotkanie	W 2021 r. nie odbyły się spotkania w przedmiotowym obszarze
7.	Prowadzenie projektów/programów dotyczących aktywizacji społecznej dla rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodziców biorących udział w programach – 0 W 2022 r. nie odbyły się programy/projekty w przedmiotowym obszarze	Liczba rodziców biorących udział w programach - 0 W 2021 r. z uwagi na pandemię COVID nie było realizowanych projektów dotyczących aktywizacji społecznej dla rodziców
8.	Prowadzenie programów/projektów dla dzieci z udziałem rodziców m.in. z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek itp.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci biorących udział w programach - 0 W 2022 r. nie odbyły się programy/projekty w przedmiotowym obszarze	Liczba dzieci biorących udział w programach - 14 Liczba rodziców biorących udział w programach – 8
9.	Organizacja obozów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem przemocy oraz obozów terapeutycznych dla osób dorosłych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	W 2022 r zadania nie realizowano	W 2021 r. z uwagi na COVID - 19 zadania nie realizowano

Dodatkowo w ramach realizacji zadania 4: „Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej”, w celu zwiększenia skuteczności udzielania pomocy rodzinom borykającym się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi Zespół ds. Wspierania Rodziny, Pieczy Zastępczej i Pracy Socjalnej w 2022 roku zorganizował **3 spotkania zespołów** dotyczące zasadności udzielenia rodzinie wsparcia asystenta rodziny.

Ponadto w 2022 r. w ramach zespołu multispecjalistów mającego na celu zwiększenie skuteczności działań na rzecz rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, poszukiwania rozwiązań trudnej sytuacji rodziny, zaspakajania potrzeb i zapewnienia bezpiecznych warunków do wychowywania i rozwoju dzieci, odbyło się **1 spotkanie grupy multispecjalistów**.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2022 roku wpłynęło 270 procedur NK część A, z tego 67 formularzy jako kolejne zdarzenia w rodzinie (w 2021 r. – 261 z tego 54 jako kolejne zdarzenie w rodzinie).

Łącznie w 2022 r. procedury NK objęły **355 rodziny**, w tym **198** rodzin z dziećmi (w 2021 r. 376 rodzin, w tym 196 z dziećmi).

Weryfikacja podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie prowadzona jest podczas pracy powołanych przez zespół grup roboczych. Liczba nowych wszczętych procedur w roku 2022 r. w stosunku do 2021 roku utrzymuje się na podobnym poziomie, jednakże biorąc pod uwagę liczbę NK jako kolejnych zdarzeń przemocy w rodzinie można wnioskować, że przemoc nasila się w rodzinach objętych już procedurą NK.

W 2022 r. pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny prowadzący rozeznanie w środowisku nie wyłonił osób/rodzin, które mogłyby z bezpośredniego otoczenia dziecka zostać rodziną wspierającą.

Na stronie internetowej MOPS Stargard zamieszczane były informacje o naborze kandydatów na rodziny wspierające, które są ponawiane.

Do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest w pierwszym rzędzie zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny, tzn. świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz możliwości podjęcia pracy w ramach zatrudnienia wspomaganego.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2022 r. (bez obywateli z Ukrainy) wynosiła 1.598, w tym 262 rodzin z dziećmi (w 2021 r. liczba rodzin wynosiła 1.830, w tym 343 rodzin z dziećmi). Z powyższego wynika, że zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej o 232 w stosunku do roku 2021, tj. o 12,68%

Liczba rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze w 2022 r. wyniosła 67 (w 2021 r. – 57). Biorąc pod uwagę znaczny spadek liczby rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej obserwuje się znaczny wzrost rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo – wychowawczymi w ogólnej liczbie rodzin objętych wsparciem MOPS. W 2022 r. z ogólnej liczby rodzin z dziećmi (262 rodziny) 25,57% rodzin borykało się z problemami opiekuńczo wychowawczymi (w 2021 r. 343 rodziny – 16,61%).

Efektom pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych jest szybkie identyfikowanie problemów w rodzinie, podejmowanie adekwatnych działań przez pracownika socjalnego lub odpowiedniego specjalistę. Do rodzin ze stwierdzonymi dysfunkcjami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych kierowane są zintensyfikowane działania mające na celu wyrównanie deficytów bądź ich kompensowanie.

Udzieloną pomoc rozgraniczyć można na: monitoring, poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapię i asystenturę. Jest to kompleksowe wsparcie dla rodzin obejmujące wszystkie występujące problemy.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że część rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze korzysta z oferowanego wsparcia chcąc dokonać zmiany w swym życiu. Można zatem wnosić, że nadal powinna być kontynuowana praca nad motywacją klientów, co w rezultacie skłoni ich do skorzystania ze wskazanej oferty, czego konsekwencją będą pożądane zmiany w rodzinie.

Pomoc specjalistyczną w różnych obszarach udzielały m.in.: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz organizacje pozarządowe.

Z proponowanej oferty organizacji pozarządowych w 2022 r. skorzystało **709 osób** (w 2021 r. 592 osoby). Wsparcia udzielały w szczególności:

- Poradnia MONAR – 286 osób (236 osób w 2021 r.),
- Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ALA”- 263 osoby (250 osób w 2021 r.),
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy – 47 osób (45 osób w 2021 r.),
- Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi – 59 osób (23 osoby w 2021 r.),
- Gminny Ośrodek Wsparcia – 54 osoby (35 osób w roku 2021).

W stosunku do 2021 r. nastąpił wzrost o 117 osób korzystających z oferty ww. organizacji. osób.

W ramach działalności w 2022r. postępowaniem MKRPA objętych było 287 rodzin, w tym 41 rodzin z dziećmi – w stosunku do roku 2021 więcej o 66 rodzin ale mniej o 12 rodzin z dziećmi (w 2021 r. takim postępowaniem objętych było 221 rodzin, w tym 53 rodziny z dziećmi).

Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w 2022 r. objęła terapią 41 osób (w 2021 r. - 55 osób), których wsparcie było finansowane przez Miasto. W porównaniu z 2021 r. liczba osób spadła o 14 osób.

W celu wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo Uchwałą Nr VIII/68/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 maja 2015 r. stworzono możliwość przydziału lokalu komunalnego rodzinom zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej z powodu złych warunków mieszkaniowych lub rodzinom, których dzieci z tego powodu zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

W 2022 r., tak jak i w roku ubiegłym oraz w roku 2020 nie było rodzin spełniających kryteria do uzyskania tego rodzaju pomocy.

Jednym z głównych kryteriów przyznania lokalu komunalnego było zrealizowanie planu pracy zawartego z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym. Przeszkodą wytypowania rodzin do uzyskania tego rodzaju lokalu okazały się zadłużenia czynszowe lokali obecnie zajmowanych przez rodzinę. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni i asystenci rodziny motywowali rodziny do podjęcia działań w zakresie spłaty zadłużeń czynszowych. Część rodzin podjęła współpracę z TBS w tym zakresie.

1.2.1. Asystentura rodzinna, piecza zastępcza i działania na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownik socjalny, za zgodą rodziny kieruje wniosek do Dyrektora MOPS, który przydziela rodzinie asystenta rodziny lub występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Ponadto zgodnie z art. 109 § 2 pkt 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd opiekuńczy może zobowiązać rodziców małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz praca z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej.

W 2022 r. w Zespole ds. Wspierania Rodziny, Pieczy Zastępczej i Pracy Socjalnej MOPS Stargard zatrudnionych było **3 asystentów** rodziny w wymiarze **3 etatów**.

Koszty zatrudnienia asystentów finansowane były z budżetu Gminy-Miasta Stargard oraz z dotacji budżetu państwa w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie wspierania rodziny wyniosły ogółem **201.155,18 zł**, w tym **8.999,97 zł** z dotacji z budżetu państwa na częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny. Wydatki związane były z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych, zakupem materiałów biurowych, itp. dla asystentów rodziny.

Asystenci MOPS wykonywali swoje obowiązki w systemie zadaniowego czasu pracy. Spotykali się z rodzinami w miejscu zamieszkania rodziny lub w miejscu przez nią

wskazanych. Liczba rodzin, z którymi pracował asystent w tym samym czasie, nie przekraczała 15.

Tabela nr 58. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2022-2020.

Lp.	Wsparcie asystenta rodziny	2022	2021	2020
1.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny (ogółem)	43	50	50
1.1.	• do 3 m-cy	3	1	6
1.2.	• powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	8	17	14
1.3.	• powyżej 1 roku	32	32	30
2.	Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę, ze względu na:	16	19	16
2.1	• osiągnięte cele	5	7	3
2.2	• zaprzestanie współpracy przez rodzinę (zmiana adresu rodziny, rezygnacja ze współpracy)	5	9	9
2.3	• brak efektów podjętej współpracy	2	3	3
2.4	• zmianę postanowienia sądu	4	0	1
3.	Liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu współpracy	4	11	4

W roku 2022 r. pracą asystenta rodziny objęte były **43 rodziny** i w porównaniu do roku poprzedniego oraz roku 2020 liczba ta uległa zmniejszeniu o 7 rodzin. Intensywność pracy z rodziną charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem w zależności od analizowanego przedziału czasowego. Pierwszym i najbardziej istotnym w pracy asystenta jest rozeznanie potrzeb rodzin i ocena sytuacji rodziny z perspektywy jej członków oraz obiektywna diagnoza potrzeb i potencjalnych możliwości rodziny. Działania te skutkują stworzeniem planu pracy z rodziną. Stopniowa realizacja zadań wynikających z planu pracy z rodziną prowadzi z czasem do usamodzielnienia i minimalizowania roli asystenta.

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił **35 miesięcy** (34 miesiące w 2021 r., 24 miesiące w 2020 r.).

Czas pracy asystentów jest długotrwały. Wynika to z faktu, że w rodzinach tych występują problemy sprzężone. Członkowie rodzin odznaczają się znacznym deficytem umiejętności społecznych, na co nakładają się często zaburzenia psychiczne lub upośledzenie umysłowe. W wielu przypadkach praca asystentów polegała na treningu umiejętności. Ponadto 74,41 % rodzin, tj. **32 rodziny** (25 rodzin w 2021 r.) objętych pomocą asystenta rodziny w 2022 r. do współpracy została zobowiązana postanowieniem Sądu.

W 2022 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **10 nowych rodzin** (16 w 2021 r.), pozostałe **33 rodziny** współpracują z asystentem rodziny długofalowo. Część rodzin objętych pomocą asystenta na postanowienie Sądu zrealizowało działania zawarte w planach pracy. Ponadto w przypadku kilku rodzin pomimo postanowienia Sądu współpraca z asystentem rodziny nie jest realizowana z uwagi na wyjazd za granicę bądź niechęć rodziny do podejmowania działań. Pomimo kierowanych pism z MOPS do Sądu o zmianę postanowień w zakresie uchylenia zobowiązania do współpracy z asystentem rodziny w 2022 r. (13 wniosków), Sąd tylko w przypadku 4 rodzin wydał stosowne postanowienia. Powyższe skutkuje znacznym wydłużaniem czasu pracy z rodziną pomimo braku przesłanek.

Asystent rodziny, w sytuacji gdy zakończył pracę z rodziną w związku ze zrealizowanym planem pracy, prowadził w tej rodzinie monitoring sytuacji rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym. W 2022 roku **4 rodziny** były objęte monitoringiem asystentów rodziny (11 rodzin w 2021 r., 4 rodziny w 2020 r.).

Zgodnie z art. 176 pkt 3 ppkt b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych Gminy należy organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz powoływanie rodzin wspierających. Zgodnie z obowiązującymi przepisami rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Uzyskanie statusu rodziny wspierającej możliwe jest w przypadku posiadania pozytywnej opinii po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

Z rodziną wspierającą upoważniony przez Prezydenta Gminy-Miasta Stargard Dyrektor MOPS zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Pracownicy socjalni i asystenci rodzin dla zwiększenia pomocy w przezwyciężeniu trudnych sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci, prowadzą rozeznania w środowisku poszukując osób i rodzin wykazujących chęć oraz posiadających możliwości, odpowiednie predyspozycje i umiejętności wychowawcze, by pełnić funkcję rodzin wspierających.

W 2022 r., podobnie jak w roku ubiegłym i w roku 2020, pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny prowadzący rozeznania w środowisku nie wyłonili osób/rodzin z bezpośredniego otoczenia dziecka, które mogłyby zostać rodziną wspierającą.

Na stronie internetowej MOPS ukazywały się ogłoszenia o prowadzonym poszukiwaniu i naborze rodzin wspierających.

Zgodnie z art.15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystenci rodziny realizowali następujące zadania:

- 1) we współpracy z pracownikami socjalnymi opracowywali plany pracy z rodziną, w tym w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej - z udziałem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach realizacji tych planów podejmowano działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które w szczególności polegały na: pedagogizacji rodziców dotyczącej prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, poradnictwie i treningu w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dysponowania budżetem domowym i realizacji spraw urzędowych, doradztwie w zakresie dbania o sytuację zdrowotną oraz doradztwie zawodowym;
- 2) sporządzali na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach;
- 3) współpracowali z grupami roboczymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem przemocy (w 2022 roku asystenci pracowali z **10 rodzinami** objętymi procedurą „Niebieskie Karty”, a w 2021 roku z 16 takimi rodzinami);
- 4) brali udział w **12 spotkaniach zespołów** ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (w 14 spotkaniach w 2021 r.).

Ponadto w celu zwiększenia skuteczności działań na rzecz rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, poszukiwania rozwiązań trudnej sytuacji rodziny, zaspokajania potrzeb i zapewnienia bezpiecznych warunków do wychowywania i rozwoju dzieci w MOPS powołano 1 zespół multispecjalistów (2 zespoły w 2021 r.). Podczas zespołu omówiono sytuację rodziny, podjęto wspólne ustalenia w zakresie działań zmierzających do poprawy jej funkcjonowania.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

W celu wymiany informacji i podejmowania działań mających na celu ocenę sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, zarówno pracownicy socjalni jak i asystenci rodzin, uczestniczyli w okresowych ocenach sytuacji dziecka odbywających się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz w Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych.

W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej bądź w rodzinnym domu dziecka oceny dokonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, oceny dokonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Asystenci zobligowani są również do wspierania i pomocy rodzicom biologicznym, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej na rzecz ich powrotu do środowiska rodzinnego.

Efektom pracy rodzin, instytucji i osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej jest powrót **25 dzieci** do domów rodzinnych (w 2021 roku 25 dzieci wróciło do domów rodzinnych i nastąpiła adopcja 1 dziecka).

Tabela nr 59. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej w 2022 r. i 2021 r.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik 2022	Wskaźnik/Miernik 2021
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną – 14	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną – 11
2.	Udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba spotkań zespołów - 192	Liczba spotkań zespołów - 157
3.	Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc socjalna, specjalistyczne poradnictwo, dostęp do mieszkań komunalnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny – 25*, Liczba dzieci adoptowanych – 0	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny – 25, Liczba dzieci adoptowanych – 1

* w tym: 1 dziecko pochodzenia ukraińskiego.

Pracownicy socjalni przeprowadzali rozeznania w zakresie sytuacji rodzin biologicznych w celu zapobiegania pogłębiania się występujących dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej lub powrotu dzieci przebywających w różnych formach w pieczy zastępczej do rodziny. Z prowadzonych działań wynikało, że z wieloma rodzicami nie jest możliwe podjęcie współpracy. Poniższa tabela przedstawia główne powody takiego stanu.

Tabela nr 60. Powody nie podejmowania współpracy asystenta rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2022 r. i 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2021
1.	Wyjazd rodziców z kraju	11	12
2.	Odmowa rodziców w zakresie współpracy z asystentem rodziny	46	40
3.	Nieudane próby nawiązania kontaktu z rodzicami	30	38
4.	Brak informacji o aktualnym adresie zamieszkania/adres nieznany/nieznane dane rodzica	32	46
5.	Pobyt rodziców w zakładzie karnym	10	17
6.	Zmiana miejsca zamieszkania rodziców	15	21
7.	Dotyczące rodziców: niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia psychiczne, uzależnienia od środków psychoaktywnych, alkoholu, przemoc - skutkujące brakiem możliwości współpracy	22	8
8.	Śmierć rodziców biologicznych	20	26
9.	Nieleżące matki umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	1
10.	Pobyt w DPS rodzica dziecka	0	1

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż najczęstszym powodem nie podejmowania współpracy asystenta rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej jest odmowa rodziców biologicznych do podjęcia powyższej współpracy oraz brak informacji o miejscu pobytu rodziców biologicznych, czy też nieudane próby nawiązywania kontaktu z rodzicami biologicznymi. Na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwuje się wzrost uzależnień od alkoholu, środków psychoaktywnych, przemocy czy zaburzeń psychicznych uniemożliwiających podjęcie współpracy z asystentem rodziny.

W 2022 r. MOPS nie odmówił żadnej rodzinie przydzielenia asystenta rodziny (w 2021 r. 2 rodzinom, z uwagi na występującą nieadekwatną do sytuacji dzieci motywację rodziców w zakresie korzystania z usług asystenta i braku możliwości określenia obszarów do pracy z rodziną).

Należy zaznaczyć, iż w 2022 r. pracownicy socjalni podjęli współpracę z nowymi **29 rodzicami biologicznymi**, których **30 dzieci** umieszczonych było w różnych formach pieczy zastępczej (w 2021 r. podjęli współpracę z nowymi 20 rodzicami biologicznymi, których 25 dzieci umieszczonych było w pieczy zastępczej).

Tabela nr 61. Liczba dzieci w pieczy zastępczej i rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022		2021		2020	
	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny
Liczba dzieci w pieczy zastępczej i rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej ogółem	221	178	220	179	239	174
w tym w pieczy:						
• instytucjonalnej	50*	41*	65	48	62	37
• rodzinnej	171	137	155	131	177	137
w tym w:						
- rodzinach spokrewnionych	97	85	87	80	106	88
- rodzinach zastępczych niezawodowych	34	30	34	30	35	29
- rodzinach zastępczych zawodowych	25	17	21	15	25	16
- rodzinnych domach dziecka	15	5	13	6	11	4

* w tym 1 dziecko z 1 rodziny pochodzenia ukraińskiego.

Z powyższych danych wynika, że liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2022 r. była na podobnym poziomie w stosunku do roku 2021 r., ale nadal niższym niż w roku 2020. Jednakże widoczny jest znaczny spadek liczby dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej i wzrost liczby dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Tabela nr 62. Pobyt dzieci w pieczy zastępczej i ponoszenie odpłatności przez Gminę-Miasto Stargard w 2022 r. i 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w pieczy		Liczba dzieci, za które Miasto ponosi odpłatność		Liczba dzieci, za które Miasto nie ponosi odpłatności	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
OGÓŁEM	221	220	192	189	29	31
w tym:						
- dzieci umieszczone przed 2012 r.	23	18	-	-	23	18
- dzieci umieszczonych interwencyjnie i dzieci powróciły do rodziców biologicznych	5	12	-	-	5	12
- dzieci, na które rodzice zastępczy nie pobierają świadczeń (rezygnacja ze świadczeń)	1	1	-	-	1	1

PIECZA INSTYTUCJONALNA w tym: - dzieci umieszczone przed 2012 r. - kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności - dzieci umieszczone interwencyjnie	50 4 5*	65 8 4 12	41 - - -	45 - - -	9 4 5*	20 8 4 12
PIECZA RODZINNA OGÓŁEM w tym: - dzieci umieszczone przed 2012 r. - kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności - dzieci, na które rodzice zastępczy nie pobierają świadczeń (rezygnacja ze świadczeń)	171 19 11 1	155 - - -	152 - - -	144 - - -	20 19 11 1	11 11 4 1
Rodziny zastępcze spokrewnione ogółem w tym: - dzieci umieszczone przed 2012 r. - kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności - dzieci, na które rodzice zastępczy nie pobierają świadczeń (rezygnacja ze świadczeń)	97 15 16 -	87 - 16 -	82 - 8 -	77 - 8 -	15 15 8 -	10 9 8 1
Rodziny zastępcze niezawodowe w tym: - dzieci umieszczone przed 2012 r. - kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności	34 4 4	34 - -	30 - 1	33 - -	4 4 3	1 1 -
Rodziny zastępcze zawodowe	25	21	25	21	0	0
Rodzinne Domy Dziecka ogółem w tym: - kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności	15 -	13 2	15 -	13 2	0 -	0 -

* w tym 1 dziecko pochodzenia ukraińskiego.

W 2022 r. jedno dziecko pochodzenia ukraińskiego zostało umieszczone interwencyjnie w pieczy instytucjonalnej, ostatecznie powróciło pod opiekę matki, nie ponoszono odpłatności za pobyt ww. dziecka w pieczy zastępczej, gdyż pobyt finansowany jest z budżetu państwa.

Wysokość środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak i wysokość świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej rodzinnej reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zmianie uległy kwoty świadczeń na utrzymanie dziecka w rodzinach zastępczych w związku z waloryzacją świadczeń pieniężnych od 1 czerwca 2022 r., zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28.02.2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2022 r. poz. 292). Ponadto wzrosły średnie koszty utrzymania i wychowania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w których przebywają dzieci z terenu Miasta Stargard.

Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poniesione na pieczę zastępczą wyniosły **1.690.303,23 zł** ogółem (wzrost w stosunku do roku 2021 o 262.226,74 tj. o 18,36%, a w stosunku do roku 2020 o 268.567,16 zł tj. o 18,89%), w tym:

- **1.658.530,91 zł** na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej (1.398.283,13 zł w 2021 r. – wzrost o 260.247,78 zł tj. o 18,61% w stosunku do roku 2021 i 1.395.845,74 zł w 2020 r. – wzrost o 262.685,17 zł tj. o 18,82%),
- **31.772,32 zł** na współfinansowanie pobytu dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (29.793,36 zł w 2021 r. – wzrost o 1.978,96 zł tj. o 6,64% w stosunku do roku 2021 i 25.890,33 zł w 2020 r. – wzrost o 5.881,99zł tj. o 22,72% w stosunku do roku 2020).

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosi:

- w pierwszym roku pobytu – 10%,
- w drugim roku pobytu – 30%,
- w trzecim roku pobytu – 50% kosztów utrzymania dziecka.

Tabela nr 63. Kategorie wydatków poniesionych w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej w latach 2022-2020.

Kategoria wydatków	Liczba dzieci			Kwota wydatków		
	2022	2021	2020	2022.	2021	2020
Współfinansowanie pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w tym:	41	45	53	813.396,08	656.452,18	746.128,55
• w pierwszym roku pobytu - 10%,	15	13	20	x	x	x
• w drugim roku pobytu - 30%,	7	7	9	x	x	x
• w trzecim roku pobytu - 50%	19	25	24	x	x	x

Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w tym:	155	144	138	845.134,83	741.830,95	649.717,19
• w pierwszym roku pobytu - 10%,	31	12	20	x	x	x
• w drugim roku pobytu - 30%,	13	25	18	x	x	x
• w trzecim roku pobytu - 50%	111	107	100	x	x	x
Współfinansowanie pobytu dzieci w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym	2	2	2	31.772,32	29.793,36	25.890,33
Ogółem	198	191	193	1.690.303,23	1.428.076,49	1.421.736,07

W 2022 r. usamodzielnionych zostało **11 wychowanków**, z tego **6** z rodzinnych form pieczy zastępczej i **5** z instytucjonalnej pieczy zastępczej (w 2021 r. usamodzielnionych zostało 11 wychowanków, z tego 5 z rodzinnych form pieczy zastępczej i 6 z instytucjonalnej pieczy zastępczej i 1 dziecko z placówki opiekuńczo-wychowawczej ze względu na sprzężone niepełnosprawności na mocy postanowienia Sądu zostało umieszczone w Domu Pomocy Społecznej).

1.3. Placówki wsparcia dziennego.

Zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Miasta Stargard w 2022 r. placówki wsparcia dziennego prowadzone były przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie oraz Chorągiew Zachodniopomorską ZHP Hufiec Stargard. Ogółem ze wsparcia udzielanego przez te placówki skorzystało **210 dzieci** (172 dzieci w 2021 r.).

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie prowadziło na zlecenie Miasta jedną placówkę wsparcia dziennego w formie podwórkowej, znajdującą się przy ul. R. Traugutta 16/1 oraz dwie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, znajdujące się przy ul. 11 Listopada 22 i ul. M. Konopnickiej 1.

Placówki działały we wszystkie dni robocze, co najmniej 4 godziny dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników oraz rodziców/opiekunów. Placówki prowadziły zajęcia opiekuńczo-wychowawcze oraz animacyjne. Adresatami zadania były w szczególności dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanią, zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym, pochodzące z rodzin z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Dzieci uczęszczające do placówek najczęściej charakteryzują takie zachowania jak łamanie norm i zasad, agresja słowna i fizyczna, niepowodzenia szkolne oraz wycofywanie się z kontaktów społecznych, co skutkować może samoizolacją.

Z powyższego wsparcia w roku 2022, korzystało **75 dzieci** z terenu miasta (w roku 2021 i 2020 po 85 dzieci).

Liczba dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek w okresie od stycznia do grudnia 2022 r.:

- ul. Traugutta **30 dzieci**: 16 dziewcząt i 14 chłopców (30 dzieci w 2021 r.),
- ul. 11 Listopada **30 dzieci**: 12 dziewcząt i 18 chłopców (25 dzieci w 2021 r.),
- ul. Konopnickiej **15 dzieci**: 8 dziewcząt i 7 chłopców (30 dzieci w 2021 r.).

W ramach pracy powyższych placówek wsparcia dziennego podejmowane były działania mające na celu monitorowanie efektów edukacyjnych dzieci, wyrównywanie braków i nadrabianie zaległości dydaktycznych u dzieci. Dzieci chętnie korzystały z organizowanych zajęć kulinarnych, plastycznych, technicznych, profilaktycznych, rajdów pieszych, cyklu warsztatów z udzielania pierwszej pomocy, gier oraz zabaw ruchowych na świeżym powietrzu pobudzających pasję i zainteresowania. Organizowano szereg wycieczek w mieście do takich miejsc jak: Muzeum Archeologiczno – Historycznego, w którym prowadzono zajęcia z gliną, Basteja, której dzieci zapoznały się z historią miasta, Stargardzkie Centrum Nauki FILARY, w którym dzieci miały możliwość wykonywania zdjęć 3D, jak również do pizzerii, w której dzieci uczyły się samodzielnego przygotowywania pizzy.

Chorągiew Zachodniopomorska ZHP Hufiec Stargard prowadziła jedną placówkę wsparcia dziennego w formie podwórkowej na zlecenie Miasta, ponadto osiem placówek wsparcia dziennego, korzystających z pomieszczeń przy Rynku Staromiejskim 1. Adresatami zadania były w szczególności dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanią, zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym, pochodzące z rodzin z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Liczba dzieci uczęszczających do placówki w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. wynosiła **135 dzieci**: 88 dziewcząt, 47 chłopców (87 dzieci w roku 2021).

Zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej „TRZEPAK” prowadzone były poprzez zabawy edukacyjne i terapeutyczne. Dzieci poznawały swoje słabe i mocne strony, doskonaliły umiejętność komunikowania się między sobą gestem i mimiką. Ponadto podczas zajęć wspierano rozwój społeczno-emocjonalny dzieci, wskazywano na zasady zdrowego stylu życia oraz niwelowano zachowania niepożądane.

Placówki zapewniały uczestnikom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, edukację w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz umożliwiały rozwój zainteresowań poprzez prowadzenie zajęć plastyczno-technicznych, artystycznych, kulinarnych oraz ruchowych. Prowadzone były również zajęcia animacyjne, socjoterapeutyczne, zajęcia z udzielania pierwszej pomocy oraz edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.

Dzięki uczestnictwu w powyższych zajęciach dzieci odkrywały swoje mocne i słabe strony, rozwijały umiejętności dostrzegania perspektywy drugiego człowieka, przyczyniły się do budowania adekwatnego obrazu własnej osoby. Wzmacniały poczucie własnej wartości, bezpieczeństwa, zaufania i akceptacji. Proponowane aktywności służyły rozpoznawaniu i nazywaniu własnych i cudzych stanów emocjonalnych. Uczyły przyjmowania perspektywy

drugiej osoby, kontrolowania emocji oraz konstruktywnego ich rozładowywania. Pozwalały ćwiczyć i poznawać nowe strategie radzenia sobie w sytuacjach stresogennych, takich jak konflikty, porażki. Dzieci brały udział w wielu charytatywnych inicjatywach, tj. Szlachetna Paczka czy zbiórki żywności dla schroniska. Upamiętniano ważne wydarzenia z historii Polski poprzez obchody Święta Niepodległości.

2. Potrzeby związane z realizacją zadań.

Potrzeby na 2022 r. związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz lokalnego programu wspierania rodziny:

- w przypadku umieszczenia w 2022 r. kolejnych dzieci w pieczy zastępczej oraz znaczących wzrostów kosztów rodzinnej pieczy zastępczej w związku ze zmianą przepisów może wystąpić brak środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

IX. DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE.

1. Dodatki mieszkaniowe.

Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2021 z późn. zm.).

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy. Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek, musi ponosić we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym, część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. W przypadku niewnoszenia opłat przez okres 2 miesięcy, dodatek jest wstrzymywany, a po uregulowaniu tych zaległości, wypłata dodatku jest wznowiana.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, a także osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują one na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Od 2010 roku osoby, które utraciły tytuł prawny do lokalu, lecz uczestniczą w Programie i zasadach udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją, podpisując kontrakt socjalny bądź ugodę z Zarządcą, również mogą korzystać z dodatku mieszkaniowego, gdy dotrzymują zobowiązań wynikających z zawartego kontraktu lub ugody.

W 2022 r. w ramach realizacji ww. Programu dodatek mieszkaniowy otrzymały 3 rodziny (w 2021 r. – 7 rodzin, w 2020 r. – 21 rodzin).

Obok tytułu prawnego wymagane jest także faktyczne zamieszkiwanie w lokalu, przez co rozumie się sytuację, gdy dana osoba przebywa w konkretnym mieszkaniu z zamiarem stałego pobytu, tj. chodzi o miejsce, gdzie koncentrują się wszystkie jej sprawy osobiste i majątkowe.

Przyznanie dodatku uzależnione jest od średniego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskanego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku. Średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego to 40% w gospodarstwie jednoosobowym i 30% w gospodarstwie wieloosobowym kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłaszanej w poprzednim roku kalendarzowym. W roku 2021 to kwota 5.662,53 zł (kwota przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku 2020 wynosiła 5.167,47 zł).

Przyznanie dodatku mieszkaniowego uzależnione jest również od powierzchni zajmowanego

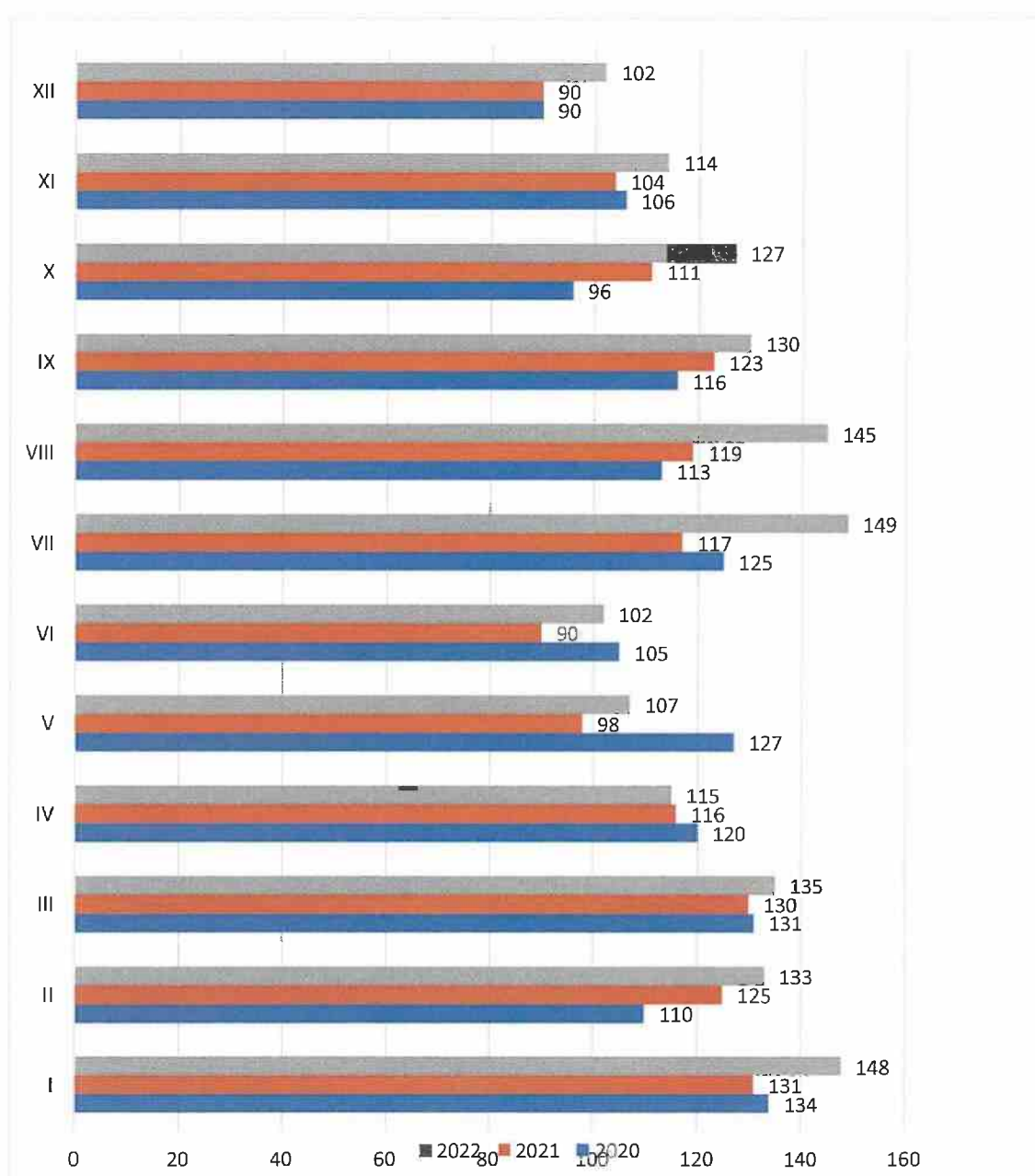
lokalu oraz od wysokości miesięcznych wydatków na lokal.

Jeżeli wnioskodawcy przysługuje dodatek mieszkaniowy, a w jego mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub instalacji gazu przewodowego, to wówczas naliczany jest ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, który wypłaca się wnioskodawcy.

Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy. Ewentualne zmiany danych zawartych we wniosku lub deklaracji złożonej przez wnioskodawcę, które nastąpiły w okresie 6 miesięcy od dnia przyznania dodatku mieszkaniowego nie mają wpływu na wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego.

W 2022 roku przyjęto **1507 wniosków** (w 2021 r. – 1354, w 2020 r. – 1373) od **919 rodzin** (w 2021 r. – 833, w 2020 r. – 943).

Schemat nr 2. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2022-2020.

Poniesione wydatki na wypłatę dodatków mieszkaniowych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń, liczbę dodatków oraz średnie kwoty dodatków w poszczególnych latach obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 64. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2022-2020.

Kategorie zasobów lokalowych	2022			2021			2020		
	Liczba	Kwota (w zł)	Średnia kwota (w zł)	Liczba	Kwota (w zł)	Średnia kwota (w zł)	Liczba	Kwota (w zł)	Średnia kwota (w zł)
komunalne	1 138	210 234,35	184,74	1.568	327.232,42	208,69	1.817	344.404,30	189,55
podnajem kat. „E”, „Ea”	1 623	826 125,91	509,01	1.238	613.248,18	495,35	1.431	615.605,29	430,19
spółdzielcze	1 726	399 766,65	231,61	1.461	293.911,02	201,17	1.453	250.037,22	172,08
wspólnoty mieszkaniowe	1 888	536 697,26	284,27	1.463	335.755,54	229,50	1.577	305.758,40	193,89
prywatne	66	22 093,09	334,74	70	22.355,48	319,36	26	7.493,21	288,20
STBS	206	95 494,32	463,56	368	146.295,73	397,54	373	135.265,50	362,64
inne: prywatno- czynszowe, zakładowe, domy jednorodzinne	1 656	832 712,23	502,85	1.474	650.975,12	441,64	1.436	603.567,90	420,31
Ogółem	8 303	2 923 123,81	352,06	7.642	2.389.773,49	312,72	8.113	2.262.131,82	278,83

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2022 r. najwyższy udział **28,49%** stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale znajdujące się w kategorii „inne” (w 2021 r. 27,24% stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale znajdujące się również w kategorii „inne”, a w 2020 r. 27,21% dodatki mieszkaniowe na lokale podnajem kat. „E” i „Ea”), natomiast najniższy udział, oscylujący na poziomie 0,76% stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale prywatne (0,94% w 2021 r., 0,33% w 2020 r.).

Ogółem ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2022 roku w stosunku do 2021 roku **zwiększyła się o 661, tj. o 8,65%** (o 190, tj. o 2,34% w porównaniu do roku 2020), a kwota wypłat była **wyższa o 533.350,32 zł, tj. o 22,32%** (wyższa o 660.991,99 zł, tj. o 29,22% od roku 2020).

Na podstawie danych ujętych w tabeli należy stwierdzić, że w 2022 roku w stosunku do 2021 roku **największy wzrost zarówno ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych** wystąpił w odniesieniu do mieszkań:

- podnajem kat. „E” i „Ea” - liczba dodatków mieszkaniowych zwiększyła się **o 385, tj. o 31,10%** (o 192, tj. o 13,42 % w stosunku do roku 2020), a kwota wypłat **o 212.877,73 zł, tj. o 34,71%** (o 210.520,62 zł, tj. o 34,20 % w stosunku do roku 2020),
- wspólnoty mieszkaniowe - liczba dodatków mieszkaniowych zwiększyła się **o 425, tj. o 29,05%** (o 311, tj. o 19,72 % w stosunku do roku 2020), a kwota wypłat **o 200.941,72 zł, tj. o 59,85%** (o 230.938,86 zł, tj. o 75,53 % w stosunku do roku 2020).

Natomiast **spadek ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych** zauważyła się w przypadku lokali komunalnych - liczba dodatków **zmniejszyła się o 430, tj. o 27,42%** (o 679, tj. o 37,37% w stosunku do roku 2020), a kwota wypłat **o 116.998,07 zł, tj. o 35,75%** (o 134.169,95 zł, tj. o 38,96% w stosunku do roku 2020).

Zasadniczą przyczyną, mającą wpływ na powyższą sytuację była zmiana definicji dochodu do dodatków mieszkaniowych, który w związku ze zmianą od 1 lipca 2021 roku ustawy o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 2021 z późn.zm.) jest dochodem w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn.zm.).

Do czerwca 2021 r. do dochodu rodziny uwzględniano m.in. takie świadczenia jak: pomoc społeczna, świadczenia opiekuńcze, zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, wynagrodzenie za pracę dorywczą. Od 1 lipca 2021 r. wymienione powyżej świadczenia nie stanowią dochodu.

Istotną zmianą mającą wpływ na wzrost ilości oraz kwoty wypłat dodatku mieszkaniowego w roku 2022 w stosunku do roku 2021 był wzrost wydatków na lokal mieszkalny, wzrost stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wzrost stawki dot. opłat czynszu za 1 m², wydatki dot. opłat za wodę, wydatki na ścieki, wzrost wydatków dotyczących opłat za dostarczane do lokalu ciepło, wodę oraz odprowadzane ścieki.

Wprowadzenie Rządowej Tarczy Antyinflacyjnej wprowadzającej wsparcie gospodarstw domowych w postaci dodatku osłonowego, dodatku węglowego, dodatku dla gospodarstw domowych, mających na celu zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności, spowodowało większą ilość składanych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Średnia kwota przyznanego dodatku mieszkaniowego wyniosła **352,06 zł** (w 2021 r. - 312,72 zł, w 2020 r. – 278,83 zł).

Ogółem wydano **1.619** decyzji administracyjnych (1.528 w 2021 r., 1.625 w 2020 r.), w tym:

- przyznające - **1.430**,
- odmowne - **54**,
- umarzające postępowanie - **42**,
- weryfikacyjne – **93** (wstrzymujące, wznowiające, wygaszające).

Pracownicy socjalni MOPS przeprowadzili **23** wywiady środowiskowe u wnioskodawców ubiegających się o dodatek mieszkaniowy (w 2021 r. 5 wywiadów, w 2020 r. 15 wywiadów).

Dodatki mieszkaniowe przekazywane były na konta **75** administratorów mieszkań (65 w 2021 r., 44 w 2020 r.). Większość wypłacanych ryczałtów na zakup opału stanowiących część dodatku mieszkaniowego na wniosek wnioskodawców zostało przekazanych na konta zarządców, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie zaległości wnioskodawców w opłatach za zajmowany lokal.

Ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, z późn. zm.) wprowadzono zmianę dotyczącą przyznania dodatku mieszkaniowego z mocą wsteczną (przyznany na wniosek nie później niż po upływie 30 dni od dnia zakończenia obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonych z powodu COVID-19). Z powyższego prawa w 2022 roku skorzystały **2** osoby (w 2021 - 2 osoby).

2. Zryczałtowany dodatek energetyczny.

Przyznawanie i wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1385 z późn. zm.).

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy ogłasza minister właściwy do spraw energii, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W okresie od dnia 01 stycznia 2022 r. do dnia 30 kwietnia 2022 r. wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - 12,09 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób - 16,79 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - 20,15 zł miesięcznie.

W okresie od dnia 01 maja 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - 13,38 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób - 18,58 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - 22,30 zł miesięcznie.

Wyplata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, które zostało zlecone do wykonania gminie. Źródłem jego finansowania jest dotacja celowa z budżetu państwa obejmująca również koszt obsługi realizacji wypłat dodatku energetycznego w wysokości 2% zrealizowanych wypłat tego świadczenia.

Zryczałtowany dodatek energetyczny jest przyznawany wnioskodawcy będącemu odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej na okres przyznanego dodatku mieszkaniowego.

Wyplata dodatku energetycznego zgodnie z wolą wnioskodawcy wyrażoną w składanym wniosku o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego następuje w formie przelewu na rachunek bankowy wnioskodawcy lub na rachunek przedsiębiorstwa energetycznego, albo gotówką w kasie MOPS (wyłącznie, gdy lokal wnioskodawcy jest wyposażony w licznik przedpłatowy, a wnioskodawca nie posiada rachunku bankowego).

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, w roku 2022 nie było możliwości składania wniosków o wypłatę dodatku energetycznego (w 2021 roku przyjęto 370 wniosków od 196 rodzin, w 2020 r. – 401 wniosków od 196 rodzin).

W związku z powyższym w 2022 roku nie wydano decyzji administracyjnych przyznających dodatek energetyczny (w 2021 roku wydano 370 decyzji, w 2020 roku 410 przyznających i 4 wygaszające dodatki).

Wyplata dodatków energetycznych na wnioski złożone w 2021 r. realizowano do 30 kwietnia 2022 r.

Realizację wypłat dodatków energetycznych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 65. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych w latach 2022-2020.

Gospodarstwa domowe z uwzględnieniem ilości osób w gospodarstwie	2022		2021		2020	
	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (w zł)	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (w zł)	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (w zł)
Gospodarstwo prowadzone przez osobę samotną	223	2.696,07	985	11.499,25	1.047	11.633,92
Gospodarstwo składające się z 2 do 4 osób	121	2.031,59	543	8.801,77	630	9.716,10
Gospodarstwo składające się z co najmniej 5 osób	19	382,85	101	1.962,19	117	2.161,38
Ogółem	363	5.110,51	1.629	22.263,21	1.794	23.511,40

Ogółem ilość wypłaconych dodatków energetycznych w 2022 roku w stosunku do 2021 roku **zmniejszyła się o 1.266, tj. o 77,72%** (w stosunku do 2020 roku o 1.431, tj. o 79,77%), a kwota wypłat była **niższa o 17.152,70 zł, tj. o 77,05%** (w stosunku do 2020 roku o 18.400,89 zł, tj. o 78,26%) - była to tylko realizacja wypłat przyznanych decyzją w 2021 r. na okres do 30.04.2022 r.

W 2022 roku na realizację tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dotację w wysokości ogółem **5.212,72 zł**, w tym **5.110,51 zł** na wypłatę dodatków energetycznych i **102,21 zł** na koszty obsługi związane z realizacją wypłat dodatków energetycznych (w 2021 r. ogółem 22.708,47 zł, w tym 22.263,21 zł na wypłatę dodatków energetycznych i 445,26 zł na koszty obsługi, w 2020 r. - 23.981,63 zł, w tym 23.511,40 zł na wypłatę dodatków energetycznych i 470,23 zł na obsługę).

X. ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE.

1. Świadczenia rodzinne.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy uchodźcom obywatelom Ukrainy przysługują m.in. świadczenia rodzinne - pod warunkiem, że obywatel Ukrainy zamieszkuje z dzieckiem w Polsce (art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583z późn. zm.) Świadczenia przyznawane są na zasadach określonych w ustawach regulujących te świadczenia, z tym, że nie trzeba mieć karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”. Świadczenia lub dofinansowania przysługują także opiekunowi tymczasowemu dziecka. W takiej sytuacji wniosek o świadczenie składa właśnie opiekun tymczasowy i przy ustaleniu dochodu uwzględnia się tylko dochód dziecka. Świadczenia są ustalane począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, ale nie wcześniej niż od miesiąca, w którym dane cudzoziemca zostały umieszczone w rejestrze obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w tym kraju.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty **674 zł** na osobę w rodzinie lub odpowiednio **764 zł** gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności (takie same kryteria dochodowe w roku 2021).

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia albo 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku.

W 2022 r. ze świadczeń rodzinnych korzystało **3.110** rodzin, w tym **130** rodzin obywateli Ukrainy, łącznie z rodzinami otrzymującymi zasiłek dla opiekuna (18). Zauważalny jest spadek liczby rodzin pobierających świadczenia rodzinne:

- w 2021 r. – 3.243 rodzin (mniej o 133 rodziny, tj. o 4,10 w stosunku do roku 2021),
- w 2020 r. – 3.497 rodzin (mniej o 387 rodzin, tj. o 11,07 % w stosunku do roku 2020).

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wypłacany był dla **941 rodzin**. Nastąpił spadek liczby rodzin pobierających zasiłki rodzinne:

- w 2021 r. – 1.007 rodzin (mniej o 66 rodziny, tj. o 6,55% w stosunku do roku 2021),
- w 2020 r. – 1.191 rodzin (mniej o 250 rodzin, tj. o 20,99 % w stosunku do roku 2020).

Spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne, w tym zasiłki rodzinne, wynika m.in. ze wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz spadku liczby urodzeń.

Tabela nr 66. Kwoty zasiłków rodzinnych w 2022 r.

ZASIŁEK RODZINNY		
Okres obowiązywania	Wyszczególnienie	Kwota
od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r.	na dziecko do ukończenia 5. roku życia	95 zł
	na dziecko powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	124 zł
	na dziecko powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia	135 zł

Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 67. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Ogółem ilość dzieci, z tego:	2023	2182	2502
• do 5. roku życia	525	626	734
• od 5. do 18. roku życia	1358	1412	1591
• od 18. do 24. roku życia	140	144	177

W 2022 r. nastąpił **spadek** liczby dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego:

- o 7,28 % w stosunku do roku 2021,
- o 19,14 % w stosunku do roku 2020.

Spadek ilości dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego, wynika m.in. ze wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia i spadku liczby urodzeń.

Tabela nr 68. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń rodzinnych w 2022 r.

1.Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1.000 zł	Jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	Miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	193 zł 273 zł	- na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci - na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	na trzecie i następne dziecko
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	100 zł 110 zł	- miesięcznie na dziecko do 5 lat - miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo (wypłacany w miesiącu wrześniu)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: - zamieszkanie - dojazd	113 zł 69 zł	miesięcznie; pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
2.Zasiłek pielęgnacyjny	215,84 zł	Miesięcznie
3.Świadczenie pielęgnacyjne	2.119 zł	Miesięcznie
4.Specjalny zasiłek opiekuńczy	620 zł	Miesięcznie
5.Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł	Jednorazowo
6. Świadczenie rodzicielskie	1.000 zł	Miesięcznie

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny w roku 2022, podobnie jak w roku 2021, przysługiwał w wysokości **215,84 zł** miesięcznie i nie był zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie zostało wydane na

czas określony; wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

W roku 2022 zasiłki pielęgnacyjne wypłacane były dla **2.011** osób. Nastąpił **spadek** liczby osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne w stosunku do lat ubiegłych:

- w roku 2021 – 2.061 osób (mniej o 50 osób, tj. o 2,43 % w stosunku do roku 2021),
- w roku 2020 - 2.127 osób (mniej o 116 osób, tj. o 5,45 % w stosunku do roku 2020).

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z podjęcia pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, w przypadku, gdy łącznie spełnione są następujące warunki :

- a) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletnimi lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) nie ma osób wymienionych wyżej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne nie jest zależne od kryterium dochodowego.

W roku 2022 świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości **2119 zł** miesięcznie (w roku 2021 świadczenie pielęgnacyjne w wysokości **1.971 zł** miesięcznie).

W roku 2022 świadczenie pielęgnacyjne wypłacane było dla **444** osób uprawnionych. Nastąpił **wzrost** liczby osób uprawnionych w stosunku do poprzednich lat:

- w roku 2021 - 399 osób (więcej o 45 osoby, tj. o 11,28 % w stosunku do roku 2021),
- w roku 2020 - 355 osób (więcej o 89 osoby, tj. o 25,07 % w stosunku do roku 2020).

Wzrost osób uprawnionych do świadczeń pielęgnacyjnych spowodowany jest tym, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Szczecinie przyjmując utrwaloną linię orzecznictwa sądowego w sprawie Wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. uznającego zapis w zakresie daty powstania niepełnosprawności osoby, nad którą sprawowana jest opieka, za niezgodny z Konstytucją, uchyla decyzje odmawiające przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego organu I instancji i przyznaje prawo do tego świadczenia. Poprawienie stanu prawnego w tym zakresie należy wyłącznie do ustawodawcy, a organ realizujący ustawę o świadczeniach rodzinnych zgodnie z art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego, zobowiązany jest do dosłownego realizowania art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych jako nadal obowiązującego i aktualnego przepisu prawa. Ponadto Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 26 czerwca 2019 r. uznał, że art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych - w zakresie, w jakim stanowi, że świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy –

jest niezgodny z art. 71 ust. 1 zdanie drugie w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Przepis ten utracił moc 9 stycznia 2020 r.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty **764 zł** na osobę. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **620 zł** miesięcznie (tak samo w roku 2021).

W roku 2022 specjalny zasiłek opiekuńczy pobierały **24** osoby uprawnione. **Zmalała** liczba osób uprawnionych w stosunku do poprzednich lat:

- w roku 2021 – 43 osoby (mniej o 19 osób, tj. o 44,19 % w stosunku do roku 2021),
- w roku 2020 – 62 osoby (mniej o 38 osób, tj. o 61,29 % w stosunku do roku 2020).

Przyczyną spadku osób uprawnionych do specjalnego zasiłku opiekuńczego jest fakt występowania przez opiekunów osób niepełnosprawnych z wnioskiem o ustalenie uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, które jest ustalane przez organ II Instancji w drodze indywidualnego orzecznictwa Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w 2022 r. matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1.922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowa zapomoga przysługiwała, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży i co najmniej jeden raz w każdym trymestrze ciąży. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w wysokości **1.000 zł** (tak samo w roku 2021).

W roku 2022 jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka wypłacona była dla **216** rodzin na **219** dzieci. W tym przypadku również nastąpił spadek liczby rodzin uprawnionych i dzieci, na które była wypłacona zapomoga w stosunku do lat poprzednich (w roku 2021 – dla 288 rodzin na 291 dzieci, a w roku 2020 – dla 327 rodzin na 331 dzieci), co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 69. Liczba rodzin uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	Spadek w stosunku do roku 2021	% spadku do roku 2021	2020	Spadek w stosunku do roku 2020	% spadku do roku 2020
Liczba rodzin uprawnionych	216	288	72	25,00	327	111	33,94
Liczba dzieci	219	291	72	24,74	331	112	33,84

Przyczyny spadku można upatrywać w związku z malejącą liczbą urodzeń oraz wzrostem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Świadczenie rodzicielskie

Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi **1.000 zł** miesięcznie. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które po urodzeniu dziecka nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Gdy jeden rodzic otrzymuje zasiłek macierzyński, drugiemu rodzicowi nie przysługuje prawo do świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie wypłacane jest niezależnie od dochodu rodziny i przyznawane jest na okres 52 tygodni w przypadku urodzenia bądź przyjęcia na wychowanie jednego dziecka, przez 65 tygodni w przypadku dwójki dzieci, 67 tygodni – trójki dzieci, 69 tygodni – czwórki dzieci, a przy piątce i więcej dzieci – 71 tygodni.

W tym samym czasie przysługuje tylko jedno świadczenie rodzicielskie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci.

Uprawnionymi do pobierania tego świadczenia są między innymi osoby niepracujące, uczniowie i studenci, rolnicy, osoby, które przed urodzeniem dziecka wykonywały pracę na podstawie umów cywilnoprawnych (umowa zlecenie, umowa o dzieło).

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia, zasiłku lub uposażenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka, a także w przypadku śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę.

W roku 2022 świadczenie rodzicielskie otrzymywały **227** rodziny (w roku 2021 - 243 rodziny, w roku 2020 - 238 rodzin).

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie są opłacane za osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna posiadają okres ubezpieczenia niezbędny do nabycia uprawnień emerytalnych odpowiednio 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny. Składka zdrowotna nie przysługiwała, jeśli osoba objęta była ubezpieczeniem z innego tytułu, np. z tytułu pracy zarobkowej małżonka.

Kwota składek w roku 2022 na ubezpieczenia społeczne wyniosła **1.859.958 zł** (w tym składka KRUS 2.508 zł), a na ubezpieczenia zdrowotne **429.737 zł** (w roku 2021 kwota składek na ubezpieczenia społeczne wyniosła 1.569.475 zł - w tym składka KRUS 1.200 zł, a na ubezpieczenia zdrowotne 357.708 zł).

Wydatki na zasiłki rodzinne i pozostałe świadczenia

Poniższa tabela przedstawia wydatki poniesione w latach 2022-2020 na świadczenia rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskie, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenia zdrowotne.

Tabela nr 70. Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami i pozostałe świadczenia w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022		2021		2020	
	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne	1.942.260	16.553	2.334.072	19.957	2.625.042	22.509
Dodatki do zasiłków rodzinnych ogółem, w tym z tytułu:	1.023.031	7.604	1.175.774	8.559	1.268.679	9.174
- urodzenia dziecka	58.000	58	80.000	80	107.000	107
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	106.581	272	121.971	311	125.560	325
- samotnego wychowywania dziecka	268.299	1.323	307.520	1.526	339.685	1.696
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	171.790	1.595	179.120	1.664	184.150	1.715
- rozpoczęcia roku szkolnego	90.900	909	114.800	1.148	126.500	1.265
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	11.586	122	15.477	72	17.824	192
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	315.875	3.325	356.886	3.758	367.960	3.874
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku wypłacane w ramach „złotówka za złotówkę” *	87.007	1.849	96.564	2.398	126.231	2.841
OGÓŁEM zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	3.052.298	26.006	3.606.410	30.914	4.019.952	34.524
Zasiłki pielęgnacyjne	4.820.356	22.333	4.825.347	22.357	4.924.400	22.820
Świadczenia pielęgnacyjne	10.297.695	4.906	8.399.431	4.327	6.699.713	3.739
Specjalne zasiłki opiekuńcze	139.280	225	216.183	350	336.884	546
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka	213.000	213	291.000	291	331.000	331
Świadczenia rodzicielskie	1.244.155	1.371	1.473.017	1.622	1.498.198	1.633
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	1.843.237	3348	1.569.475	3.283	1.374.925	3.283
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	423.599	2.373	357.708	2.361	306.611	2.374
RAZEM	18.981.322	34.769	17.132.161	34.591	15.471.731	34.726
OGÓŁEM świadczenia	22.033.620	60.775	20.738.571	65.505	19.491.683	69.250

* Gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 674 zł lub 764 zł w przypadku rodzin gdzie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Z analizy powyższych tabel wynika, że w stosunku do 2021 r. nastąpił **wzrost wypłaconych kwot świadczeń o 1.295.049,00 zł, tj. o 6,24 %** (w stosunku do 2020 r. o 2.541.937,00 zł tj. o 13,04%) **przy jednoczesnym spadku ilości wypłaconych świadczeń o 4.730 tj. o 7,22%** (w stosunku do 2020 r. o 8.475 tj. o 12,24%).

Kwota wzrostu wypłacanych świadczeń wynika w szczególności ze zwiększenia w stosunku do poprzednich lat zarówno ilości jak i kwoty wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego. Wypłacona **wyższa o 1.898.264,00 zł tj. o 22,60%** w stosunku do roku 2021 (w stosunku do 2020 r. o 3.597.982,00 zł tj. o 53,70%) kwota świadczenia pielęgnacyjnego wynika ze wzrostu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego do 2119 zł w roku 2022 (z 1.971 w roku 2021 i z 1.830 zł w roku 2020)

Łączna wartość wydatków na świadczenia rodzinne w 2022 r. (łącznie z zasiłkami dla opiekuna oraz świadczeniem „Za życiem”), po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości **81.409,28 zł**, wynosi **19.795.912,36 zł** (w 2021 r. 18.893.254,61 zł - po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 110.756,09 zł).

Tabela nr 71. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń, do których prawo przysługuje na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota (w zł)	w tym dla opiekuna tymczasowego	Liczba świadczeń	w tym dla opiekuna tymczasowego
1.	Zasiłek rodzinny	120.054	4.712	1.033	38
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego ogółem, z tego z tytułu:	28.505	200	200	2
2.1.	urodzenia dziecka	6.000	0	6	0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0	0	0	0
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	6.849	0	33	0
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	1.640	0	16	0
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	4.100	200	41	2
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	226	0	2	0
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	9.690	0	102	0
3.	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 1 + wiersz 2)	148.559	4.912	1.233	40
4.	Zasiłek pielęgnacyjny	5.827	0	27	0
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	29.101	0	14	0
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	6.000	0	6	0
8.	Świadczenie rodzicielskie	41.708	X	43	X

9.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	8.009	0	14	0
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	2.479	0	13	0
11.	RAZEM	241.683	4.912	1.350	40

W sprawach świadczeń rodzinnych w roku 2022 wydano **3.152** decyzje administracyjne (w roku 2021 wydano 3.694 decyzje, w roku 2020 wydano 3.507 decyzji). Nastąpił **spadek** liczby decyzji administracyjnych o **542 decyzje, tj. o 14,67%** w stosunku do roku 2021 (o 355 decyzji, tj. o 10,12% w stosunku do roku 2020).

2. Pozostałe świadczenia.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji administracyjnej ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297 z późn. zm.). Zasiłek dla opiekuna nie jest zależny od kryterium dochodowego. Przesłanką uzasadniającą przyznanie zasiłku dla opiekuna jest spełnienie warunków jakie uprawniały do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Do przesłanek tych zalicza się między innymi:

- rezygnację lub niepodejmowanie zatrudnienia z uwagi na sprawowaną opieką nad osobą niepełnosprawną;
- legitymowanie się osoby niepełnosprawnej orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- brak uprawnień osoby sprawującej opiekę, między innymi do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zasiłek dla opiekuna w roku 2022 przysługiwał w wysokości **620 zł** miesięcznie (tak samo jak w roku 2021). Po 15.09.2014 r. prawo do zasiłku dla opiekuna może być ustalone na wniosek tylko tym osobom, które utraciły prawo do tego zasiłku (po 15.09.2014 r.) w związku z upływem daty ważności orzeczenia, a nowe orzeczenie o niepełnosprawności uprawnia do dalszego pobierania zasiłku dla opiekuna.

W roku 2022 zasiłek dla opiekuna pobierało **18** osób uprawnionych – **179** świadczeń - na kwotę ogółem **110.540 zł** (w roku 2021 – 31 osób uprawnionych – 293 świadczeń - na kwotę 180.624 zł, w roku 2020 – 47 osób uprawnionych – 479 świadczeń - na kwotę 296.980 zł).

Tabela nr 72. Zasiłki dla opiekuna w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	Spadek w stosunku do roku 2021	% spadku do roku 2021	2020	Spadek w stosunku do roku 2020	% spadku do roku 2020
------------------	------	------	--------------------------------	-----------------------	------	--------------------------------	-----------------------

Liczba osób uprawnionych	18	31	13	41,94	47	29	61,70
Liczba świadczeń	179	293	114	38,91	479	300	62,63
Kwota wydatków	110.540	180.624	70.084	38,80	296.980	186.440	62,78

Mniejsza ilość wypłacanych zasiłków dla opiekuna wynika z faktu, iż świadczenie to dotyczy tylko osób, które nabyły do tego zasiłku prawo na podstawie wniosków złożonych do 14.09.2014 r. Wobec powyższego nie ma możliwości przyznania prawa do tego zasiłku nowym osobom. Osoby uprawnione z różnych powodów tracą prawo do tego świadczenia (śmierć osoby, nad którą sprawowana jest opieka, rezygnacja z pobierania tego świadczenia, podjęcie pracy, nabycie prawa do emerytury).

W sprawach zasiłku dla opiekuna wydano **10** decyzji administracyjnych, m.in. w sprawie uchylecia uprawnień do zasiłku oraz uznania o nienależnie wypłaconym świadczeniu i ich zwrocie.

Świadczenie „Za życiem”

Od 01.01.2017 r. z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości **4.000 zł**. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód, na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

Wniosek składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Do wniosku musi być załączone zaświadczenie lekarskie lub wystawione przez położną potwierdzające, że matka dziecka pozostawała pod opieką lekarską nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu oraz zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie potwierdzające chorobę dziecka powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W roku **2022** zostało wypłaconych **6** świadczeń na kwotę **24.000 zł** (w roku 2021 wypłacono 3 świadczenia na kwotę 12.000 zł, w roku 2020 wypłacono 5 świadczeń na kwotę 20.000 zł). W sprawach tego świadczenia wydano **6** decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje w ramach koordynacji świadczeń.

Świadczenie wychowawcze

Od 1 stycznia 2022 r., zgodnie z wprowadzonymi zmianami do rządowego programu „Rodzina 500+” zmieniły się zasady naboru wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego. Według nowych zasad, obsługę przyjmowania i rozpatrywania wniosków oraz przyznawania świadczenia wychowawczego przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych w miejsce dotychczasowych realizatorów programu

Od 1 stycznia 2022 r. ZUS przyjmował nowe wnioski i wypłaca na bieżąco przyznane przez siebie świadczenie wychowawcze (np. na nowonarodzone dzieci) a od 1 lutego 2022 r.

przyjmował wnioski na kolejny okres świadczeniowy, tj. okres który rozpoczął się 1 czerwca 2022 r. i potrwa do 31 maja 2023 r.

Natomiast sprawy dotyczące prawa do świadczenia wychowawczego za okresy sprzed 1 stycznia 2022 r. z wniosków złożonych do 31 grudnia 2021 r., do ich zakończenia nadal realizowały dotychczasowe organy (tj. w sprawach świadczenia wychowawczego – gminy, w sprawach dodatków wychowawczych przysługujących na dzieci w pieczy zastępczej – powiaty, a w sprawach wymagających rozstrzygnięć związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego – wojewodowie).

Gminy kontynuowały do 31 maja 2022 r. wypłacanie świadczeń wychowawczych przyznanych na obecny okres świadczeniowy z wniosków złożonych do 31 grudnia 2021 r. oraz spraw świadczeń wychowawczych w ramach zabezpieczenia społecznego ustalonych do 31 maja 2022 r.

Poniższe zestawienie przedstawia informacje dotyczące wypłacanego świadczenia wychowawczego w latach 2022, 2021 i 2020.

Tabela nr 73. Świadczenia wychowawcze w latach 2022-2020.

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2021	2020
1	Ilość rodzin pobierających świadczenie	7126	7.657	7.475
2	Ilość dzieci uprawnionych do świadczenia	10.970	11.840	11.579
3	Ilość wypłaconych świadczeń wychowawczych w tym : w ramach koordynacji	57.962 2.956	131.796 6.296	132.851 7.989
4	Ilość wydanych decyzji	139	795	304
	Ilość wydanych rozstrzygnięć o przyznaniu świadczenia	33	7586	782
5	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł) w tym: w ramach koordynacji	27.187.517 1.383.805	65.410.830,98 2.937.629,00	65.828.758,08 3.697.140,00
6	Wielkość zwrotów bieżących (w zł)	2.000	12.300,00	7.176,15
7	Koszty obsługi zadania (w zł)	90.009,24	551.509,55	564.229,28

3. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej przewiduje w swoim ustawodawstwie odpowiednią pomoc dla rodziny. Dzięki zasadom koordynacji rodzina otrzymuje pomoc bez względu na to, w jakim kraju UE przebywa, a w jakim pozostali członkowie rodziny. Należy jednak spełnić wymagania, jakie nakładają przepisy kraju, w którym osoba przebywająca jest zatrudniona.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w danym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa.

Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają.

Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia na terytorium różnych państw.

Przepisy o koordynacji są nadrzędne nad przepisami krajowymi. W Unii Europejskiej regulacje dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zawarte zostały w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) i stosowane są bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandii, Lichtensteinie i Norwegii) oraz w Szwajcarii.

Powyższe przepisy przewidują, iż w przypadku świadczeń wypłacanych przez więcej niż jedno państwo członkowskie w tym samym okresie i dla tych samych członków rodziny w pierwszej kolejności udzielane są prawa z tytułu zatrudnienia, a w następnej kolejności prawa uzyskane na podstawie emerytury i renty i dalej miejsca zamieszkania. Z koordynacji wyłączone są świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie „dobry start” oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Jedynym organem właściwym do wydawania decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego jest wojewoda.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na podstawie decyzji wydanych przez Wojewodę Zachodniopomorskiego w roku 2022, z kwoty ogółem wypłaconych świadczeń, wypłacono łącznie **1.930.289 zł**. Dane porównawcze za lata 2022-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 74. Kwoty świadczeń wypłaconych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Kwota ogółem (w zł) z tego:	1.930.289	3.080.145	3.942.320
zasiłek rodzinny	25.108	24.469	11.765
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	0	1.000	0
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1.540	990	1.080
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.100	1.300	600
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	0	113	0
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	5.415	290	760

zasilek pielęgnacyjny	73.817	50.966	40.327
świadczenie pielęgnacyjne	408.404	25.540	129.784
świadczenie rodzicielskie	31.100	37.848	60.864
świadczenie wychowawcze	1.383.805	2.937.629	3.697.140

W roku 2022 w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego nastąpił **spadek** wypłaconych świadczeń rodzinnych i wychowawczych:

- o 1.149.856 zł tj. o 37,33% w stosunku do roku 2021,
- o 2.012.031 zł tj. o 51,04% w stosunku do roku 2020.

4. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205) łączy elementy funduszu alimentacyjnego sprzed 2004 roku oraz obowiązującego do września 2008 r. systemu zaliczek alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące;
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo;
- dochody rodziny nieprzekraczające 900 zł miesięcznie na osobę w rodzinie;
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko). W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900 zł o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy ustalona w ten sposób wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, jest niższa niż 100 zł, świadczenie nie przysługuje;
- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, np. w przypadku braku umowy międzynarodowej pomiędzy Polską i państwem, w którym dłużnik zamieszkuje
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Z poniższych danych wynika zmniejszenie w 2022 r. ilości wydawanych decyzji, liczby osób i rodzin uprawnionych do świadczeń, liczby świadczeń alimentacyjnych i wydatków na te świadczenia oraz wzrost uzyskanych zwrotów nienależnie pobranych świadczeń.

Tabela nr 75. Świadczenia alimentacyjne z funduszu w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	Różnica do roku 2021		2020	Różnica do roku 2020	
			(w zł)	(w %)		(w zł)	(w %)
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	400	491	-91	-18,53	512	-112	-21,88
Liczba osób uprawnionych	481	540	-59	-10,93	606	-125	-20,63
Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia	332	373	-41	-10,99	413	-81	-19,61
Liczba świadczeń alimentacyjnych	4.946	5.466	-520	-9,51	6.061	-1.115	-18,40
Kwota świadczeń wypłaconych (w zł)	2.062.481,48	2.247.238,16	-184.756,68	-8,22	2.463.771,05	-401.289,57	-16,29
Kwota zwrotów nienależnie pobranych świadczeń (w zł)	7.808,43	7.789,18	19,25	0,25	11.207,39	3.398,96	30,33
Faktyczne wydatki (w zł)	2.054.673,05	2.239.448,98	-184.775,93	-8,25	2.452.563,66	-397.890,61	-16,22

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;

2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: 1) złożenia oświadczenia majątkowego, 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.) oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań dotyczących tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. w dokumentacji MOPS figurowało **840** dłużników alimentacyjnych, dla których Prezydent Miasta Stargard był organem właściwym ze względu na miejsce ich zamieszkania.

Liczbę dłużników oraz podejmowane wobec dłużników działania w latach 2022-2020 przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 76. Liczba dłużników i działania wobec dłużników alimentacyjnych w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Liczba osób		Różnica do roku 2021	Liczba osób	Różnica do roku 2020
	2022	2021		2020	
Ogółem liczba dłużników alimentacyjnych, dla których Prezydent Miasta Stargard był organem właściwym ze względu na miejsce ich zamieszkania	840	845	-5	842	-2
przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego	51	52	-1	31	20
liczba dłużników, którzy uniemożliwili przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (w mocy pozostaje poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych)	155	191	-36	162	-7
zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy	20	29	-9	20	0
poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	16	15	1	14	2
wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	38	31	7	38	0
wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje prawomocne)	17	23	-6	33	-16
wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	20	19	1	14	6
złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK	24	28	-4	36	-12
złożenie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	10	11	-1	10	0

Tabela nr 77. Sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Liczba przypadków		
	2022	2021	2020
odmowa wszczęcia dochodzenia	4	9	29
umorzenie dochodzenia	2	1	1
zawieszenie postępowania	0	3	1
wszczęcie postępowania	1	0	0
akt oskarżenia	1	0	0
brak informacji o sposobie załatwienia sprawy	12	15	4

Na dzień 31.12.2022 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione posiadało **1.027** dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie miasta Stargard i poza miastem Stargard. Nastąpił **spadek** liczby dłużników **o 16 osób, tj. 1,53%** w stosunku do roku 2021 i o 32 osoby, tj. o 3,02% w stosunku do roku 2020.

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił **33.271.566,80 zł**. Wystąpił **wzrost** należności **o 887.171,76 zł, tj. o 2,74%** w stosunku do roku 2021 i o 2.050.529,32 zł, tj. o 6,57% w stosunku do roku 2020.

W 2022 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę ogółem **590.892,70 zł**, z czego 40%, tj. **236.357,12 zł**, stanowi dochód własny gminy, a 60 %, tj. **354.535,58 zł** dochód budżetu państwa oraz dokonali zwrotu odsetek ustawowych (stanowiących dochód budżetu państwa) na kwotę **670.926,98 zł**.

Łączna kwota zwrotu wynosi – **1.261.819,68 zł**.

W stosunku do roku 2021 nastąpił **spadek** zwróconych kwot **o 27.972,83 zł, tj. o 2,17%**, ale w stosunku do roku 2020 wzrost o 310.269,85 zł, tj. o 32,61%.

Ponadto dokonano zwrotu zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę **68.667,01 zł** z czego 50% czyli **34.333,51 zł** stanowi dochód gminy.

W stosunku do roku 2021 nastąpił **spadek** zwróconej kwoty **o 17.694,88 zł, tj. o 20,49%**, a w stosunku do roku 2020 o 14.230,22 zł, tj. o 17,17%.

Ogółem w 2022 r. dochód wyniósł **1.330.486,69 zł**, w tym **270.690,63 zł** dochód własny Gminy Miasto Stargard i **1.059.796,07 zł** dochód budżetu państwa.

W stosunku do roku 2021 nastąpił **spadek o ogółem 45.667,71 zł, tj. o 3,32%** (spadek dochodów własnych gminy o 55.937,09 zł, tj. o 17,13% ale wzrost dochodów budżetu państwa o 10.269,38 zł, tj. o 0,98%). Natomiast w stosunku do roku 2020 nastąpił wzrost o ogółem 296.039,63 zł, tj. o 28,62% (wzrost dochodów własnych gminy o 24.830,28 zł, tj. o 10,10% i dochodów budżetu państwa o 271.209,35 zł, tj. o 34,39%).

Szczegółowe dane w powyższym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 78. Należności i dochody z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	Różnica do roku 2021		2020	Różnica do roku 2020	
			(liczba /w zł)	(w %)		(liczba /w zł)	(w %)
Liczba dłużników alimentacyjnych posiadających zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione – na dzień 31 grudnia	1027	1043	-16	-1,53	1059	-32	-3,02

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu Alimentacyjnego (w zł)	33.271.566,80	32.384.395,04	887.171,76	2,74	31.221.037,48	2.050.529,32	6,57
Dokonany przez dłużników zwrot świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł), w tym:	590.892,70	708.616,71	-117.724,01	-16,61	511.029,34	79.863,36	15,63
- dochód własny gminy (40%)	236.357,12	283.446,77	-47.089,65	-16,61	204.411,73	31.945,39	15,63
- dochód budżetu Państwa (60%)	354.535,58	425.169,94	-70.634,36	-16,61	306.617,61	47.917,97	15,63
Dokonany przez dłużników zwrot odsetek ustawowych (dochód budżetu państwa (w zł)	670.926,98	581.175,80	89.751,18	15,44	440.520,49	230.406,49	52,30
Łączna kwota zwrotu z funduszu alimentacyjnego (w zł)	1.261.819,68	1.289.792,51	-27.972,83	-2,17	951.549,83	310.269,85	32,61
Zwrot zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej (w zł), w tym:	68.667,01	86.361,89	-17.694,88	-20,49	82.897,23	-14.230,22	-17,17
- dochód własny gminy (50%)	34.333,50	43.180,94	-8847,44	-20,49	41.448,61	-7.115,11	-17,17
- dochód budżetu państwa (50%)	34.333,51	43.180,95	-8847,44	-20,49	41.448,62	-7.115,11	-17,17
DOCHÓD OGÓŁEM (w zł), w tym:	1.330.486,69	1.376.154,40	-45.667,71	-3,32	1.034.447,06	296.039,63	28,62
- dochód własny gminy	270.690,62	326.627,71	-55.937,09	-17,13	245.860,35	24.830,28	10,10
- dochód budżetu państwa	1.059.796,07	1.049.526,69	10.269,38	0,98	788.586,72	271.209,35	34,39

Kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego zaliczane są w pierwszej kolejności na spłatę odsetek, a następnie na spłatę należności głównej. W związku z powyższym odzyskane kwoty w większości stanowią dochód Skarbu Państwa.

Ponadto istnieje obowiązek zgłaszania dłużników alimentacyjnych (posiadających zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy) do biur informacji gospodarczych. Na dzień 31.12.2022 r. funkcjonowało 5 biur informacji gospodarczych tj: Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. w Warszawie, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Krakowie, Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. we Wrocławiu, ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Warszawie, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Kielcach.

Na dzień 31.12.2022 r. zgłoszonych zostało **968** dłużników alimentacyjnych (na dzień 31.12.2021 r. 980 dłużników, a na dzień 31.12.2020 r. 988 dłużników).

Egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi komornik sądowy w oparciu o złożone przez organ właściwy wierzyciela wnioski o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego lub w oparciu o wnioski w sprawie wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. złożono **314** takich wniosków (w roku 2021 złożono 384 wnioski, a w roku 2020 złożono 355 wniosków).

Zgodnie z art. 209 § 1 Kodeksu karnego, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego, określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem lub inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. W związku z powyższym zapisem, na podstawie art. 209 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 z późn. zm.), w związku z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tj. Dz.U z 2022 r. poz. 1375 z późn.zm.), po przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, w przypadku, gdy powstałe wskutek niepłacenia alimentów zaległości stanowią równowartość co najmniej 3 świadczeń, do prokuratury składane jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Tabela nr 79. Liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	Liczba przypadków		
	2022	2021	2020
Zawiadomienia złożone do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	328	405	344
• wszczęcie dochodzenia	20	5	20
• odmowa wszczęcia dochodzenia	231	270	272
• umorzenie dochodzenia	17	37	33
• zawieszenie dochodzenia	1	1	4
• przesłanie aktu oskarżenia do sądu	1	6	3
• brak informacji o sposobie załatwienia sprawy	58	86	12

W roku 2022 wpłynęło 39 informacji o sposobie załatwienia zawiadomień złożonych w 2021 r. z 86 pozostałych do załatwienia.

W roku 2022 wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia „Za życiem” wyniosły

1.223.387,93 zł (nie obejmowały w odróżnieniu od roku 2021 i 2020 wydatków na obsługę programu „Dobry start”, którego realizację przejął ZUS).

Tabela nr 80. Wydatki na obsługę w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	Różnica do roku 2021		2020	Różnica do roku 2020	
			(w zł)	(w %)		(w zł)	(w %)
Poniesione wydatki (w zł)	1.223.387,93	1.326.813,88	-103.425,95	-7,80	1.451.035,58	-227.647,65	-15,69

Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyniosła ogółem **256.347,34 zł**, w tym odsetki 11.763,28 zł. W porównaniu do roku 2021 **zmałała o 50.822,59 zł, tj. o 16,55%**, ale w stosunku do roku 2020 wzrosła o 23.183,86 zł, tj. o 9,94%.

Tabela nr 81. Kwoty odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	Różnica do roku 2021		2020	Różnica do roku 2020	
			(w zł)	(w %)		(w zł)	(w %)
Ogółem kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia „Za życiem” oraz programu „Dobry start” wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (w zł) w tym:	256.347,34	307.169,93	-50.822,59	-16,55	233.163,48	23.183,86	9,94
odsetki ustawowe za opóźnienie	11.763,28	12.978,53	-1.215,25	-9,36	15.249,04	-3.485,76	-22,86

XI. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.

Na podstawie uchwały nr XXIX/345/2013 r. Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasta Stargard Szczeciński” z późniejszymi zmianami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyjmowania wniosków i wydawania decyzji w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych przyjmowane były od dnia 1 września 2022 r. do dnia 15 września 2022 r. oraz dla uczniów kolegiów do dnia 15 października 2022 r. W szczególnych przypadkach wnioski są przyjmowane po upływie ustawowych terminów.

Stypendium szkolne przysługuje uczniowi, w którego rodzinie dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej, tj. 600 zł (528 zł - kryterium obowiązujące w roku 2021 i 2020). Wysokość stypendium szkolnego nie mogła być niższa miesięcznie niż 80 % i nie wyższa niż 200% kwoty zasiłku rodzinnego, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tj. 248,00 zł (124 zł x 200%).

Stypendium szkolne wynosi odpowiednio:

- 165% kwoty zasiłku rodzinnego, tj. **204,60 zł**, jeżeli dochód nie przekracza 50% kryterium dochodowego,
- 150% kwoty zasiłku rodzinnego, tj. **186,00 zł**, jeżeli dochód przekracza 50% i nie przekraczał 70 % kryterium dochodowego,
- 135% kwoty zasiłku rodzinnego, tj. **167,40 zł**, jeżeli dochód przekracza 70% kryterium dochodowego.

Dodatkowo za każdą okoliczność: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, rodzina niepełna lub zdarzenie losowe doliczane jest po 5% kwoty zasiłku rodzinnego - **6,20 zł** (124 zł x 5 %).

Tabela nr 82. Stypendia szkolne dla uczniów w latach 2022-2020.

Wyszczególnienie	2022	2021	2020
Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie styczeń-czerwiec w tym ze szkół:	109	123	166
- podstawowych	81	87	124
- ponadpodstawowych	28	36	42
Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie wrzesień – grudzień w tym ze szkół:	80	105	123
- podstawowych	52	75	87
- ponadpodstawowych	28	30	36
Liczba uczniów uprawnionych do pobierania stypendium na dzień 31 grudnia	74	95	117

Liczba wydanych w sprawie stypendium decyzji administracyjnych	60	64	104
w tym:			
- przyznających	52	54	75
- odmownych	5	5	6
- wstrzymujących	3	5	8
Wydatki ogółem (w zł)	94.511,86	99.042,57	135.261,17
w tym:			
- z dotacji z budżetu państwa	75.609,49	79.234,06	108.208,94
- ze środków własnych	18.902,37	19.808,51	27.052,23

Na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba uprawnionych do pobierania stypendium w roku szkolnym 2022/2023 **zmniejszyła się** z powodu utraty uprawnień **do 74 uczniów, tj. o 6 osób** (w roku 2021 do 95 uczniów - o 10 osób, a w roku 2020 do 117 uczniów – o 6 osób).

Na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym gmina na podstawie art. 70 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 2082 z późn. zm) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie terminów przekazywania gminom dotacji celowej na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz sposobu ustalania wysokości tej dotacji (Dz. U z 2019 r. poz. 554) otrzymuje dotację celową z budżetu Państwa, przy czym wkład własny gminy stanowi 20% kosztów realizacji zadania.

W roku 2022 w stosunku do lat ubiegłych znacząco zmniejszyła się liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne. Spowodowane jest to w szczególności niskim kryterium dochodowym (pomimo jego wzrostu o 72,00 zł w 2022 r.).

Rzeczywista liczba uczniów otrzymujących stypendia: **148** w 2022 r. (169 w 2021 r., 169 w 2020 r.).

W związku ze zmniejszeniem liczby uczniów uprawnionych do otrzymania stypendium wydatki na stypendia **zmniejszyły się** w stosunku do roku 2021 o **4.530,71 zł, tj. o 4,57%**, a w stosunku do roku 2020 o 40.749,31 zł, tj. o 30,13%.

Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa – obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Stypendia i zasiłki szkolne dla uczniów z Ukrainy były w 2022 r. finansowane w całości z Funduszu Pomocy Ukrainie.

Tabela nr 83. Stypendia szkolne dla uczniów z Ukrainy w 2022 r.

Wyszczególnienie	2022
Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie styczeń-czerwiec	0
w tym ze szkół:	
- podstawowych	0
- ponadpodstawowych	0

Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie wrzesień–grudzień w tym ze szkół:	7
- podstawowych	6
- ponadpodstawowych	1
Liczba wydanych w sprawie stypendium decyzji administracyjnych w tym:	6
- przyznających	4
- odmownych	2
Wydatki z Funduszu Pomocy Ukrainie (w zł)	1.736,00

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego (np. śmierci rodzica, klęski żywiołowej, pożaru lub wypadku).

W 2022 r. wydano jedną decyzję odmowną z powodu braku spełnienia przesłanek. W 2021 r. i w 2020 r. również nie przyznano żadnego zasiłku szkolnego.

XII. NOWE ZADANIA.

1. Pomoc obywatelom Ukrainy.

1.1. Działania wspierające i aktywizujące.

Od marca 2022 r. pracownicy socjalni w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, udzielali szeroko pojętego wsparcia obywatelom tego kraju, którzy przybyli na teren Miasta Stargard. Udzielano wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego jak i finansowego.

W ramach udzielenia niezbędnej pomocy obywatelom Ukrainy zatrudniono 3 osoby z biegłą znajomością języka ukraińskiego w charakterze tłumaczy (w tym 1 osoba pochodziła z Ukrainy i przybyła na teren RP z uwagi na działania wojenne w Ukrainie), 2 osoby pochodzące z Ukrainy na stanowisku psychologa (również przybyłe na teren RP z uwagi na działania wojenne w ich kraju) .

Obywatele Ukrainy przybywający na teren miasta Stargard byli kwaterowani w tzw. punktach zbiorowego pobytu (np. Zespół Szkół Nr 2, hotel 104 , Caritas) lub w prywatnych mieszkaniach mieszkańców miasta. W punktach zbiorowego pobytu dyżury pełnili pracownicy socjalni i zatrudnieni psychologowie pochodzenia ukraińskiego. Ponadto z Ukraińcami przybyłymi na teren miasta, pracownik MOPS zatrudniony w ramach umowy zlecenia jako tłumacz, kontaktował się telefonicznie i udzielał wyczerpujących informacji między innymi na temat: możliwości nadania numeru PESEL, skorzystania ze świadczeń rodzinnych i z ZUS, możliwości skorzystania z pomocy prawnej, psychologicznej, medycznej, socjalnej.

Łącznie rozmowy telefoniczne przeprowadzono z 229 rodzinami (439 osób w rodzinie).

Z uwagi na utworzenie 3 punktów zbiorowego pobytu: przy ul. Bogusława IV 25 (21.03.2022 r.), ul. Limanowskiego 24 (15.04.2022 r.), ul. Tańskiego 10B (05.05.2022 r.) w Stargardzie i konieczność zakwaterowania rodzin pozostających bez miejsca zamieszkania, MOPS od 13

kwietnia 2022 roku w ramach robót publicznych zatrudnił osobę narodowości ukraińskiej, która ściśle współpracowała z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych w Urzędzie Miasta, jak również z pracownikami socjalnymi MOPS. Do zadań ww. pomocy administracyjnej należało: kwaterowanie przybyłych w punktach zbiorowego pobytu, bezpośrednie rozwiązywanie problemów związanych z funkcjonowaniem rodzin w powyższych punktach, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu pracy, udzielanie wsparcia poprzez rozmowy o najpilniejszych potrzebach mieszkańców placówki i zaspakajanie w miarę możliwości tych potrzeb.

Od maja 2022 roku obywatele Ukrainy objęto również działaniami w formie pracy socjalnej przez wyznaczonego koordynatora. Na początku działania skoncentrowane były na sprofilowaniu potrzeb i potencjału cudzoziemca m.in. oczekiwań na rynku pracy, wykształcenia, posiadanych umiejętności, doświadczenia zawodowego. Zdiagnozowanie i rozpoznanie potrzeb poszczególnych osób pozwoliło na stworzenie indywidualnego planu integracyjnego.

Ogółem w trzech punktach zbiorowego pobytu od maja do grudnia 2022 r. przebywały **163 osoby pochodzenia ukraińskiego w tym: 86 osób dorosłych i 77 dzieci.**

Wszystkim osobom z każdego punktu zakwaterowania wskazano możliwość bezpłatnej nauki języka polskiego w trzech szkołach podstawowych na terenie Stargardu. Tylko jedna osoba wyraziła chęć podjęcia nauki i podjęła lekcje we własnym zakresie w Szkole Języków Obcych Pozytywka. Reszta osób oświadczała, że podejmuje naukę we własnym zakresie w systemie on-line.

Działania z ramienia MOPS w zakresie koordynacji pobytu osób pochodzenia ukraińskiego w miejscach zbiorowego pobytu obejmowały również:

- monitorowanie i odwiedzanie mieszkańców w miejscach zbiorowego pobytu oraz rozwiązywanie konfliktów jakie zachodziły między mieszkańcami;
- pomoc w uzyskaniu świadczeń socjalnych z MOPS i świadczeń z ZUS;
- pomoc w uzyskaniu dostępu do lekarza POZ na terenie miasta dla obywateli Ukrainy;
- pomoc w zorganizowaniu terapii dziecka z autyzmem w OREW;
- zawiadomienie Sądu Rodzinnego z nieprawidłowościach w rodzinach posiadających dzieci,
- motywowanie osób do podjęcia zatrudnienia w CIS;
- wizyta w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Stargardzie w celu ustalenia możliwości pomocy dla chłopca z trudnościami edukacyjnymi i zaburzeniami zachowania;
- gromadzenie wyprawki niemowlęcej dla dziecka, które przybyło z terenu Ukrainy;
- ustalenie wizyty u lekarza specjalisty i pomoc w dotarciu na wizytę kobiety wymagającej specjalistycznego leczenia;
- praca socjalna z osobami przybywającymi stale na terenie Stargardu, rozpoznawanie ich potrzeb, przydzielanie do odpowiedniego miejsca pobytu zgodnie z zaleceniami Urzędu Miasta;
- informowanie mieszkańców punktów zbiorowego pobytu o ofertach pracy z PUP.

Obywatele Ukrainy zakwaterowani w punktach zbiorowych nadal objęci są pomocą pracownika MOPS (osoby narodowości ukraińskiej) w codziennym funkcjonowaniu, w razie potrzeby działania podejmowane są również przez pracowników socjalnych.

1.2. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1

ustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Na podstawie powyższej ustawy oraz zarządzeń nr 71/2022 i nr 72/2022 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 16 marca 2022 roku w sprawie upoważnienia pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących jednorazowego świadczenia pieniężnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji tut. Ośrodek przyznawał jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł na osobę, dla obywateli Ukrainy.

Tabela nr 84. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy w 2022 r.

Wyszczególnienie	2022
Ilość rodzin, które otrzymały świadczenie	1.019
Łączna ilość osób, którym wypłacono świadczenie	1.709
Ilość dzieci, dla których wypłacono świadczenie	741
Ilość wydanych rozstrzygnięć	1.087
Kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	512.700,00
Wydatki na obsługę zleconego zadania (w zł)	10.097,66
Wydatki ogółem z Funduszu Pomocy Ukrainie (w zł)	522.797,66

Zadanie zostało zrealizowane w ramach możliwości organizacyjnych Ośrodka – przez dotychczasowych pracowników Działu Realizacji Pomocy Społecznej, którzy w związku ze zwiększeniem ilości obowiązków otrzymali dodatki specjalne sfinansowane z przekazanej w 2022 r. dotacji na zadania zlecone pochodzącej ze środków Funduszu Pomocy Ukrainie.

1.3. Opieka tymczasowa dla dzieci obywateli Ukrainy.

W 2022 r. również przed pracownikami socjalnymi Działu ds. Rodziny i Pomocy Środowiskowej stało kolejne wyzwanie polegające na udzieleniu wsparcia i pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

MOPS realizował zadanie wynikające z art 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym tego państwa polegające na nadzorze realizacji praw i obowiązków opiekuna tymczasowego.

W 2022 r. do MOPS Stargard wpłynęło 31 postanowień Sądu w zakresie sprawowania nadzoru nad realizacją praw i obowiązków 29 opiekunów tymczasowych, w tym w 7 przypadkach Sąd wskazał konieczność sporządzania sprawozdań z realizacji powyższego zadania co 2 miesiące. Łącznie opieką tymczasową zostało objętych 36 dzieci.

Nadzór nad należytym wykonywaniem obowiązków przez opiekunów tymczasowych sprawowało 3 pracowników socjalnych.

Pracownicy socjalni w 16 przypadkach informowali pisemnie Sąd o:

- nieprawidłowościach w sprawowaniu opieki przez opiekuna tymczasowego - 1 przypadek,
- powrocie dziecka na Ukrainę - 11 przypadków,
- wyjeździe opiekuna tymczasowego i pozostawieniu dziecka bez opieki - 1 przypadek,

- przekazaniu przez opiekuna tymczasowego opieki nad dzieckiem rodzicowi biologicznemu - 1 przypadek,
- wyprowadzeniu się do innego miasta opiekuna tymczasowego wraz z dzieckiem - 2 przypadki.

W 2022 r. dwoje dzieci objętych opieką opiekuna tymczasowego uzyskało pełnoletność.

2. Dopłaty do czynszu.

W roku 2022 po raz pierwszy była realizowana ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania. W ramach tej ustawy, we wskazanych gminach, w tym w Gminie-Miasto Stargard realizowany był program bezzwrotnego finansowego wsparcia osób fizycznych w ponoszeniu wydatków z tytułu najmu mieszkania „Mieszkanie na Start” – realizowany na podstawie zawartej pomiędzy BGK i Gminą Miasto-Stargard umowy Nr 52/MnS/2021 z dnia 19.07.2021 r. w sprawie stosowania dopłat.

W Gminie-Miasto Stargard zadanie prowadzenia postępowań dotyczących dopłat do czynszu powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Dopłaty do czynszu przysługiwały najemcy będącemu stroną umowy najmu mieszkania. To bezzwrotne wsparcie dla osób, których dochody były zbyt wysokie, żeby ubiegać się o mieszkania gminne i jednocześnie zbyt niskie, aby zaciągnąć kredyt na zakup własnego mieszkania.

Dopłaty mogły zostać udzielone, jeżeli średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego nie przekraczał w przypadku gospodarstw domowych jednoosobowych – 100% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a w przypadku pozostałych gospodarstw domowych – 100% powiększonego o dodatkowe 40 punktów procentowych na każdą kolejną osobę w gospodarstwie domowym. Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej za 2022 rok wyniosło 6346,15 zł. (kwota przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku 2021 wynosiła 5.662,53 zł, natomiast w roku 2020 wynosiła 5.167,47 zł).

Przy obliczaniu średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego, uwzględniano dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym rok, po upływie którego najemca składa wniosek o dopłaty do czynszu oraz rok, po upływie którego najemca składa wniosek o dopłaty.

W przypadku wniosków o dopłaty złożonych w okresie od 01.01.2022 r. do 31.07.2022 r. uwzględniano dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w roku 2020, natomiast w okresie od 01.08.2022 r. do 31.12.2022 r. - dochód osiągnięty w roku 2021.

Dochód gospodarstwa domowego ustalany był w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Miesięczna wysokość dopłaty była równa $\frac{1}{12}$ kwoty iloczynu średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych obowiązującego w dniu złożenia wniosku o dopłaty w gminie, na terenie której położone jest mieszkanie, powierzchni normatywnej mieszkania oraz współczynnika dopłaty wynoszącego 1,8%. Powierzchnia normatywna mieszkania, wynosiła 20 m² w przypadku gospodarstw

domowych jednoosobowych i ulegała zwiększeniu o 15 m² dla każdej dodatkowej osoby w gospodarstwie domowym, z zastrzeżeniem, że powierzchnia normatywna mieszkania nie mogła być większa od powierzchni użytkowej mieszkania.

Dopłaty do czynszu stosuje się przez okres 15 lat, licząc od miesiąca dokonania pierwszej wpłaty dopłaty na rachunek inwestora, z zastrzeżeniem dokonywania przez organ corocznej weryfikacji spełniania przez gospodarstwo domowe warunku kryterium dochodowego.

W 2022 roku dopłaty były wypłacane, w imieniu najemcy, na rachunek inwestora Stargardzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. - od dnia otrzymania środków przez Gminę Miasto Stargard z Banku Gospodarstwa Krajowego.

Pozyskaniem środków na realizację Programu, prowadzeniem ewidencji prowadzonej przez BGK zajmuje się Gmina Miasto Stargard. Natomiast przyjęciem i rozpatrzeniem wniosków o dopłaty, a następnie wydaniem decyzji oraz dokonywaniem corocznej weryfikacji spełniania przez gospodarstwo domowe warunku kryterium dochodowego zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2022 r. w ramach realizacji Programu, **przyjęto 5 wniosków** o dopłatę do czynszu od **5 rodzin**:

- od 3 rodzin tworzących jednoosobowe gospodarstwo domowe, dla których przyjęto powierzchnię normatywną wynoszącą 20 m²,
- od 2 rodzin składających się z dwóch osób, dla których przyjęto powierzchnię normatywną wynoszącą 35 m².

Wysokość średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych, obowiązującego w kwartale kalendarzowym, ogłaszana jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Biuletynie Informacji Publicznej. Wysokość wskaźnika przeliczeniowego dla złożonych wniosków wynosiła 3921.

Na podstawie powyższych danych **wydano 5 decyzji** przyznających dopłatę. Określona w decyzjach administracyjnych wysokość miesięcznej kwoty dopłaty wyniosła:

- po 117,63 zł dla 3 rodzin tworzących jednoosobowe gospodarstwo domowe,
- po 205,85 zł dla 2 rodzin składających się z dwóch osób.

3. Dodatki osłonowe.

Przyznawanie dodatków osłonowych to rządowy element Tarczy Antyinflacyjnej wprowadzony ustawą o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 169), która reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatku osłonowego. Dzięki temu rozwiązaniu w 2022 r. udzielane było wsparcie gospodarstwom domowym, które miało na celu zniwelowanie rosnących cen energii, gazu i żywności.

Uzyskanie prawa do dodatku osłonowego było uzależnione przede wszystkim od kryterium dochodowego ustalanego w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.).

Dodatek osłonowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2100 zł, oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty **1500 zł** na osobę. Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustalana była na podstawie dochodu osiągniętego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, tj.:

- w okresie od 01-01-2022 r. do 31-07-2022 r. – na podstawie 2020 r.,
- w okresie od 01-08-2022 r. do 31-10-2022 r. – na podstawie 2021 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ustalając prawo do dodatku osłonowego zobowiązany był do samodzielnego pozyskania drogą elektroniczną informacji niezbędnych do ustalenia prawa do dodatku osłonowego od organów podatkowych, emerytalno-rentowych oraz podmiotów prowadzących rejestry publiczne, w tym z rejestru PESEL. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych, organ właściwy pozyskiwał informacje w drodze pisemnej.

W 2022 r. przyjęto **6.546** wniosków.

W 2022 r. wydano **5917** informacji przyznających dodatek osłonowy, **420** decyzji odmownych, **205** wniosków odrzucono.

Wypłata dodatku osłonowego to zadanie z zakresu administracji rządowej, które zostało zlecone do wykonania gminie. Źródłem jego finansowania była dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku osłonowego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej, obejmująca również koszt obsługi realizacji wypłat dodatku osłonowego w wysokości 2% zrealizowanych wypłat tego świadczenia.

Dodatek osłonowy był wypłacany w dwóch równych ratach dla wniosków złożonych do końca stycznia 2022 r.

W przypadku wniosków złożonych od 1 lutego do 31 października 2022 r. wypłata była jednorazowa.

Dla wniosków złożonych w okresie od 04.01.2022 r. do 31.01.2022 r. wypłata nastąpiła w terminie do dnia 31 marca 2022 r., natomiast dla wniosków złożonych w okresie od 01.02.2022 r. do 31.10.2022 r. wypłata nastąpiła w terminie do 30 grudnia 2022 r.

W 2022 r. zrealizowano wypłatę dodatków osłonowych w łącznej wysokości **3.199.301,76 zł**. Koszty obsługi związane z realizacją wypłat dodatków osłonowych stanowiły kwotę **63.985,21 zł**.

Poniższa tabela przedstawia informację w zakresie liczby gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy i kwot wypłaconych dodatków osłonowych – ogółem i dla gospodarstw domowych jednoosobowych i wieloosobowych.

Tabela nr 85. Dodatki osłonowe w 2022 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy (szt.)	Kwota wypłaconych dodatków osłonowych (zł)
1	Dodatek określony w art. 2 ust. 5 ustawy ¹⁾ razem, z tego dla gospodarstwa domowego:	4.922	2.535.420,40
	- jednoosobowego	2.370	925.975,29
	- składające się z 2 do 3 osób	1.650	869.095,71
	- składające się z 4 do 5 osób	834	663.351,95
	- składające się z co najmniej 6 osób	68	76.997,45
2	Dodatek określony w art. 2 ust. 6 ustawy ²⁾ razem, z tego dla gospodarstwa domowego:	980	663.881,36
	- jednoosobowego	435	210 949,27
	- składające się z 2 do 3 osób	360	252 183,16
	- składające się z 4 do 5 osób	157	161 640,94
	- składające się z co najmniej 6 osób	28	39 107,99
3	Ogółem (1+2) ³⁾	5.902	3.199 301,76

¹⁾ Wysokość dodatku osłonowego wynosiła rocznie:

- 1) **400 zł** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) **600 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) **850 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) **1150 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

²⁾ W przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglowodnorodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz 438 z późn. zm.), dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 1) **500 zł** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) **750 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) **1062,50 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) **1437,50 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

³⁾ W przypadku gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę przekroczyła kwotę 2100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym oraz kwotę 1500,00 zł w gospodarstwie wieloosobowym, dodatek osłonowy przysługiwał w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód na osobę

4. Rządowa tarcza energetyczna.

Rodziny – w zależności od tego, jakie jest źródło ciepła w ich domach lub mieszkaniach – mogły skorzystać z jednego z trzech jednorazowych świadczeń na częściowe pokrycie kosztów ogrzewania. Różniły się one m.in. wysokością i terminami wypłacania pieniędzy, ale miały też wspólne elementy – w szczególności w zakresie wymogów, jakie trzeba było spełnić, aby je otrzymać.

4.1. Dodatki węglowe.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 141) regulowała realizację nowego dla MOPS zadania dotyczącego przyznawania i wypłaty dodatków węglowych. Dodatek węglowy to nowe wsparcie dla budżetów domowych - element rządowej tarczy energetycznej. Dodatek węglowy to jednorazowe świadczenie w wysokości 3.000,00 zł.

Przysługiwał gospodarstwu domowemu, w którym głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, koza, kominek, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy, zasilane paliwami stałymi. Warunkiem koniecznym do otrzymania dodatku węglowego było wpisanie lub zgłoszenie głównego źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać od 17 sierpnia do 30 listopada 2022 roku. Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło **2.761** wniosków o dodatek węglowy.

Dodatek węglowy przysługiwał gospodarstwom domowym, które spełniały jednocześnie następujące warunki:

- a) głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego wnioskodawcy musiał być kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe,
- b) wskazane przez wnioskodawcę źródło ogrzewania zasilane było węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego,
- c) wskazane przez wnioskodawcę źródło ogrzewania musiało być wpisane lub zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Nowelizacje ustawy o dodatku węglowym wprowadziły możliwość uzyskania dodatku węglowego przez kilka gospodarstw domowych zamieszkujących pod jednym adresem (wyjątek od zasady „jeden adres, jeden dodatek”) oraz możliwość uzyskania dodatku węglowego przez gospodarstwa domowe, które dokonały zgłoszenia źródła ogrzewania do CEEB po 11 sierpnia 2022 r. lub w ogóle nie dokonały zgłoszenia do CEEB.

W wybranych przypadkach, zachodziła konieczność przeprowadzenia przez organy gminy wywiadu środowiskowego. Skierowano **265** wniosków o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

Tabela nr 86. Wnioski o dodatki węglowe w 2022 r.

Wyszczególnienie	Liczba złożonych wniosków o wypłatę dodatku węglowego w danym miesiącu	Liczba rozpatrzonych wniosków o wypłatę dodatku węglowego w danym miesiącu
Sierpień	1514	0
Wrzesień	756	419
Październik	264	1220
Listopad	227	385
Grudzień	0	133
Razem	2761	2157

Do końca roku 2022 objęto wsparciem **2.157 gospodarstw domowych**, w których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, koza, kominek, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy, zasilane paliwami stałymi.

W dwóch sprawach wydano decyzje o nienależnie pobranym świadczeniu i uzyskano zwrot świadczeń w związku ze zmianą sytuacji w gospodarstwie domowym (zmiana źródła ogrzewania, opuszczenie miejsca zamieszkania).

4.2. Dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Ustawa z 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. poz. 1697 ze zm.) regulowała realizację kolejnego nowego dla MOPS zadania dotyczącego przyznawania i wypłaty dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek był wsparciem finansowym w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego wypłacanego dla gospodarstw domowych, dla których główne źródło ciepła zasilane jest: peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy albo skroplonym gazem LPG albo olejem opałowym.

Dodatek przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, niezależnie od dochodu, w przypadku, gdy były spełnione łącznie dwa warunki:

a) głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był:

- kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy;
- kocioł gazowy zasilany gazem LPG; (za gaz skroplony LPG rozumie się mieszaninę gazów: propanu i butanu. Możliwość uzyskania dodatku dla gazu skroplonego obejmuje wyłącznie gaz ze zbiornika gazu skroplonego LPG używanego dla celów grzewczych w kotle gazowym zasilanym tym gazem (dodatkiem nie były objęte w szczególności: gaz ziemny dystrybuowany siecią gazową - tzw. gaz sieciowy oraz gaz LPG z tzw. butli gazowej));
- kocioł olejowy.

b) główne źródło ogrzewania zostało wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r. albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Wniosek o dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła można było składać od 21 września 2022 do 30 listopada 2022 r.

Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło **830** wniosków o dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek przyznawany był w kwocie:

- **3 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego,
- **1 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym,
- **500 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,
- **2 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Nowelizacja ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw w ustawie z dnia 27 października 2022r. (Dz U. z 2022 r. poz. 2236) o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych nakładającej na organ obowiązek przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, którego ustalenia były niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, dała możliwość uzyskania dodatku dla gospodarstw domowych przez kilka gospodarstw domowych zamieszkujących pod jednym adresem (wyjątek od zasady „jeden adres, jeden dodatek”) oraz możliwość uzyskania dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła przez gospodarstwa domowe, które dokonały zgłoszenia źródła ogrzewania do CEEB po 11 sierpnia 2022 r. lub w ogóle nie dokonały zgłoszenia do CEEB.

W wybranych przypadkach, zachodziła konieczność przeprowadzenia przez organy gminy wywiadu środowiskowego. Skierowano **120** wniosków o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

Do końca roku objęto wsparciem **686** gospodarstw domowych, w których głównym źródłem ogrzewania kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy; kocioł gazowy zasilany gazem LPG; kocioł olejowy.

Poniższa tabela przedstawia stopień realizacji zadania do końca roku.

Tabela nr 87. Złożone i zrealizowane wnioski o dodatki dla gospodarstw domowych w 2022 r.

Rodzaj stosowanego paliwa	Liczba wniosków złożonych	Liczba dodatków wypłaconych
pelet drzewny lub inna biomasa	172	143
drewno kawałkowe	568	518
gaz LPG	66	5
Olej	24	20
Razem	830	686

4.3. Dodatki elektryczne.

Ustawa z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. poz. 2127) wprowadziła kolejne nowe zadanie realizowane przez MOPS w 2022 i 2023 roku.

Gospodarstwa domowe wykorzystujące do ogrzewania energię elektryczną mogą składać wnioski o dodatek elektryczny w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. Wpłata dodatków elektrycznych nastąpi do dnia 31.03.2023 r.

Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 r. wpłynęło **37** wniosków o dodatek elektryczny.

Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego.

W przypadku, gdy zużycie w 2021 r. nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosi **1000 zł**.

Jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku wynosi **1500 zł**, przy czym aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie, do wniosku należy dołączyć rozliczenie z przedsiębiorstwem energetycznym, potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021 r. przekraczające 5 MWh.

Kolejnym warunkiem koniecznym do otrzymania dodatku elektrycznego jest uzyskanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

Dodatek elektryczny nie przysługuje gospodarstwom domowym, które posiadają mikroinstalację OZE, której produkcja jest rozliczana zgodnie z ustawą o OZE.

XIII. REMONTY I MODERNIZACJE.

1. Remont dachu.

W listopadzie 2021 r. rozpoczął się remont dachu, którym objęte były wszystkie budynki Ośrodka. Konieczność podjęcia prac remontowych była spowodowana licznymi zalaniem podczas długotrwałych intensywnych opadów deszczu, które występowały na skutek zużycia starej powłoki papowej dachów. W ramach remontu zostało położone nowe pokrycie dachowe (papa), wymienione wszystkie obróbki blacharskie oraz instalacja odgromowa.

Remont zakończył się 02 marca 2022 r. i został zrealizowany w wyznaczonym terminie. Koszt remontu wyniósł **239.689,90 zł**.

2. Adaptacja korytarza na pokój do terapii psychologicznej dla dzieci.

Remont końcowej części korytarza został wykonany przy współpracy z OHP w Stargardzie, z którego młodzież wykonała nieodpłatnie prace remontowe w celu wydzielenia odrębnego pomieszczenia. Całkowity koszt modernizacji i wyposażenia wyniósł ogółem **15.281,27 zł**, w tym 6.836,37 zł w roku 2022 i 8.44,90 zł w roku 2021.

Pomieszczenie to od roku 2023 wykorzystywane jest do prowadzenia terapii psychologicznej dla dzieci z rodzin zamieszkałych na terenie Gminy-Miasto Stargard.

DYREKTOR

Małgorzata Olejnik

Spis tabel

Tabela nr 1. Realizowane ustawy i wynikające z nich programy krajowe i lokalne.....	5
Tabela nr 2. Liczba decyzji i rozstrzygnięć wydanych przez MOPS w latach 2022-2020.....	9
Tabela nr 3. Poziom dochodów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022–2021.....	12
Tabela nr 4. Zestawienie wydatków MOPS za rok 2022.....	14
Tabela nr 5. Poziom wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022–2021.....	17
Tabela nr 6. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2020.....	20
Tabela nr 7. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2022-2020.....	21
Tabela nr 8. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone w 2022 r. i 2021 r.....	23
Tabela nr 9. Zasiłki stałe w latach 2022-2020.....	26
Tabela nr 10. Zasiłki okresowe w latach 2022-2020.....	27
Tabela nr 11. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w latach 2022-2020.....	28
Tabela nr 12. Pomoc finansowa na zakup ubrania w latach 2022-2020.....	29
Tabela nr 13. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą MOPS w latach 2022-2020	31
Tabela nr 14. Wydatki na schronienie w schroniskach w latach 2022-2020	31
Tabela nr 15. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą finansową MOPS, wydatki i dochody MOPS związane z pobytem osób bezdomnych w schroniskach na terenie innych gmin w 2022 r. i 2021 r.....	32
Tabela nr 16. Przeprowadzane wywiady środowiskowe i zawierane kontrakty socjalne z osobami bezdomnymi w latach 2022-2020.....	32
Tabela nr 17. Składki zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej w latach 2022-2020.....	34
Tabela nr 18. Liczba osób i wydatki poniesione na opłacenie składek zdrowotnych w latach 2022-2020.....	34
Tabela nr 19. Pogrzeby w latach 2022-2020.....	36
Tabela nr 20. Powody zgłoszeń dzieci do konsultacji z psychologiem w szkole w 2022 r.....	37
Tabela nr 21. Efekty udzielonej pomocy psychologicznej w 2022 r.....	38
Tabela nr 22. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS w 2022 r. i 2021 r.....	40
Tabela nr 23. Efekty pracy terapeutycznej – liczba osób w 2022 r. i 2021 r.....	41
Tabela nr 24. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci narodowości ukraińskiej do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS Stargard w 2022 r.....	42
Tabela nr 25. Efekty pracy psychologa narodowości ukraińskiej w 2022 r.....	42
Tabela nr 26. Wywiady środowiskowe przeprowadzane przez pracowników socjalnych w latach 2022-2020.....	45
Tabela nr 27. Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki MOPS i CIS w latach 2022-2020.....	47
Tabela nr 28. Sytuacja rodzinna osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2022-2020.....	47
Tabela nr 29. Powody zaprzestania realizacji usług opiekuńczych w latach 2022-2020.....	48
Tabela nr 30. Wydatki i dochody z tytułu świadczenia usług opiekuńczych w latach 2022-2020.....	48
Tabela nr 31. Odpłatność za usługi opiekuńcze w latach 2022-2020.....	48
Tabela nr 32. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w MOPS w latach 2022-2020.....	49
Tabela nr 33. Pobyt osób w domach pomocy społecznej w 2022 r.....	50
Tabela nr 34. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS w latach 2022-2020.....	52
Tabela nr 35. Umieszczenia i odpłatność za pobyt w DPS w latach 2022-2020.....	53
Tabela nr 36. Wydatki i dochody z tytułu pobytu osób w DPS w latach 2022-2020.....	53
Tabela nr 37. Liczba osób korzystających z usług ŚDŚ w latach 2022-2020.....	54
Tabela nr 38. Liczba osób korzystających z usług Dziennego Domu „Senior +” i odpłatność za pobyt w latach 2022-2020.....	55
Tabela nr 39. Dochody z tytułu opłat za pobyt w GOW w latach 2022-2020.....	56
Tabela nr 40. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2020.....	57
Tabela nr 41. Decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2022-2020.....	67

Tabela nr 42. Pomoc udzielana osobom po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2022-2020.....	68
Tabela nr 43. Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem MKRPA w latach 2022-2020.....	70
Tabela nr 44. Wnioski złożone do Komisji i prowadzone sprawy w latach 2022-2020.....	71
Tabela nr 45. Wnioski złożone do Komisji z uwzględnieniem płci osób zgłoszonych w 2022 r.....	71
Tabela nr 46. Posiedzenia Komisji w latach 2022-2020.....	72
Tabela nr 47. Opinie biegłych sądowych w latach 2022-2020.....	72
Tabela nr 48. Wnioski skierowane do Sądu w latach 2022-2020.....	73
Tabela nr 49. Reprezentowanie Komisji przed Sądem w latach 2022-2020.....	73
Tabela nr 50. Zaliczki sądowe dla biegłych, koszty postępowania sądowego, prokuratorskiego w latach 2022-2020.....	73
Tabela nr 51. Wywiady przeprowadzone w środowisku osób nadużywających alkohol w latach 2022-2020.....	74
Tabela nr 52. Liczba spraw zakończonych przez Komisję w latach 2022-2020.....	74
Tabela nr 53. Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w latach 2022-2020.....	75
Tabela nr 54. Liczba wydanych opinii w latach 2022-2020.....	76
Tabela nr 55. Podnoszenie wiedzy z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień w 2022 r.....	76
Tabela nr 56. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej w 2022 r. i 2021 r.....	80
Tabela nr 57. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych w 2022 r. i 2021 r.....	85
Tabela nr 58. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2022-2020.....	90
Tabela nr 59. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej w 2022 r. i 2021 r.....	92
Tabela nr 60. Powody nie podejmowania współpracy asystenta rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2022 r. i 2021 r.....	93
Tabela nr 61. Liczba dzieci w pieczy zastępczej i rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej w latach 2022-2020.....	94
Tabela nr 62. Pobyt dzieci w pieczy zastępczej i ponoszenie odpłatności przez Gminę-Miasto Stargard w 2022 r. i 2021 r.....	94
Tabela nr 63. Kategorie wydatków poniesionych w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej w latach 2022-2020.....	96
Tabela nr 64. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2022-2020.....	101
Tabela nr 65. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych w latach 2022-2020.....	104
Tabela nr 66. Kwoty zasiłków rodzinnych w 2022 r.....	105
Tabela nr 67. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego w latach 2022-2020.....	106
Tabela nr 68. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń rodzinnych w 2022 r.....	106
Tabela nr 69. Liczba rodzin uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2022-2020.....	108
Tabela nr 70. Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami i pozostałe świadczenia w latach 2022-2020.....	110
Tabela nr 71. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń, do których prawo przysługuje na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.....	111
Tabela nr 72. Zasiłki dla opiekuna w latach 2022-2020.....	113
Tabela nr 73. Świadczenia wychowawcze w latach 2022-2020.....	114
Tabela nr 74. Kwoty świadczeń wypłaconych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w latach 2022-2020.....	115
Tabela nr 75. Świadczenia alimentacyjne z funduszu w latach 2022-2020.....	117
Tabela nr 76. Liczba dłużników i działania wobec dłużników alimentacyjnych w latach 2022-2020.....	119
Tabela nr 77. Sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2022-2020.....	119
Tabela nr 78. Należności i dochody z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej w latach 2022-2020.....	120

Tabela nr 79. Liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2022-2020.....	122
Tabela nr 80. Wydatki na obsługę w latach 2022-2020.....	123
Tabela nr 81. Kwoty odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w latach 2022-2020.....	123
Tabela nr 82. Stypendia szkolne dla uczniów w latach 2022-2020.....	124
Tabela nr 83. Stypendia szkolne dla uczniów z Ukrainy w 2022 r.....	125
Tabela nr 84. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy w 2022 r.....	128
Tabela nr 85. Dodatki osłonowe w 2022 r.....	132
Tabela nr 86. Wnioski o dodatki węglowe w 2022 r.....	133
Tabela nr 87. Złożone i zrealizowane wnioski o dodatki dla gospodarstw domowych w 2022 r.....	135

Spis schematów

Schemat nr 1. Wydatki MOPS.....	16
Schemat nr 2. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2022-2020.....	100

